

كتاب فتح المعين
وتوضيح الفقه في الدين

تأليف الشيخ الدكتور
هيثم سرحان

Книга Фатх аль-Маін
і роз'яснення фікху
в релігії

الأوكرانية
Українською

Автор Шейх Хайсам Сархан

Колишній викладач в Мечеті Пророка ﷺ і керівник
Інституту Аль-Сунна

هيثم سرحان

WWW.SARHAAN.COM
WWW.MAHADSUNNAH.COM

Рукопис раба, який потребує пробачення Господа,
Хайсама ібн Мухаммада Сархана
Колишній професор при інституті аль-Харам при пророчій мечеті

<http://www.alsarhaan.com>

Нехай помилує Аллаг його, його батьків і всіх тих, хто сприятиме йому у виданні цієї книги.

Перше видання

Усі видавничі права належать кожному мусульманину

Islamtorrent@gmail.com

Передмова до тлумачення

З ім'ям Аллага Милостивого Милосердного

Вся хвала Аллагу, Якого ми вихваляємо і до Якого звертаємось про допомогу і пробачення. Ми шукаємо захисту у Аллага від зла наших душ та поганих справ. Кого Аллаг веде прямою дорогою, того ніхто не зможе ввести в оману. А кого Він залишить в омані, того ніхто не наставить на прямий шлях. Свідчу, що немає нікого гідного поклоніння, крім одного Аллага, у якого немає співтоваришів, і свідчу, що Мухаммад є рабом Аллага і Його посланцем. **«О ті, що повірили! Бійтеся Аллага істинною богобоязливістю і не вмирайте, окрім як мусульманами!» «О люди! Бійтеся Господа вашого, Який створив вас з однієї людини, створив з нього ж пару йому і розселив безліч чоловіків і жінок обох, що від них походили. Бійтеся Аллага, ім'ям якого ви просите один в одного, і бійтеся розриву родинних зв'язків. Воістину, Аллаг спостерігає за вами! «О ті, що повірили! Бійтеся Аллага і говоріть праве слово! Він виправить для вас справи ваші і пробачить вам ваші гріхи. А хто кориться Аллагу та Його Посланцю, той досяг великого успіху!»**

А потім:

Ця книга «Манхадж ас-салікін уа таудих аль-фікх фі-д-дін» є одним з найбільш повних викладів по праву [фікх], покликана вказати на найбільш правильне в питаннях фікха, не звертаючись до розбіжностей. Також у цій книзі автор прагне аргументувати те, чому він віддає перевагу, доказами з Корану та Сунни, з чим чудово впорався, нехай помилує його Всевишній Аллаг. Група вчених рекомендує вивчити цю роботу і приділити їй належну увагу, тому ми вирішили випустити її нову версію для шукачів-початківців знань, в якій питання розділені на окремі теми, що розкривають значення, на які автор хотів вказати. Наш метод написання книги зводиться до наступного:

- привести «матн», надаючи йому належну увагу;
- вставити «матн» у таблиці у синьому кольорі;

- Доповнення коментатора вставити у квадратні дужки [] чорним кольором усередині основного тексту та синім кольором – по краях;

- Додаткові пояснення до згаданого автором, нехай помилує його Аллаг, наприклад, вказівку на додаткові покарання, або короткі доповнення на початку нових тем при необхідності;

Більшість додаткової інформації ми привели зі слів видатного вченого шейха Мухаммада ібн Саліха аль-'Усайміна, нехай помилує його Всевишній Аллаг і нехай пробачить Він його гріхи, - учня автора, з його книг «Аш-шарх аль-мумті' 'аля зад аль-мустакні» і «Фатх зі аль-Джалілі ва аль-Ікрам бі-шарх булюг аль-марам». Просимо Всевишнього Аллага прийняти від нас цю роботу, зробити її щирою заради Його благородного Лица і зробити її корисною для кожного читача та студента, адже Він – Той, Хто чує, Знає.

Передмова автора

З ім'ям Аллага Милостивого Милосердного

Просимо у Нього про допомогу

Вся хвала Аллагу, Якого ми вихваляємо, до Якого звертаємось про допомогу і пробачення, і Якому приносимо каяття. Ми шукаємо захисту у Аллага від зла наших душ та поганих справ. Кого Аллаг веде прямою дорогою, того ніхто не зможе ввести в оману. А кого Він залишить в омані, того ніхто не наставить на прямий шлях. Свідчу, що немає нікого гідного поклоніння, крім одного Аллага, у якого немає співтоваришів, і свідчу, що Мухаммад – раб Аллага та Посланець Його, нехай благословить Аллаг і нехай вітає його та родину його.

А потім:

Це скорочена книга з фікху, у якій об'єднав питання і докази, обмежившись найважливішими і корисними з них, оскільки ці теми дуже важливі, і часто обмежують згадкою лише тексту (з Корану і Сунни), так як законоположення очевидно, легко запам'ятовується студентами-початківцями і зрозуміло для них, оскільки:

- **Знання** – це пізнання істини через докази.

- **Фікх** – це пізнання шаріатських законоположень через докази з Корану, Сунни, єдиноголосного консенсусу вчених [іджма'] та достовірного порівняння за аналогією [кіяс].

Також я обмежуюсь згадкою лише загальновідомих доказів, побоюючись надмірного подовження книги, а якщо торкається питання, щодо якого існують розбіжності, то я обмежуюсь згадкою думки, яку сам вважаю переважуючою, виходячи з шаріатських аргументів.

Важливе питання: навіщо ми вивчаємо фікх?

Відповідь: поклоніння не буде прийнято без двох

якостей:

Щирість	Слідування
Бажання наблизитись до одного Аллага, не надаючи Йому співтоваришів і без показухи. З цієї причини ми також вивчаємо науку єдинобожжя [таухід].	Слідування шаріату, з яким прийшов Пророк Мухаммад ﷺ. З цієї причини ми вивчаємо фікх.

Шаріатські постанови (закони) поділяються на два види:

1) Аль-Ахкам [ат-такліфія (постанови за критерієм покладеної відповідальності)], яких п'ять:

Постанова	Визначення	Межі	Друга назва
1.Уаджиб (обов'язкове)	Дія, [за вчинення якої] людина отримає нагороду, і за залишення якої буде покарана (по заслuzі).	Те, що Законодавець (Аллаг) наказав, як обов'язкове до виконання.	Фард, фаріда, хатм, лязім.
2.Харам (заборонене)	Протилежне [обов'язковому (уаджибу)]	Те, що Аллаг заборонив як обов'язкове до залишення.	Мухаррам, мамну'.
3.Макрух (небажане)	Діяння, за залишення якого передбачено винагороду, але за [вчинення] якого людина не буде покарана.	Те, що Аллаг наказав залишити, але не як обов'язкове до залишення.	Мубаггаз (неприйнятне).
4.Маснун (бажане)	Протилежне [небажаному (макруху)].	Те, що Аллаг наказав зробити, але не як обов'язкове до виконання.	Сунна, мустахабб, нафль, мандуб, рагіба, фадія.
5.Мубах (дозволене)	Те, за вчинення чи залишення якого не передбачено нічого.	Все те, щодо чого не прийшов ні наказ, ні	Халіяль, джаіз.

		заборона.	
--	--	-----------	--

1) Аль-Ахкам аль-уад'іа (встановлені шаріатом критерії та якості, що характеризують дію правових постанов), до яких належать:

Сахіх (достовірне)	Фасід (недійсне)	Сабаб (причина)	Шарт (умова)	Мані' (перешкода)
------------------------------	----------------------------	---------------------------	------------------------	-----------------------------

Мукалляф [розумна, повнолітня людина] зобов'язаний вивчити з цього все, що йому необхідно для поклоніння, взаємин з людьми та в інших аспектах.

Посланець Аллага ﷺ сказав: «Кому Аллаг бажає блага, тому Він дає розуміння релігії» (Узгоджений Хадіс).

Зміст книги	
<i>Перше: поклоніння</i>	<i>Друге: взаємовідносини</i>
<p>Поклоніння наводиться спочатку, оскільки воно є чимось піднесеним. Це стовпи ісламу і потім джихад (битва).</p> <p>Назви розділів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Книга очищення - Книга намазу - Книга похорону - Книга закята - Книга посту - Книга хаджу - Книга джихаду (автор пропустив цей розділ, бажаючи скоротити книгу). 	<p>Оскільки це необхідно мукалляфу, і порядок у цьому розділі наводиться у міру необхідного. Людям треба їсти і пити, потрібно купувати продукти шляхом купівлі-продажу, наситившись, їм необхідно укласти шлюби, згодом можливі розлучення, які передбачають свої терміни... Когось можуть охопити почуття зарозумілості та гордині, які необхідно усунути. Також необхідно знати про відплату, обмеження та судочинство.</p> <p>Назви глав:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Книга фінансових відносин - Книга спадщини - Книга шлюбу - Книга шлюбного дару - Книга розлучення - Книга 'ідда та істібра (періоду очікування) - Книга їжі - Книга злочинів - Книга покарань - Книга судочинства, домагань, доказів та видів

	свідоцтва.
--	------------

Чому вчені-фукахи починають свої книги з «книги очищення»?			
Тому що цей розділ пов'язаний з першим стовпом ісламу, тому внутрішнє очищення необхідно здійснити раніше зовнішнього	Оскільки «визволення» відбувається раніше «прикраси»	Оскільки поклоніння не буде прийнято без щирості і слідування за пророком	Оскільки це одна з умов намазу, яку необхідно виконати до вступу в намаз.

Якою темою вчені-фукахи завершують свої книги?	
Розділом зізнання (і це краще), припускаючи під цим своє бажання закінчити життя словами єдиногобожжя	Розділом звільнення раба , припускаючи під цим своє бажання бути наприкінці звільненими від пекельного вогню на День Воскресіння

Відповідно до загальноприйнятих правил, заради полегшення шукачам знань, книги складаються так:			
Книга розділяється на частини	Частини розділяються на розділи	Розділи розділяються на теми	Теми розділяються на питання.

Розділ: [Два свідчення]	
Пророк ﷺ сказав: «Іслам ґрунтується на п'яти стовпах – на свідченні, що немає бога, гідного поклоніння, окрім Аллага, і що Мухаммад – Його Посланець, здійсненні молитви, виплаті закяту, здійсненні паломництва до Дому та дотриманні посту під час Рамадану» (узгоджений Хадис).	
Свідчення про те, що немає бога, гідного поклоніння, окрім Аллага: знання раба і його переконаність у тому, що ніхто не заслуговує на божественність і поклоніння, окрім одного Аллага, у якого немає товаришів. Ця віра зобов'язує раба: щиро присвятити всю релігію Всевишньому Аллагу; звернути до Нього все своє внутрішнє та зовнішнє поклоніння; і не	Свідчення про те, що Мухаммад – Посланець Аллага ﷺ віра раба в те, що Аллаг послав Мухаммада ﷺ до всіх світів – до людей і до джинів, - як радісного вісника, який закликає їх до єдиногобожжя та поклоніння Аллагу, віруючи в повідомлення, дотримуючись Його велінь і відсторонюючись від Його заборон; що немає щастя і блага в земному та останньому житті без віри в Аллага та поклоніння Йому; що зобов'язується любити Його більше, ніж самого себе, свою дитину та всіх людей; що Аллаг підтримав Свого Посланця ﷺ дивами, що вказують на його посланницьку місію,

<p>прилучати що-небудь до Нього в співтоваришші з питань релігії.</p> <p>Такою була основа релігії всіх посланців та їхніх послідовників, як Всевишній Аллаг сказав про це: «Ми не посилали до тебе жодного посланця, якому не було б навіяно: «Немає божества, окрім Мене. Поклоняйтесь Мені!»»</p>	<p>досконаліми знаннями, якими Він його наділив, піднесеною вдачею, правим шляхом, милістю, істиною, а також релігійними та мирськими інтересами, які несе його релігія. Віра в те, що найбільшим його знаменням є Священний Коран з істинними повідомленнями, наказами та заборонами, що містяться в ньому. А Аллаг знає про це краще</p>
---	--

Три ступені релігії:		
<p>1. Іслам – покірність Аллагу, визнаючи Його єдиність; слухняність Йому через поклоніння, а також непричетність до багатобожжя і багатобожників. Має п'ять стовпів.</p>	<p>2. Іман (Віра). Має шість стовпів: віра в Аллага, Його ангелів, в Його Писання, Посланців, в останній День і в визначення всього доброго і поганого.</p>	<p>3. Іхсан (щиросердність). Має один стовп: поклоніння Аллагу так, ніби ти бачиш Його, хоч і не бачиш Його, адже Він бачить тебе.</p>

Книга очищення

Очищення здійснюється за допомогою		
<u>Води</u> (основний засіб), що буває двох видів::		<u>Землі</u> (Другорядний засіб очищення при таяммумі).
1. Чиста та очищувальна, придатна для обмивання	2. Брудна, непридатна для обмивання	З допомогою землі можна усунути як мале, і велике осквернення, за відсутності води, або її використання неможливе.

Після справлення потреби Шаріат наказує вчинення двох дій, проте можна обмежитися й одним::	
1. <u>Підмивання</u> – тільки за допомогою води	2. <u>Протирання</u> – трьома камінчиками або іншими схожими твердими предметами, які здатні очистити місце виділення нечисті.

<p>Наджаса (нечисть) – будь-яка нечиста річ, від якої необхідно очиститися, і яка у методах очищення поділяється на три види:</p>		
<p>Складна: це нечисть собаки. Пророк ﷺ велів мити посудину, яку обливав собака, сім разів, причому вперше з використанням землі.</p>	<p>Легка: видаляється шляхом легкого зрошення водою без миття та вичавлювання. Це стосується сечі маленького хлопчика, який харчується виключно материнським молоком, а також мазі та сперми, незважаючи на те, що вона є чистою сама по собі, Пророк ﷺ орошував її водою, якщо вона була вологою, і зіскоблював її, якщо вона вже висохла.</p>	<p>Середня: видаляється за допомогою миття та вичавлювання. Це стосується будь-якої нечисті, яка не увійшла до категорії «складна» та «легка», наприклад, сеча чоловіка чи жінки тощо.</p>

<p>До бажаних дій, що відповідають природі людини, належать 10 речей. :</p>
<p>1. Обрізання – видалення крайньої плоти, щоб уникнути накопичення в ній бруду та мати можливість повністю очиститися від залишків сечі. Ця дія є обов'язковою для чоловіків і бажаною для жінок, які мають потребу в цьому..</p>
<p>2. Підстригання вусів</p>
<p>3. Підстригання нігтів, оскільки відрощування нігтів сприяє нагромадженню бруду під ними..</p>
<p>4. Видалення волосся в пахвах, шляхом вищипування, збривання і т.д., оскільки видалення цього волосся надає чистоті тілу і позбавляє неприємного запаху .</p>
<p>5. Збривання лобкового волосся, яке росте навколо статевого органу. Видалити їх можна не лише шляхом збривання, а й за допомогою депіляційних засобів.</p> <p>Повідомляється зі слів Анаса, нехай буде Аллаг задоволений ним, який сказав: <i>«Було встановлено для нас час для стрижки вусів, підстригання нігтів, вищипування (волосся) під пахвами, і вищипування лобкового волосся, щоб ми не відкладали (ці дії) більш ніж на сорок ночей»</i>. Муслім.</p>
<p>6. Відрощування бороди. Становище бороди у Шаріаті таке, що її відрощування є обов'язковим, та її збривання – однією з тяжких гріхів.</p>
<p>7. Використання сиваку – це використання гілочки дерева Арак для очищення зубів. У Шаріаті використання сиваку є бажаною дією у будь-який час. Бажаність його використання посилюється: при омиванні, перед молитвою, при вході в будинок, при читанні Корану, після пробудження від сну, після смерті (використовують омивають</p>

покійного) і в будь-який інший час, коли в роті з'являється неприємний запах.

8. Промивання носа та полоскання рота .

9. Обмивання суглобів пальців .

10. Підмивання, оскільки на це вказує хадис Айші, нехай Аллаг буде задоволений нею, який наводиться у Мусліма .

Розділ: види обмивання

Щодо молитви, то вона має певні умови, яких необхідно дотримуватися до вступу до неї. До них відноситься омивання, як пророк ﷺ сказав про це: «**Аллаг не приймає молитви, здійснену без обмивання**». Узгоджений хадис. Молитва не буде прийнята у того, хто не очиститься від:

1. Великого чи малого осквернення

2. Нечистот

Перший вид очищення: обмивання водою (основний засіб).

Другий вид очищення: обмивання землею (другорядний засіб)

Види води: правильно те, що вода має тільки два види: чиста-очищаюча і брудна .

1. Будь-яка вода, яка проливається з неба або б'ється з-під землі, є чистою і очищає від будь-якого осквернення і будь-якої нечисті, навіть якщо її смак, запах або колір будуть змінені при змішуванні з чимось чистим. Пророк ﷺ сказав: «Вода чиста, і ніщо не здатне осквернити її». Хадис є достовірним і наводиться у всіх книгах «Сунан».

2. Якщо змінилася яка-небудь якість води: смак, колір або запах, за допомогою попадання в неї нечисті, то вода є нечистою, і її необхідно уникати.

В своїй всі речі чисті та дозволені. Якщо:

основі

1. Мусульманин сумнівається у тому, що вода, одяг, місце тощо. – брудні, то вони чисті.

2. Мусульманин упевнений у тому, що перебуває в стані обмивання, і сумнівається в тому, що осквернився, він перебуває в стані ритуальної чистоти..

Оскільки Пророк ﷺ сказав про людину, якій здалося, що відбулося виділення газу: «**Нехай не покидає мечеть, доки не почує звуку чи не відчує запах**». Узгоджений хадис.

Це також підтверджує правило фікху, з яким погоджуються всі вчені, і яке стверджує: **«Впевненість не усувається сумнівом»**, що вказує на те, що впевненість усувається лише довірою, а не усувається тим, що менше – сумнівом чи підозрою.

Посланець Аллага ﷺ сказав про морську воду: **«Його вода чиста, і її мертвечина дозволена»**. Бухарі.

Тема: посуд

Чому посуд згадується в Книзі очищення?

Вода – це текуча коштовність, яку можна зберегти лише у посуді. Тому тема про посуд наводиться відразу після теми про воду. Відомо, що якщо якась річ має два аналоги, то краще згадати про це в розмові про перший і вказати на це в розмові про друге, бо в іншому випадку користь буде втрачена..

Будь-який посуд є дозволеним, крім золотого і срібного, а також того, в якому є щось із цих двох металів. Виняток становить трохи срібла в посуді за потреби. [Асим сказав: *«Я бачив зламану чашу пророка у Анаса ібн Маліка. Її частини були скріплені срібним дротом»*].

Умови, за дотримання яких дозволяється використовувати срібло в посуді. Це має бути:

1. Латка: срібний дріт, яким закладаються тріщини	2. Невелика	3. Срібна	4. За необхідності
---	-------------	-----------	--------------------

Оскільки Пророк ﷺ сказав:

«...не пийте із золотих та срібних посудин і не їжте із золотих та срібних таців, бо, воістину, все це призначено для них у цьому світі, а для вас – у світі майбутньому». Узгоджений хадис.

Законоположення посуду невіруючих людей:

Той посуд, який відомий як чистий, є чистим і дозволено використовувати такий посуд.	Той посуд, який відомий як нечистий, є нечистим, і такий посуд необхідно помити перед використанням.	Той посуд, щодо якого виникають сумніви. У такому разі необхідно послатися на основу і вважати подібний посуд чистим.
--	--	---

Законоположення одягу невіруючих людей, яке вони носять: в основі такий одяг є дозволеним, проте слід уточнити таке:

Одяг тих, хто відомий своїм зневажливим ставленням до чистоти в ньому, наприклад, християн, краще не носити.	А одяг тих, хто відомий своєю охайністю, дозволено для нас.
--	---

Законоположення дубленої шкіри:

Дублення здійснюється шляхом очищення шкіри від усього шкідливого, неприємного та брудного, будь-якими засобами: сіллю тощо.	Шкіра будь-якої мертвої тварини, м'ясо якої можна вживати в їжу, стає чистою після дублення.
--	--

Тема: підмивання та етика справлення потреби

При вході до вбиральні бажано:

1. Входити з лівої ноги	2. Вимовляти слова: بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ Сенс: З ім'ям Аллага! О Аллаг, воістину, я вдаюся до Твоєї допомоги від порочності та поганих вчинків.
-------------------------	--

При виході з вбиральні бажано:

1. Вихід з правої ноги	2. Вимовляти слова: غفرانك، الحمد لله الذي أذهب عني الأذى وعافاني Сенс: «Пробач мені! Хвала Аллагу за те, що позбавив мене від того, хто мучив мене, і полегшив мій стан».
------------------------	--

Примітка: Слова "Аль-хамду лі-Лля" наводяться в слабкому хадисі, і, відповідно, їх вимова не узаконена в Шаріаті, а Всевишній Аллаг знає про це краще.

Для справлення потреби бажано сідати, спираючись на ліву ногу та випрямивши праву.

[Обов'язково] потрібно сховатися від сторонніх поглядів за стіною або чимось іншим, або відійти подалі від людей, якщо потреба справляється у відкритому місці.

Не треба знімати одяг, доки не спустишся до землі.

Не дозволяється справляти потребу:

1. На дорозі	2. У місці, де сідають люди	3. Під плодовими деревами	4. У місці, де це може завдати незручності людям	5. В стоячу воду
--------------	-----------------------------	---------------------------	--	------------------

Під час справлення потреби не дозволяється повертатися обличчям або спиною до кіблі, оскільки Пророк ﷺ сказав: «**Коли хтось із вас хоче справити велику чи малу потребу, то нехай не повертається до киблі обличчям чи спиною. Нехай повернеться на схід (Медіни) чи на захід**». Узгоджений хадис.

Справляючому потребу не дозволяється:

- торкатися статевого органу правою рукою або підмиватися нею.
- Заносити в вбиральню що-небудь, на чому написано ім'я Аллага.

Небажано: залишатися в місці справлення потреби більше за необхідне.

Після усунення потреби необхідно:

1. Протереться трьома камінням або іншими схожими предметами, що очищають місце.	2. Потім подмитися водою.
--	---------------------------

Можна обмежитися однією з двох цих дій.

Не можна протиратися:

1. Гноєм та кістками, оскільки Пророк ﷺ заборонив це.	2. Будь-яким предметом, який має недоторканність.
---	---

Умови підтирання:

1. Протирань має бути три і більше. Не можна протирати одним і тим самим місцем	2. Предмет для протирання має бути очищаючим. Це визначається тим, що після чергового протирання камінчиків або серветки	3. Не можна протиратись чимось нечистим, або чимось недоторканим, наприклад, продуктом харчування, кістками або
---	--	---

	залишаються чистими..	гною.
--	-----------------------	-------

Законоположення сечовипускання стоячи.

Дозволяється за умови:

1. Можливості запобігти попаданню бризкої сечі на одяг і тіло	2. Можливості захиститися від оголення аурату.
---	--

У хадісі Хузайфи, хай буде Аллаг задоволений ним, говориться: «**Одного разу Посланець Аллага ﷺ відійшов на місце, куди люди скидали сміття, і помочився стоячи**». Узгоджений хадис.

Примітки щодо телефону та справлення потреби:

1. Не ставити на звук дзвінка згадування Аллага: аяти, азан чи ду'а, адже телефон може задзвонити в момент усунення потреби.
2. Не використовувати телефон під час усунення потреби, оскільки це призводить до затримки у вбиральні більше необхідного, що є небажаним.
3. На телефоні не повинно бути згадування Аллага, оскільки це так само означає занесення в вбиральню те, на чому є згадуванням Аллага. Якщо згадування Аллага є на екрані телефону, то його не можна заносити, а якщо згадування не висвічується на екрані, а зберігається десь у папці, то телефон заносити можна, при тому що краще залишити його зовні, якщо людина не боїться втратити його.

Розділ: [видалення нечисті та нечисті речі]

Змиваючи нечисті речі з тіла, одягу, місця і т.д., досить видалити бруд із місця її розташування.

Всевишній Аллаг не зробив умовою миття всіх видів нечисті певну кількість разів, крім миття нечисті собаки, яку потрібно мити сім разів, використовуючи вперше землю, як про це йдеться в узгодженому хадісі].

Не чисті речі:

1. Людська сеча	2. Екскременти	3. Кров, проте її мала кількість пробачається. Також (нечистою є) пролита кров тварини, м'ясо якої можна вживати в їжу, за винятком тієї, що залишилася в самому м'ясі та в прожилках – така кров є чистою. [Менструальна кров так само є нечистою].
-----------------	----------------	--

4. Мазью (еяжуляція) – прозора рідина, що виділяється при збудженні та статевому акті.	5. Вадью - біла густа рідина, яка виділяється відразу після сечовипускання.
Людина, у якої відбулося виділення мазью або вадью, повинна підмитися і зробити обмивання, але не обов'язково здійснити повне купання. І до нечистих речей також відносяться:	
6. Сеча та екскременти будь-якої тварини, м'ясо якої заборонено вживати в їжу.	7. Усі хижі звірі є нечистими.
	8. Всі види мертвечини, крім трупа людини, комах, [у яких не тече кров], риби та сарани, оскільки все це залишається чистим навіть після смерті.

Всевишній Аллаг сказав: «Вам заборонено мертвину, кров...»

- Пробачається мала кількість інших видів нечисті.
- До малої кількості нечисті, яка пробачається через неможливість запобігання їй, відноситься мала кількість сечі людини, яка страждає від нетримання (енурезу).
- Людина, яка сумнівається щодо того, виділилася її сеча чи ні, після здійснення обмивання або під час здійснення намазу, повинна знати, що подібні думки можуть бути нашептуванням шайтана і простою підозрою, яка не має під собою основи. Ну треба думати про це, потрібно постаратися відволіктися від цих сумнівів, зайняти думки чимось іншим, і забути про це, вдаючись до захисту Аллага. Тоді Аллаг позбавить подібних нашептувань.

Пророк ﷺ сказав: *«Веруючий ніколи не буває нечистим, ні живим, ні мертвим»*. [Даракутні, але його основа наводиться в «Сахихайн»].

Також він сказав: *«Нам дозволено вживати дві мертвечини і два види крові. Що стосується двох мертвих, то це риба і сарана, а що стосується двох видів крові, то це печінка і селезінка»*. Ахмад та Ібн Маджа.

Що стосується:

1. Екскрементів і сечі тварин, м'ясо яких можна вживати, вони є чистими.

2. Людська сперма також є чистою. Пророк ﷺ зрошував водою вологу сперму і зіскоблював суху.

На сечу маленького хлопчика, що харчується виключно материнським молоком, досить просто побризкати водою, як про це повідомив Пророк ﷺ: *«Прати одяг треба тільки після сечі дівчинки, а після сечі хлопчика його достатньо оббризкати водою»*. Абу Давуд та ан-Насаї.

Якщо нечистоти видалені, місце вважається чистим, і немає шкоди у цьому, якщо після них

залишитися колір чи запах, т.к. Пророк ﷺ сказав Хаулі щодо менструальної крові: «Досить змити її водою, а її сліди не завдадуть тобі шкоди». [Абу Давуд та Ахмад].

Тема: опис обмивання

Умов обмивання всього 10:

1.Іслам	2.Розум	3.Дієздатність	4.Намір
5. Збереження наміру в розумі від початку обмивання і до кінця	6. Не можна здійснювати омивання, куштуючи верблюжатину чи під час справляння потреби . Необхідно спочатку припинити дію, що порушує обмивання, а потім приступити до здійснення самого обмивання		7. Протирання або підмивання до обмивання, якщо тільки обмивання відбувається не після пускання газу, сну або вживання верблюжатини.
8. Вода повинна бути чистою-очищаючою та дозволеною	9. Видалення всього, що перешкоджає попаданню води на шкіру	10. Настання часу намазу щодо того, хто постійно перебуває в стані осквернення.	

Обов'язкових дій омивання всього шість (чотири з яких наводяться в аяті про омивання, з порядком і безперервністю):

1. Миття обличчя, включаючи полоскання рота та носа	2. Миття обох рук разом із ліктями		
3. Протирання всієї голови, включаючи вух	4. Миття обох ніг разом із щиколотками	5. Дотримання порядку	
6. Безперервність - що здійснює обмивання не слід відокремлювати одну дію від іншої настільки, що попередня частина, що омивається, вже встигла б висохнути.			

[Обмивання це:]

1.	Намір усунути мале осквернення, чи зробити обмивання для намазу тощо. Намір – це умова будь-якого діяння, в тому числі й очищення, оскільки Пророк ﷺ сказав: « <i>Воістину, справи оцінюються за намірами, і кожен здобуде те, що мав намір отримати</i> ». Узгоджений хадис. [Місцем наміру є серце, а вимова його мовою є нововведенням].
2.	Потім вимовляються слова: Бісмі-Лляг (3 ім'ям Аллага).
3.	Потім слід помити кисті рук тричі.
4.	Потім слід полоснути рот і ніс трьома жменями води.

5.	Потім слід помити обличчя тричі.
6.	Помити руки до ліктів тричі.
7.	Протерти голову від чола і до потилиці і повернути руки до того місця, звідки розпочалося протирання. Робити це потрібно один раз.
8.	Потім вказівними пальцями потрібно промити вуха і потерти вуха ззовні великими пальцями
9.	Помити ноги разом із щиколотками три рази.

Це досконале обмивання, яке робив пророк ﷺ. Обов'язковими діями зі згаданих є такі:

1. Миття один раз	2. Дотримуватись порядку, згаданого Всевишнім Аллагом у Словах: «О ті, які увірували! Коли ви встаєте на намаз, то вмийте ваші обличчя та ваші руки до ліктів, обітріть ваші голови та вмийте ваші ноги до щиколоток»	3. Не розділяти одну дію від іншої надто довго, зокрема ті з них, для яких безперервність є обов'язковою умовою.
-------------------	---	--

Тема: протирання шкіряних шкарпеток та пов'язок

Якщо людина носить шкіряні шкарпетки або щось інше, що схоже на них, то вона може протерти їх при обмиванні, якщо забажає:

1. Той, хто знаходиться вдома, може здійснювати протирання протягом доби.	2. Той, хто перебуває в дорозі, може здійснювати протирання протягом трьох діб.
---	---

При умові:

1. Одягати їх потрібно в стані обмивання	2. Протирання над ними можна зробити тільки при усуненні малого осквернення	
3. Вони мають бути чистими	4. Вони повинні прикривати більшу частину стопи	5. Протирання можна здійснювати строго у певний час (протягом 24 годин тим, хто знаходиться вдома, і протягом 72 годин тим, хто перебуває в дорозі)

У хадисах, які називають пророкомﷺ, повідомляється зі слів Анаса: «Якщо хтось із вас робить обмивання і одягає шкіряні шкарпетки, то він може витерти їх і молитися в них, а не знімати, якщо він бажає, за винятком випадків, коли він є в стані сексуальног о осквернення». Хакім навів цей хадис, назвавши його надійним. Якщо на промитій частині тіла є перелом, на який накладається пов'язка, або є рана, на яку накладено ліки, промивання якої може погіршити самопочуття, то потрібно зробити протирання водою зверху при усуненні малого чи великого осквернення поки хворий не вилікується повністю.

Методи протирання:

1. Шкіряні шкарпетки: необхідно протерти більшу їх частину із зовнішнього боку	2. Пов'язка: необхідно протерти повністю.
--	---

	Шкіряні шкарпетки	Пов'язка	Чалма/хустка
Місце, на яке одягається	Ноги	Будь-яка частина тіла	Голова
Сроки протирання	24 часа вдома 72 часа в дорозі	До вилікування	Не має певного часу
Метод протирання	Протереть с внешней стороны	Протереть полностью	Протереть голову
Час протирання	При усуненні малого осквернення	При усуненні малого та великого осквернення	При усуненні малого осквернення.

Тема: дії, що порушують обмивання

Це наступні дії:

1. Виділення чогось із одного з двох шляхів	2. Сильна кровотеча	3. Втрата свідомості шляхом сну чи іншим способом.	4. Вживання в їжу верблюжатин.
5. Дотик до жінки з бажанням	6. Дотик до статевих органів	7. Обмивання тіла покійногоо	8. Віровідступництво, оскільки воно знищує всі діяння

Примітка: правильною вважається думка про те, що сильна кровотеча, дотик до жінки, дотик до статевого органу та обмивання тіла покійного не порушують обмивання.

Всевишній Аллаг сказав: «...якщо хтось із вас прийшов із вбиральні або якщо ви мали близькість з жінками».

Також пророка ﷺ запитали: «Чи я повинен омивати після верблюжатини?». Він відповів: «Так». Муслім.

Про шкіряні шкарпетки він сказав: «Протирання слід здійснювати після справлення великої чи малої потреби та після сну». Тірмізі та Насаї, і Тірмізі назвав його достовірним.

Тема: які дії роблять купання обов'язковим. Опис купання

Купание становиться обов'язковим после:

1. Статевого осквернення, а це		2. Виділення менструальної чи післяпологової крові	3. Смерть. Виняток становить шахід	4. Якщо невірючи й прийме іслам
А. Сім'явиверження за допомогою статевого акту або іншим способом	Б. Дотик чоловічих та жіночих статевих органів			

Всевишній Аллаг сказав: «**А якщо ви перебуваєте у статевому оскверненні, то очиститесь**».

Також Він сказав: «...**Не наближуйтеся до них, доки вони не очистяться. А коли вони очистяться, то приходьте до них так, як наказав вам Аллаг**», тобто. коли вони скупаються.

Пророк ﷺ велів здійснювати повне обмивання після омивання покійного, а також велів це тим, хто прийняв іслам.

Опис купання Пророка ﷺ після статевого осквернення.

Він робив такі дії:

1.Спочатку мив статевий орган	2.Потім здійснював мале обмивання (вуду)	3.Потім тричі наливав воду на голову і мив її	4.Потім наливав воду на все своє тіло(починаючи з правої сторони)	5.І наприкінці мив ноги в іншому місці.
-------------------------------	--	---	---	---

Обов'язковими з цих дій є:

1.Миття всього тіла	2.Миття всієї голови, не зважаючи густе волосся чи рідке..
---------------------	--

А Аллаг про все краще.

Тема: таяммум (обмивання за допомогою землі)

Це другий вид очищення, яке замінює очищення водою, коли використання води неможливе з тієї чи іншої причини, тобто.:

1.Коли вода відсутня	2. Коли є побоювання заподіяти шкоду здоров'ю під час її використання.
----------------------	--

Земля замінює воду, якщо:

1. Є намір усунути осквернення.	2. Вимовити слова «Бісмі-Лляг» (З ім'ям Аллага)	3. Вдарити землю долонями один раз	4. Протерти цими долонями все обличчя та кисті рук
---------------------------------	---	------------------------------------	--

Примітка: правильним вважається думка про те, що не дозволено навмисне здійснювати два удари (по землі), оскільки це не має підтвердження у словах пророка ﷺ. В основі поклоніння необхідно робити в тому вигляді, в якому воно передано, не додаючи від себе і не зменшуючи нічого, а Аллаг знає про це краще.

Всевишній Аллаг сказав: «...і ви не знайшли води, то прямуйте до чистої землі і обітріть нею ваші обличчя та руки. Аллаг не хоче створювати для вас труднощів, а хоче очистити вас і довести до кінця Свою милість по відношенню до вас, можливо, ви будете вдячні».

Повідомляється зі слів Джабіра, що Пророк ﷺ сказав: «Мені були даровані п'ять речей, які до мене не були даровані нікому з пророків: мені була надана підтримка навіюванням жаху в серця ворогів, незважаючи на те, що нас могла розділяти відстань цілий місяць шляху ; звичайна земля була зроблена для мене місцем здійснення молитви, а також засобом очищення, а тому, де б не застало людину з моєї громади час молитви, нехай здійснює її в цьому місці; мені було дозволено брати військові трофеї; мені було даровано право заступництва; і якщо кожен із пророків був посланий виключно до свого народу, то я був посланий до всього людства». Узгоджений хадис.

Людині, яка перебуває у стані малого осквернення, не дозволяється таке:

1.Молитися	2. Здійснювати обхід навколо Будинку Аллага	3. Торкатися Корану
------------	---	---------------------

Людині, яка перебуває у стані великого осквернення, на додаток до згаданих трьох не дозволяється таке:

1.Читати що-небудь із Корану	2.Знаходитись в мечеті без обмивання
------------------------------	--------------------------------------

Жінці, у якої почалися менструальний цикл або післяпологові виділення, на додаток до згаданих п'яти дій не дозволяється наступне:

3.Поститися	4.Вступати у статеву близькість	5.Розводитись
-------------	---------------------------------	---------------

Однак жінка в цих станах може читати Коран та прощальний обхід навколо Будинку Аллага стає для неї необов'язковим. Якщо жінка встигла виконати всі інші обряди великого чи малого паломництва, а потім у неї почався менструальний цикл, який тривав до того, як вирушити в дорогу назад додому, то в цьому випадку вона може не здійснювати прощальний обхід, оскільки в хадісі Ібн Аббаса, нехай буде Аллаг задоволений ними обома, говориться: *"Людям було наказано, щоб останнім їх обрядом перед від'їздом з Мекки був обхід навколо Будинку Аллага, і послаблення в цьому питанні стосувалося лише жінок у період місячних"*. Узгоджений хадіс.

Тема: менструація

В основі кров, яка виділяється у жінки, є менструальною і не має обмежень: у давності, тривалості та циклічності.

Однак, якщо у жінки кров виділяється тривалий час або виділяється занадто часто, припиняючись лише ненадовго, це вказує на хворобу. У таких випадках Пророк ﷺ наказав жінці утриматися (від перерахованих 8 дій) у ті часи, коли в неї зазвичай починається цикл. Якщо такий час визначити неможливо, слід вичікувати, поки колір виділяється крові зміниться (стане світліше). Якщо і це важко встановити, то слід вичікувати стільки днів, скільки зазвичай вичікують інші (здорові) жінки; 6-7 днів.

А Аллаг знає про це краще

Менструація (хайд)	Післяпологові виділення (ніфас)	Виділення крові через хворобу (істіхада)		
Основне виділення крові. Не має обмежень у давності, тривалості та циклічності	Кров, що виділяється у жінки до, під час або після пологів. Положення цих виділень таке саме, як становище менструальної	Кров, яка виділяється тривалий час або виділяється дуже часто, припиняючись лише ненадовго. Жінка, у якої спостерігається подібна хвороба, має три положення:		
		<u>Знає свій звичний цикл.</u> Така жінка вичікує час	<u>Відрізняє менструальну кров від хворобливої</u> за кольором,	<u>Не знається.</u> Не знає, коли зазвичай починаються менструації та не вміє відрізнити кров. Така жінка повинна

	крові.	менструацій, не молячись і не тримає піст.	запахом або консистенцією.	слідувати циклу інших і вичікувати дні менструації на початку кожного місяця за місячним календарем.
--	--------	---	-------------------------------	---

- Післяпологові виділення немає обмеження в тривалості, немає ні мінімальний термін, ні максимальний. Якщо, наприклад, у жінки виділення тривають більше сорока днів, то вони так само вважаються післяпологовими виділеннями.
- Якщо жінка, у якої менструація, очиститься, поки триває час якогось намазу, то їй слід негайно здійснити повне обмивання та поспішити з вчиненням намазу вчасно. Якщо у жінки почалися менструації після призову на вечірню молитву, коли минув час, за який вона встигла б здійснити один ракаат, то після очищення вона зобов'язана виповнити цю вечірню молитву, оскільки застала її час, але не встигла її здійснити.

Запитання по книзі очищення

Питання:	Вірно	Невірно
<ul style="list-style-type: none"> - Очищення поділяється на усунення осквернення, всього нечистого та порочного. - Категорично забороняється використовувати брудний посуд. - Категорично забороняється використовувати золотий посуд. - Їсти й пити із золотого та срібного посуду забороняється лише чоловікам, але не жінкам. - Дозволяється ставити на посуд невелику золоту латку за потреби. - Будь-який посуд невіруючих людей дозволений для використання. - Омивання, вчинене із золотого або срібного посуду, недійсне. - Законоположення нечисті набирає чинності, навіть якщо вона нічого не забруднила. - Будь-яка річ, яка відокремилася від живої істоти, подібна до її мертвечини без винятків. - Будь-яка тварина, м'ясо якої не вживається в їжу, є нечистою. - Якщо порушено безперервність дій, пов'язаних із очищенням, то обмивання буде недійсним. А якщо порушено безперервність дій, пов'язаних із обмиванням, то обмивання буде дійсним. 		

<ul style="list-style-type: none"> - Обмивання, вчинене з пов'язкою на тілі, буде порушено відразу, як рана затягнеться (і хворий одужає). - Якщо рана перев'язана, то на пов'язці можна зробити лише протирання. Якщо ж протирання шкодить здоров'ю, незважаючи на те, що рана закрита, то необхідно замінити обмивання водою обмиванням землею, наче рана була відкрита. - Все подібне до чалми, що важко знімати, отримує її законоположення. - Усі дії, які зобов'язують зробити повне обмивання, зобов'язують зробити мале обмивання. - Бажано вимовити намір про себе, а не вголос.- Троекратное мытье во время купания является желательным. - Таяммум стає недійсним після закінчення часу намазу. - Якщо таяммум відбувається через рану, то для нього ні відсутність води, ні порядок, ні безперервність не є умовою. - Таяммум наказано зробити для обов'язкового очищення, а не бажаного. - Будь-які продукти життєдіяльності нащадків Адама (людей) є нечистою. - Тема менструації – це найскладніша тема з фікху. - Менструації не може бути при вагітності. - В основі жінки перебувають у стані менструації, а не у стані чистоти. - Припинення наміру вчинити поклоніння вже після того, як його було здійснено, не анулює його. Також сумнів після поклоніння не анулює його, на відміну від переконаності. - Будь-яка дія, яка була відома за часів Пророка, і яку він не вчинив, не може бути сунною. - Вчиняти відповідно до Сунної краще, ніж робити безліч добрих справ. - Якщо рука згадується у узагальненій формі, то під нею мається на увазі долоня. - Таяммум порушують дії, що порушують обмивання, якщо він був скоєний для усунення малого осквернення, і порушують дії, що порушують повне омивання, якщо він був скоєний для усунення великого осквернення. - прощається незначна кількість інших нечистей. - Неправильно встановлювати межі початку та кінця 		
--	--	--

<p>менструації. Якщо жінка побачить виділення крові, яке спричиняє страждання, то це і є менструації.</p> <p>- Якщо вагітна жінка побачить у себе виділення крові у звичайний для менструації час, то це – менструація, але вона не впливає на термін її іди.</p> <p>- Якби Аллаг поклав на нас діяння без наміру, то Він поклав би на нас щось нездійсненне.</p> <p>- Очищення голови є деяким полегшенням.</p> <p>- Те, що виходить з одного з двох шляхів, не порушує обмивання, ні в малому, ні у великій кількості, крім сечі та калу.</p> <p>- Жінці, у якої менструація, забороняється: поститися___, молитися___, і те й інше___.</p> <p>- Чоловікові жінки, яка має менструацію, забороняється: Розлучатися з нею___, статевий акт з нею___, і те й інше___.</p> <p>- Очищення поділяється на: Два види___, три види___.</p> <p>- Книга очищення, тобто: фізичного, духовного.</p> <p>- Вода має: два види___, три види___.</p> <p>- Вода забруднюється: через попадання в неї нечисті___, Через будь-які зміни в ній___.</p> <p>- Якщо людина заплуталася у тому, яка вода чиста, а яка брудна, то: Залишає обидві___, досліджує обидві___, змішує один з одним___.</p> <p>- Завершити підтирання трьома камінням (нечесною кількістю) є: бажаним___, обов'язковим___.</p> <p>- Використання сивака щодо людини, що поститься після зеніту: небажано___, дозволяється___.</p> <p>- Термін протирання шкіряних шкарпеток починається: з моменту осквернення після того, як вони були одягнені, з моменту їх протирання.</p> <p>- Якщо чоловік здійснив протирання над чалмою, а потім у нього випало пасмо волосся, то протирання цього пасма є: обов'язковим, бажаним.</p> <p>- Після закінчення терміну протирання: необхідно відновити обмивання___, псується обмивання___, порушується протирання шкарпеток.</p>		
---	--	--

<p>- Якщо рана відкрита, то її обов'язково потрібно мити водою, а якщо це неможливо, то можна зробити протирання, якщо це неможливо, то можна зробити таяммум: все це робиться на вибір___, по порядку___.</p> <p>- Хто впевнений у омиванні і сумнівається в оскверненні і навпаки, той: повинен послатися на впевненість___, краще буде зробити омивання знову___.</p> <p>- Сон: порушує омивання у будь-якому випадку___, не порушує омивання в жодному разі___, потрібно розібратися___.</p> <p>- Дотик до жінки: порушує омивання, не порушує омивання.</p> <p>- Таяммум: усуває мале осквернення___, дозволяє все, скоєння чого необхідно омивання___.</p> <p>- Нечистоти свині: легкі, складні, середні.</p> <p>- Людська кров: чиста___, нечиста___, пробачається в малій кількості___, чиста, якщо тільки виділилася не з одного з двох шляхів___.</p> <p>- ознак, що допомагають визначити менструації: один___, три___, чотири___.</p> <p>- Максимальний термін післяпологових виділень: 40 днів, 60 днів.</p> <p>- Розлучення при післяпологовому очищенні: нововведення___, відповідає Сунні___.</p>		
---	--	--

Назвіть деякі книги видатного вченого Ібн Са'аді, та помилує його Всевишній Аллаг:

.....

.....

.....

З'єднайте лівий стовпчик з правою відповідно до правильної відповіді:

- Виділення сперми уві сні називається ...	- Мале осквернення
- Все, що зобов'язує здійснення купання, називається....	- Менструальна кров
- Все, що зобов'язує вчинення омивання, називається....	- Післяродова кров
- Кров'яністі виділення у жінки після пологів називаються ...	- Велике осквернення
- Кров'яністі виділення у жінки після	
- Полощі досягнення повноліття називаються...	

Книга молитви

Молитва – поклоніння, в якому містяться певні слова та дії, що починається з виголошення такбіра та закінчується виголошенням тасліму.

Має два види:

Обов'язковий(фард).					Бажаний.	
Молитва, яка є обов'язковою для кожного мусульманина: повнолітнього, розумного (і жінки), що не перебуває в менструальному чи післяпологовому очищенні..					Молитва, яка є обов'язковою, але є бажаною. Таких молитов багато, і вони поділяються на дві категорії	
1. Ранкова: 2 ракаата	2. Обідня : 4 ракаата	3. Передзахідна: 4 ракаата	4. Вечірня: 3 ракаата	5. Нічна: 4 ракаата	1. Просто бажані - відбуваються в будь-який час, коли раб Аллага побажає, вдень і вночі, крім заборонених часів.	2. Обмежені бажані - будь-яка добровільна молитва, яка має певний час чи причину. До них належать ратибати..

[Умови молитви]		
1.Іслам	2.Розум	3. Дієздатність
4. Усунення осквернення	5.Видалення нечистот	6. Приховування (аурата)
7. Настання часу	8. Звернення обличчям до кіблі	9. Намір

- Вище згадувалося у тому, що її умовам належить очищення.

- До її умов також відноситься настання часу.

За основу в цьому питанні береться хадис Джибриля, в якому повідомляється про те, що він молився з Пророком ﷺ на початку і наприкінці часу молитви, а потім сказав: «*О Мухаммаде, молитва звершується між цими двома часами*». Ахмад, Насаї та Тірмізі.

Повідомляється зі слів 'Абдуллага ібн 'Амра, що Пророк ﷺ сказав:

1. <i>Опівдню молитву можна здійснювати після зеніту сонця</i> (тобто як воно ухилиться з середини неба у бік заходу і коли тінь людини подібна до її зростання) <i>і поки не настане час передзахідної молитви.</i>	2. <i>Передзахідну</i> (після завершення часу полуденної молитви) – <i>поки не пожовкне сонце</i>	3. <i>Вечірню –</i> (до заходу сонця) <i>поки не зникне червона заграва</i>	4. <i>Нічну –</i> (після зникнення заграва) <i>до половини ночі</i>	5. <i>Ранкову – після настання світанку [другого] до сходу сонця.</i> Муслім.
--	---	---	---	---

Людина встигла застати час молитви, якщо вона встигне здійснити один ракаат (до настання часу наступної молитви), оскільки Пророк ﷺ сказав: «Хто застав один ракаат, той застав молитву». Узгоджений хадис.

Не дозволяється відкладати намаз до виходу його часу через або без причини, якщо тільки людина не відкладає його для того, щоб об'єднати його з наступним намазом з такої поважної причини, як поїздка, дощ, хвороба тощо.

Буде краще здійснити молитву на прчатку її часу, окрім:

1. Нічної молитви, якщо це не важко.

2. І полуденної молитви у сильну спеку.

Пророк ﷺ сказав: «Якщо спека посилюється, відкладайте молитву на більш прохолодний час, бо, воістину, сильна спека від подиху Пекла». [Бухарі].

Той, хто пропустив якусь молитву, повинен негайно заповнити її, дотримуючись порядку.

Якщо людина забула про порядок у дотриманні молитов, або не знала про необхідність її дотримання, або побоюється прогаяти час наступної молитви, то порядок можна порушити.

Після молитви його призначають:

1. Прочитати азан

Положення: колективний обов'язок виключно чоловіків селища або міста, які зобов'язані закликати до п'яти обов'язкових молитов.

Час: після молитви, щоб повідомити про це людей і закликати їх до колективної молитви.

Форма:

Аллагу Акбар, Аллагу Акбар. Аллагу Акбар, Аллагу Акбар. Ашхаду Алля Ілага Ілла Ллаг. Ашхаду Алля Ілага Ілла Ллаг. Ашхаду Анна Мухаммада-р-Расулу Ллаг. Ашхаду Анна Мухаммада-р-Расулу Ллаг.

2. Прочитати ікамаат

Положення : сунна.

Час: Перед входом в молитву, перед вимовою вступного такбіру.

Форма:

Аллагу акбар. Аллагу акбар.

Ашхаду алляя іляяга ілля Ллаг.

Ашхаду анна Мухаммада-р-расулюл-Ллаг.

Хайя 'аля ссалах.

Хайя 'аляль-фалаах.

Кад кааматі-с-саляту кад каамат-с-

Хайа Ала-с-Салах. Хайа Ала-с-Салах. Хайа Алаль-Фалах. Хайа Алаль-Фалах. Аллагу Акбар, Аллагу Акбар. Ла Ілага Ілля Ллаг.	саяя. Аллагу акбар. Аллагу акбар Ляя іляяга ілля Ллааг.
---	---

<p align="center">Для тих, хто не є муедзином, це бажано</p> <p>- Повторити слова за муедзином, за винятком вимови слів: Хайя 'аля-с-салах . Хайя 'аляль-фалаах , при которых желателно произнести: ля хауля уа ля куввата ілля бі-Лляг, намереваясь посетити коллективную молитву и прося у Аллага помощи в этом.</p> <p>- Прочитати благословення для пророкаﷺ.</p> <p>- Прочитати дуа, яке бажано вимовляти після Азану:</p> <p align="center">اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ أَنْتَ مُحَمَّدًا الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ</p> <p align="center"><i>Значення: О Аллаг, Господь цього досконалого покликання та майбутньої молитви! Дай Мухаммаду аль-Василя (найвищий крок у раю), чесноту і найвищий крок і воскреси його в Макам-Махмуд (похвалене місце), яке Ти йому обіцяв.</i></p> <p>- Звернення до Аллага з улюбленими молитвами (дуа) в перерві між Азаном та Ікаматом.</p>

- До умов молитви також включають приховання оголеного тіла (аурата) допустиме вбрання, з якого шкіра не просвічує . Нагота буває трьох типів:

1.Сурова	2.Легка	3.Середня
Це аурат вільної дорослої жінки: все тіло, крім обличчя, є тим,що потрібно закрити під час молитви..	Це аурат дітей від 7 до 10 років: статеві органи.	Це аурат інших категорій людей, за винятком двох згаданих категорій: від пупка до колін.

Всемогутній Аллаг сказав: **«О сини Адама! Одягніть свої прикраси в кожную мечеть».**

- Умови молитви включають звернення обличчям в сторону Кібли.

Всемогутній Аллаг сказав: «Там, де б ти не був, поверни своє обличчя до захищеної мечеті». Якщо не вдається звернутись до неї через хворобу або з іншої причини, то ця умова випадає, як і всі обов'язкові дії, виконання яких неможливе.

Всемогутній Аллаг сказав: «Бійся Аллага в міру своїх можливостей». Під час подорожі Пророк ﷺ виконував добровільні молитви, сидячи на верблюді і повертаючись обличчям у той бік, куди він повертатиметься. Узгоджений хадис.

В іншій версії цього хадису сказано: «Однак він не виконував обов'язкові молитви таким чином.»

- До умов молитви також включають намір, місце якого в серці [і вимовою якого язиком є нововведенням].

Молитися можна де завгодно, крім:

1. Нечистого місця	2. Присвоєного не по праву місця	3. Місць поховань	4. Ванної кімнати	5. В загонах для верблюдів
В «Сунан» ат-Тірмідхі приводиться хадис від пророка ﷺ, який сказав: «Вся земля є мечеттю, крім кладовищ і лазень».				

Тема: опис молитви

Бажано йти на молитву, зберігаючи спокій [у словах і рухах] і з гідністю [за зовнішнім виглядом]. Бажано вимовляти при вході в мечеть:

بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

Значення: «З ім'ям Аллага. Нехай Аллаг благословить і вітає Посланця Аллага. О Аллаг, пробач мені мої гріхи і відкрий для мене ворота Твого милосердя».

Бажано:

1. Входити до мечеті з правої ноги	2. Виходити з мечеті з лівої ноги.
------------------------------------	------------------------------------

Примітка: Слово «Ва солят» (мир і благословення) не наводиться в жодному достовірному хадисі, в якому згадується дуа, прочитаний біля входу в мечеть або на виході з неї. Необхідно прочитати згадану молитву як:

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ فَضْلِكَ

Значення: «О Аллаг, відкрий для мене ворота милосердя Твого» - як повідомляється в хадисах, які принесли Ахмад та Ібн Майджа. Встаючи за молитву, ви повинні вимовити «Аллагу Акбар», піднімаючи руки, [притискаючи всі пальці і повертаючи долоні до кіблі]:

1.До рівня плеч	2.До рівня вух
-----------------	----------------

В чотирьох місцях:

1.При вступному такбірі	2.При поясному поклоні	3.Піднімаючись з поясного поклону	4.Встаючи після першого ташаххуда
-------------------------	------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

Далі праву руку слід покласти зліва [злегка притискаючи зовнішню частину лівої руки долонею правої руки і розгашувати руки і передпліччя] над пупком, або під ним, або на грудях.

Примітка: положення рук на грудях більше відповідає сунні, а по відношенню до двох інших варіантів немає достовірних розповідей від Пророка ﷺ.

Погляд слід повернути на місце земного поклону, не відводячи його в сторони.

Потім потрібно сказати наступне:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

Значення: «Слава Тобі, Аллаг, і хвала Тобі! Благословенне ім'я Твоє, перш за все твоя велич і немає Бог, окрім Аллага» - або інша «початкова» молитва, передана від пророка □, [лише в першому ракаті]. Тоді істіаза вимовляються:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

[Значення: «Я вдаюся до захисту Аллага від проклятого шайтана»]

І басмала:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

[Значення: «з ім'ям Аллага, милуючого милосердного»], після чого необхідно прочитати суру «аль-фатіха». Після аль-фатіхи [бажано] читати будь-яку суру без істіази в перших двох ракаатах 4х або 3х ракаатних молитв, тобто. в:

1. Ранкова молитва (будь-яка сура з довгої «муфассалу»(відокремлених))	2.Вечерня молитва (будь-яка сура з коротких)	3.В інших молитвах (будь-яка сура середньої довжини)
---	---	---

Частини «відокремлених» сур («муфассаль»)		
Довгі: від «Каф» до «аль-Мурсаліяті»	Середні: від «ан-Наба» до «аль-Ляйль»	Короткі: від «ад-Духа» до «ан-нас».

Опис читання в молитві:

1. Нічні молитви читаються вголос.	2. Денні молитви читаються про себе(пошепки), за винятком п'ятничної та святкової молитви, а також молитви, які виконуються по причині затемнення, які потрібно читати вголос..
------------------------------------	---

Далі такбїр вимовляється для поясного поклону.

Руки потрібно покласти на коліна, [не згинаючи ліктів].

Голову необхідно тримати на рівні спини (рівно).

У цій позиції слід сказати:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ

- 1 раз [обов'язково] або повторити декілька разів [бажано].

Якщо після цього вимовте дуа в появному і земний поклоні:

Значення: «Ти причистий, о Аллаг, Господь наш, і хвала Тобі. О Аллаг, пробач мені»,
буде краще.

سبحانك اللهم ربنا و بحمدك اللهم اغفر لي

Тоді треба випрямитись із поясного поклону, вимовляючи слова:

سمع الله حمده

Значення: нехай Аллаг почує того, хто хвалить Його, - якщо людина молиться за імамом чи самостійно.

Потім всі, хто молиться, повинні сказати дуа, [випрямляючись]:

ربنا ولك الحمد حمداً كثيراً طيباً مباركاً فيه ملء السماء والأرض، وملء ما شئت من شيء بعد

Значення: «О Аллаг, Господ наш, вся хвала Тобі. Всі найкращі, найчистіші та гарні похвали тільки Тобі! І нехай ця похвала наповнить небо, землю і все інше, що Тебн порадує».

Далі земний поклон робиться на сім частин тіла, як сказав пророк:

«Мені було наказано вклонитися до землі, спираючись на сім кісток: на лоб (і кажучи це, він показав на свій ніс рукою), на руки, на коліна і на кінчики ступнів. Узгоджений хадис.

В цьому випадку необхідно відокремити пахви від тіла, живіт - від стегон, стегна - від колін, підняти передпліччя від підлоги

І вимовити дуа:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

Значення: «Мій Господь причистий, який є понад усе» - 1 раз [обов'язково] або повторити кілька разів (бажано), а також читати додатково інші молитви, які наводяться в хадисах]. Потім потрібно вимовити такбїр, сісти на ліву ногу і випрямити стопу правої ноги (поза Аль-Іфтіраш). У такому положенні потрібно сидіти в молитві у всіх сидіннях, крім останнього ташаххуда, для читання якого потрібно сісти в позу «таваррук», тобто сидіти на підлозі лівим стегном, щоб з-під правої ноги визирала підніжжя лівої ноги.

В цій позі необхідно прочитати дуа:

رب اغفر لي و ارحمني و اهدني و ارزقني و اجرني و عافني

Значення: «Господь, пробач мене, помилуй мене, веди мене і дай мені засоби для існування» - і зробити другий земний поклон, як перший. Потім потрібно встати, вимовляючи такбір, встати прямо і виконати другий рак'ат як перший, [однак у другому ракаті не потрібно читати вступну молитву]. Потім потрібно сісти і прочитати перший ташаххуд. Його форма:

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

Значення: «Привітання, молитви та всі добрі справи належать лише Всемогутньому Аллагу. Мир тобі, пророк, милосердя Аллага і Його благословення. Мир нам і благочестивим слугам Аллага. Я свідчу, що немає іншого божества гідного поклоніння, крім Аллага, і я свідчу, що Мухаммед є його рабом і посланцем».

Потім треба вимовити такбір і продовжувати молитву до кінця, читаючи Суру аль-Фатіха в усіх ракатах. Наприкінці потрібно прочитати останній ташаххуд, як і перший, і додати до нього наступні молитви:

1.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

Значення: «О Аллаг, благослови Мухаммеда та сім'ю Мухаммеда, як ти благословив Ібрагіма та сім'ю Ібрагіма, воістину, ти гідний похвали. Славний! О, Аллаг, даруй благословення Мухаммеду та родині Мухаммеда, як дарував їх Ібрагіму та сім'ї Ібрагіма, воістину, Ти гідний похвали, Славний!»

2.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ

Значення: «О Аллаг, воістину, я вдаюся до Тебе від страждань пекла, від страждань могили, від спокус життя і смерті і від зла спокуси Даджаля (антихриста)»

3. Звернутися до Аллага з будь-якими молитвами (проханнями), але краще буде вимовляти дуа, передані від Пророка ﷺ.

Потім потрібно вимовити «таслім» в праву та ліву сторони:

السلام عليكم ورحمة الله

Оскільки про це повідомляється в хадисах Ваіля Ібн Худжра, який приводить Абу Давуд.

Словесними стовпами з вищесказаного є: вступний такбір, читання Фатіхи для того, хто не є імамом, останній ташаххуд і таслім. Усі інші дії молитви є **стовпами дії**, за винятком першого ташаххуда і сидіння для його читання, оскільки воно належить до обов'язкових дій молитви.

Стовпів молитви 14:		
1.Стояння за можливістю	2.Вступний такбір	3.Читання сури «аль-фатіха»
4.Поясний поклон	5.Випрямлення після поясного поклону	6.Земний поклон на сім частин тіла
7.Піднятися із земного поклону		8.Сидіння між двох земних поклонів
9.Спокій та розмірність при виконанні всіх дій	10.Дотримання порядку між стовпами	11.Останній ташаххуд
12.Сидіння для него	13.Благословення Пророка ﷺ	14.Два тасліма

Обов'язкових дій в молитві 8:		
1.Перший ташаххуд	2.Сидіння для него	3.Всі такбіри, крім вступного
4.Слова: «Субхана раббі ль-азим» в поясному поклоні	5. Слова: «Субхана раббія ль-а'ля» в земному поклоні по 1 разу	6. Слова: «Раббі гфір лі» між двох земних поклонів по 1 разу. Всі додаткові є бажаними
7.Слова: «Самі'а Ллагу лі-ман хамідаху» - для імама і того, хто виконує молитву наодинці		8.Слова: «Раббана уа ляка аль-хамд» - для всіх хто молиться.

Усі ці обов'язкові дії випадають, якщо вони були пропущені через забудття чи невігластво, і поновлюються виконанням «Суджуд аль-Сахв» (два додаткові земні поклони в кінці молитви).

Стовпи молитви не можна пропустити ні через забудття, ні через невігластво, ні навмисно. Решта бажаних слів і вчинків доповнюють молитву. Стовпи також включають спокій і розмірене виконання усіх стовпів.

Зі слів Абу Хурайри повідомляється, нехай Аллаг буде задоволений ним, що Пророк ﷺ сказав: «Коли ви встаєте на молитву, то правильно виконайте обмивання, тоді йдіть до Кіблі і скажіть Такбір. Потім прочитайте, що для вас облежено з Корану, а потім вклоніться, щоб ви могли досягти в ньому спокою. Потім вставайте з нього, поки не випрямитесь стоячи. Потім вклоніться на землю, щоб ви досягли в ньому спокою, потім підніміться з нього і сідайте так, щоб ви досягли спокою, а потім виконайте земний поклон, щоб досягти в ньому спокою. І робіть це у всіх інших діях у вашій молитві.» Узгоджений хадис.

Він ﷺ також сказав: «Моліться так, як ви бачили, як я молюся». Узгоджений хадис. Закінчивши молитву, він тричі сказав Істігфар і сказав:

<p>1.</p> <p>اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ</p> <p>Значення: «О Аллаг, Ти мир і від Тебе – мир, благословенний Ти, володар величчя та щедрості!»</p>	<p>2. لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد، وهو على كل شيء قدير، لا اله إلا الله ولا نعبد إلا إياه له النعمة وله الفضل وله الثناء الحسن، لا إله إلا الله مخلصين له الدين ولو كره الكافرون</p> <p>Значення: «Немає Бога, крім одного Аллага, у якого немає співтовариша. Влада належить йому, Йому хвала, Він здатний на все! Немає сили і могутства ні у кого крім Аллага, і ми не поклоняємося нікому, крім Нього. Він наділяє добрими справами і милосердям, і Йому (потрібно давати) гідна похвала. Немає Бога, окрім Аллага, і ми щирі у сповіді релігії перед Ним, навіть якщо її ненавидять невіруючі!»</p>	<p>3.Слова:</p> <p>سبحان الله و الحمد لله و الله أكبر</p> <p>по 33 рази, та слова:</p> <p>لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد، وهو على كل شيء قدير</p> <p>- в сотий раз.</p>
--	--	--

Молитви-Ратібат, які бажано виконувати разом з обов'язковими молитвами, їх 10, і вони згадуються в хадісі Ібн Умара, нехай Аллаг буде задоволений ними обома, який сказав: «Я пам'ятаю з Посланця Аллага 10 ﷺ ракаатів:

<p>1. Два рака'ати до обідньої молитви і два (або чотири) рака'ати після неї</p>	<p>2. Два рака'ати після вечірньої молитви, які треба виконати вдома</p>	<p>3. Два рака'ати після нічної молитви, які потрібно виконати вдома</p>	<p>4. Два рака'ати перед ранковою молитвою».</p> <p>Узгоджений хадис</p>
--	--	--	--

Ці молитви називаються «Раватіб» (ратібат), тому що вони виконуються разом з обов'язковими молитвами:

Молитва	Ранкова	Обідня	Вечірня	Нічна
Кількість рака'атів	2	4 або 6	2	2
До молитви	2	2 або 4	-	-
Після молитви	-	2	2	2

Мудрість виконання бажаних і ратібат-молитв полягає в:

- виправлення недоліків, допущених рабом Аллага при виконанні обов'язкових молитв;
- збільшення віри, тому що віра збільшується шляхом виконання поклоніння і зменшується шляхом здійснення гріхів.

Бажані ратібат-молитви - це сунна перед ранковою молитвою, і відрізняється вона від інших ратібат-молитв по деяким параметрам:

1.Гідність	2.Легкість	3.Постійність	4.Читання	5.Лягти на правий бік після неї.
Пророк ﷺ сказав: « <i>Два рака'ати, виконані перед ранковою молитвою, краще, ніж весь цей світ і все, що в ньому є</i> ».	уникнення недоліків в стовпах. Айша, нехай буде задоволений нею Аллаг, сказала: « <i>Почувши азан, він завжди виконував два рака'ати (перед обов'язковою) ранковою молитвою, полегшуючи їх</i> ».	Ця молитва не пропускається ні під час подорожі, ні вдома	Має спеціальне читання, тобто читається сури «Кяфірун» та «Іхляс».	Після цього доцільно лягти на правий бік, якщо людина вдома і вистоювала ніч у молитві

Тема: земний поклон по причині забудькуватості (суджуду ас-сахв), при читанні Корану (ат-тіляу) і вдячності (аш-шукр).

Суджуд ас-сахв здійснюється у випадку, якщо:

1. Людина виконувала в молитві більше земних або поясных поклонів, а також сидіння або стояння по причині	2. Або пропустив будь-яке з перерахованого вище. В цьому випадку необхідно виконати цю дію, а потім виконати суджуд ас-сахв.	3. По причині забудькуватості пропусти якусь обов'язкову дію молитви.	4. Є сумнів, що він зробив ту чи іншу дію більше чи менше, ніж це необхідно.
---	--	---	--

забудькуватості.			
------------------	--	--	--

Достовірно передається що Пророкﷺ:

1. Вставав, пропустивши перший Ташаххуд (по забудькуватості) і тільки здійснював суджуд ас-сахв.	2. завершив опівдневу або після полуденну молитви, виконавши лише два раката (по забудькуватості), а коли йому нагадали про це, він виконав їх до кінця і зробив суджуд ас-сахв.	3. Він виконав полуденну молитву з 5 ракатів, і коли йому сказали, що він зробив додатковий ракаат, він запитав: «Як це?» Йому сказали: «Ти зробив 5 ракатів», тоді він зробив два земні поклони і Таслім. Узгоджений хадис	3. <i>«Якщо хтось із вас під час молитви сумнівається, скільки ракатів він зробив: три чи чотири, нехай він відкине ці думки вбік і покладається на кількість ракатів, у яких він впевнений. Потім він повинен зробити два земних поклони до Саламу. Якщо в результаті цього він виконає п'ять ракатів, то два земних поклони (Саджда-Сахва) доведуть цю молитву до парної кількості ракатів. Якщо він правильно виконує молитву, то вони будуть приниженням для шайтану».</i> Ахмад і Муслім.
--	--	--	--

Дозволено зробити ці два земні поклони до або після Тасліма.

Також є бажаним:

1. Земний поклон, читаючи Коран (суджуд ат-тілява) по відношенню до того, хто читає, і того, хто слухає, чи то в молитві, чи в інший час.	2. Земний поклон у випадку, якщо людині виявляли милосердя або відвели від біди. Бажано зробити земний уклін вдячності Аллагу.
Земний поклон вдячності (суджуд аш-шукр), як і суджуд ат-тілява, [є бажаним].	
В історії Ка'ба ібн Маліка, нехай буде задоволений ним Аллаг, достовірно повідомляється, що коли йому дали добру новину, що Аллаг прийняв його каяття, він зробив земний поклон.	

Причин для здійснення суджуд ас-сахв всього три:

1. Додавання Здійснення	2. Зменшення Не здійснення	3. Сумнів відносно здійсненої кількості рака'атів: 3 або 4. Сумнів буває 2х видів:
----------------------------	-------------------------------	---

додаткового поясного чи земного поклону, сидіння чи стояння і т.д.	якої небудь обов'язкової дії молитви, пропустивши це місце.	<u>Сумнів після завершення поклоніння</u> Такому сумнівуне надається значення, поки не прийде впевненість	<u>Сумнів під час здійснення поклоніння</u> Його положення:		
			Якщо кількість ракатів більше, тоді не потрібно звертати уваги	Якщо кількість ракатів менше, тоді потрібно дотримуватися того, до чого людина схильна більше	Якщо людина сумнівається у тому більше ракатів або менше було здійснено, тоді потрібно зупинитися на меншій кількості.

Тема: дії, які порушують молитву і небажані дії

Молитву порушують:

1. Залишення стовпа або умови молитви, маючи можливість здійснити це, свідомо, із забудькуватості чи з невігластва, якщо це не буде здійснено.	2. Навмисне залишення обов'язкової дії.	3. Навмисна вимова сторонніх слів, [знаючи і пам'ятаючи, що це неприпустимо].	4.Голосни й хохіт [сміх].	5. Багато сторонніх рухів, які робляться безперервно і без потреби, так як у першому випадку людина пропускає дію, без якої молитва є недійсною, а в останніх двох випадках робить те, що заборонено.
--	---	--	---------------------------	---

Небажано:

1. Повертатися під час молитви, тому що, коли пророка ﷺ запитали про це, він сказав: «Це крадіжка. Тож шайтан краде з молитви раба Аллага» . Бухарі .			2. Також небажано грати (робити незначні рухи для розваги).	
3.Ставити руки на бока	4.Розділяти пальці	5.Хрускати пальцями	6. Сидіти, як собака [випрямивши ноги і присівши між ними на	7. Повертатися в сторону того, що може відвернути думки: [в сторону дзеркала або телевізора]

			підлозі)].	
8.Приступити до молитви з серцем,яке зволікається:			9.Також Пророк ﷺ заборонив чоловіку класти лікті на підлогу, під час земного поклону.	
10.Бажаючи справити потребу.	11. В стані сильного голоду при наявності їжі, так як. Пророк ﷺ сказав: <i>«Немає молитви, якщо ви подали їжу, і немає молитви, коли тримаєте малу і велику потребу»</i> . Узгоджений хадис.			

Будь-який рух у молитві має одну з п'яти позицій:				
1.Заборонено Багато безперервних сторонніх рухів, наприклад, їсти.	2.Небажано Незначні рухи без потреби, наприклад, легкий поворот на бік.	3.Дозволено Рух за потребою, наприклад, потирання бороди.	4.Бажано Рух, від якого залежить повноцінність молитви, наприклад, займаючи порожнє місце в рядах молитви.	5.Обов'язково Рух, від якого залежить дійсність молитви, наприклад, усунення нечистот.

Умова	Стовп	Обов'язкові дії	Бажані дії
Не входить в саме поклоніння	Входить в саме поклоніння		
Діє на протязі всього поклоніння	Обмежено певною частиною поклоніння		
Недопустимо пропускати ні від невігластва, ні від забудькуватості	Дозволено пропустити від невігластва чи від забудькуватості, але не навмисно	Допустимо пропуститив від невігластва, від забудькуватості і навмисно	
Не відновлюється здійсненням суджуд ас-сахв	Відновлюється здійсненням суджуд ас-сахв	Не потребує у відновленні	

Тема: добровільна молитва
[Розділ: молитва затемнення]

Молитва під час сонячного затемнення є більш бажаною, оскільки Пророк ﷺ зробив це сам і наказав іншим.

Виконується відповідно до опису, наведеного в хадисі Айші, нехай буде задоволений нею Аллаг, яка повідомила, що Пророк ﷺ: «*читав Коран вголос під час молитви затемнення і зробив чотири пояси і чотири земні поклони в двох ракаатах.*» Узгоджений хадис.

Опис: Зі слів Айші повідомляється, нехай Аллаг буде задоволений нею: «*(Коли) сонячне затемнення відбулося за життя пророка ﷺ, він пішов до мечеті, і люди вишикувалися позаду нього. Він говорив такбір і подовжив читання (Коран), потім сказав Такбір і зробив довгий уклін; Потім він (підняв голову і) сказав: «Самі'а Аллагу Ліман Хамідах!».* Потім він випрямився і не зробив земний поклон, а продовжив довге читання, яке було коротше першого. Він знову сказав Такбір і вклонився з довгим укліном, але коротший за перший, а потім сказав: «Самі'а Аллагу Ліман Хамідах Раббана ва Ляк Альхамд». Потім він зробив земний поклон і зробив те ж саме під час другого рака'ату». Таким чином, він виконав чотири пояси і чотири земних. Сонце (затемнення) розвіялося, перш ніж він закінчив молитву.» Бухарі.

Імаму доцільно звертатися до людей з настановами після молитви і часто закликати їх до Аллага з молитвами, просити у нього прощення гріхів і давати милостиню, як це зробив Пророк ﷺ.

[Розділ: молитва вітр]

Молитва вітр є дуже бажаною молитвою, яку пророк ﷺ постійно виконував, як під час подорожі, так і вдома, і до якої він заохочував інших людей.

1. Найменша кількість	2. Максимальна кількість	3. Час здійснення	4. Бажано
1 рака'ат	11 рака'атів	Після нічної молитви і до настання світанку	Зробити її останньою молитвою вночі

Пророк ﷺ сказав: «...нехай намаз-вітр буде останнім, який здійснюється вночі». Узгоджений хадис.

Він сказав: «*Хто боїться пропустити останню частину ночі, тоді нехай виконує молитву Вітр на її початку. А хто впевнений, що зможе встати в кінці ночі, то нехай в кінці ночі виконує молитву Вітр. Воістину, молитва наприкінці ночі має свідків ангелів, і цей час найкращий.*» Муслім.

[Розділ: молитва бажання дощу]

Молитва бажання дощу є сунной, коли люди починають відчувати потребу через нестачу води. Ця молитва виконується як святкова, у відкритому полі, і це має бути смиренно, принижено і покірно.

1.Здійснюється намаз в два рака'ати	2.Потім читається одна проповідь:		
	А. часто вимовляючи в ній істігфар і читаючи аяти, в якому наказується її вчинення	Б. виявляючи наполегливість у благанні	В. сподіваючись на отримання відповіді найближчим часом

Перед тим як відправитися на молитву, необхідно зробити причини, що сприяють звільненню від поганого і сходження милості Аллага, такі як:

1.Істігфар	2.Каяття	3. Припинення несправедливості	4.Здійснення добра людям	5. Здійснити інші причини, які Аллаг зробив засобами, що притягають Його милість та відводять зло. А Аллаг про це знає краще.
------------	----------	--------------------------------	--------------------------	---

[Розділ: заборонений час для здійснення молитв]

Проміжок часу, заборонений для здійснення добровільних молитв:

1. Від світанку до того, як сонце зійде до розміру списа	2. Від молитви перед заходом сонця до заходу сонця	3. Після того, як сонце досягає середини неба до zenіту. І Аллаг знає краще.
--	--	--

В заборонені проміжки часу дозволяється:

1.Відшкодувати пропущену обов'язкову молитву	2. Здійснити молитви, які мають причини: Сунна обмивання, привітання мечеті, два ракати тавафа, молитва затемнення, молитва істіхара.
--	---

Різниця між обов'язковими та добровільними молитвами:

	Обов'язкова	Добровільна
1.	Була призначена на небі в ніч Вознесіння	Подібна до інших законів шаріату

2.	Заборонено виходити з неї без поважних причин	Не заборонено виходити з неї без поважних причин
3.	Залишивши її скоює гріх	Залишивши її не отримує гріх
4	Має обмежену кількість	Не має обмеженої кількості
5-6.	Обов'язково здійснюється з колективом і в мечеті	Бажано здійснити вдома за деякими винятками
7.	Не дозволяється здійснювати на верховій тварині (в транспорті), окрім як за необхідністю	Допускається виконувати на верховій тварині (в транспорті) навіть без необхідності
8.	Має певний час для здійснення	Деякі мають певний час здійснення , деякі не мають
9.	Умовою є повертатися обличчям до Киблі в будь-якому випадку.	Не є умовою повертатися обличчям до Киблі в подорожі.
10.	Дозволяється переходити від обов'язкової молитви до добровільної (не конкретної), але не навпаки (від добровільної до обов'язкової).	
11.	Залишивши її через занедбаність стає невіруючим, на думку правильної думки вчених.	Залишивши її, не стає невіруючим, згідно з єдиногосним консенсусом вчених.
12.	Добровільні молитви доповнюють обов'язкові, але зворотне твердження буде неправильним.	
13-14.	Стояти є стовпом, а одного тасліма недостатньо.	Стояння не є стовпом, і одного тасліма достатньо.
15.	Приймається у раба-втікача	Не приймається у раба-втікача
16.	Перед нею наказано читати Азан та Ікамат	Перед нею не наказано читати Азан та Ікамат
17.	Скорочення в подорожі	Не скорочується в подорожі
18.	Обов'язок не зникає ні за яких обставин, і повна винагорода за її здійснення записується тому, хто не міг її здійснити, але зазвичай здійснює, коли він був здатний.	(Бажаність) відпадає, якщо це неможливо зробити, і винагорода за це записується тому, хто зазвичай це робив, коли це було можливо.
19.	Після всіх обов'язкових молитв потрібно читати Азкарі	Зікр , який читається в кінці такої молитви, взаконений лише в деяких випадках
20.	Вважається, що неприйнятно здійснювати всередині Кааби, але правильна думка - це допустимо.	Дозволяється здійснювати всередині Кааби.
21.	Дозволяється поєднання двох молитв	Не дозволяється поєднувати

22.	Більше нагороди	Менше нагороди
23.	Категорично заборонено пити воду під час здійснення молитви.	Дозволяється пити невелику кількість води
24.	Серед обов'язкових молитв немає такої, яка складається з одного ракаата	Серед добровільних молитв є одна, яка виконується в 1 ракаат
25.	Дозволено просити Аллага і вдаватися до захисту Аллага, читаючи аяти про милосердя чи покарання (але це не взконено для постійного здійснення)	Взаконено просити Аллага і вдаватися до захисту Аллага, читаючи аяти про милосердя чи покаранн
26.	Вважається, що для дорослої людини маленький хлопчик не може виступати імамом у молитві, але правильна думка - це допустимо.	Маленький хлопчик може виступати імамом для повнолітнього.
27.	Особі, яка здійснює добровільну молитву, дозволяється виступати як імам для особи, яка здійснює обов'язкову молитву.	Особі, яка здійснює добровільну молитву, дозволяється виступати як імам для особи, яка здійснює обов'язкову. Деякі потрібно відшкодовувати
28.	Усі пропущені обов'язкові молитви повинні бути відшкодовані в тій кількості , які вони мають спочатку, за винятком п'ятничної молитви, для відшкодування якої виконується полуденна молитва.	Деякі з них відшкодовуються в кількості, яку вони мають спочатку, деякі не відшкодовуються в тій кількості, яку вони мають спочатку, наприклад, вітр.
29.	Обов'язкові нічні молитви виконуються вголос	Нічні добровільні молитви виконуються вголос або пошепки на ваш розсуд.
30.	Згідно з однією з двох думок, необхідно прикрити плечі	Не обов'язково прикривати плечі
31.	Жодна молитва не випадає за будь-яких обставин	Деякі випадають в подорожі.

Тема: колективна молитва і її очолення

Є індивідуальним обов'язком чоловіків по відношенню до п'ятикратної обов'язкової молитви як вдома, так і в поїзді.

Пророк ﷺ сказав: *«Я мав намір призначити людину, яка б вела молитву, а потім направити групу людей зі зв'язками хмизу до тих, хто не був присутній у колективній молитві,, щоб спалити їх будинки».* Узгоджений хадис

Мінімум учасників: імам та 1 ма'мун. Чим більше учасників колективної молитви, тим більше це подобається Аллагу.

Посланець Аллага ﷺ також сказав: *«(Нагорода) колективної молитви більше ніж молитва одного в 27 разів.»* Узгоджений хадис.

Він ﷺ також сказав: *«Якщо ви молитесь вдома, а потім прийдете і побачите, що імам ще не помолівся, то помоліться разом з ним, і він буде для вас додатковою молитвою».* Хадис цитували всі автори книг «Сунан». Про це повідомляється зі слів Абу Хурайри, піднесеного до Пророка: *«Імам призначається для того, щоб решта брали з нього приклад. Тому...»*

<p>1. Якщо він(імам) підносить Аллага, то і ви підносьте Його, і не робите цього раніше ніж імам.</p>	<p>2. Коли він вклоняється в поясному поклоні, ви теж вклоняйтесь, і не робіть цього раніше ніж імам.</p>	<p>3. Коли імам каже: «Аллаг слухає того, хто Його вихваляє!» - ви кажіть: «О Аллаг, Господь наш! Хвала тобі!»</p>	<p>4. Коли він здійснює земний поклон, ви також вклоняєтесь і не робите цього раніше ніж імам.</p>	<p>5. Якщо він молиться сидячи, то ви повинні сидіти з ним».. Хадис привів Абу Давуд і основа його наводиться в «Сахихайн».</p>
---	---	--	--	---

Треба:

1. Імам повинен виступити вперед	2. Ма'муни повинні стати в ряд	3. Спочатку потрібно заповнити передні ряди
4. Жінки повинні стати в ряд позаду чоловіків.		

Той, хто молиться один, стоячи за рядами тих, хто молиться і не має для цього вагомих причин, повинен відшкодувати молитву.

Ібн Аббас сказав: *«Одної ночі я вирішив помолитися разом із Посланцем Аллага ﷺ і став ліворуч від нього. Він взяв мене за потилицю і поставив праворуч.»* Узгоджений хадис.

Посланець Аллага ﷺ сказав: *«Якщо ви чуєте Ікамат, то йдіть до молитви спокійно і з гідністю. Не поспішайте і робіть з імамом ту частину молитви, яку вам вдалося застати, а відшкодуйте пропущену частину! У Версії Тірмізі говориться: «Якщо ви йдете на колективну молитву, то разом з імамом зробіть ту частину молитви, яку ви встигли застати».*

Тема: молитва тих, хто має поважні причини

[Розділ: молитва хворого]

Хворому пробачається пропуск колективної молитви.

Якщо стоячи, стан здоров'я погіршується, то дозволяється молитися сидячи, а якщо хворий не може сидіти, то він може молитися лежачи на боці. Пророк ﷺ сказав Імрану Ібн Хусану: *«Моліться стояти, але якщо ви не можете, моліться сидячи, а якщо не можете, то моліться, лежачи на вашому боці»*. Хадис привів Бухарі.

Якщо хворому важко вчасно виконати всі молитви, то він може поєднати їх: полуденну з передзахідною, вечірню з нічною — під час здійснення однієї з них.

[Розділ: молитва мандрівника]

Також мандрівник може об'єднати молитви: [полуденну з передзахідною, вечірню з нічною - під час здійснення однієї з них, перекладаючи час здійснення вперед або відкладаючи назад].

Також мандрівникові бажано скоротити молитви з чотирьох ракатів до двох ракатів. І він може пропустити піст Рамадану під час подорожі, [але він зобов'язаний відшкодувати його в інший час після Рамадану].

[Розділ: молитва страху]

Молитву страху можна здійснити будь-яким із способів, якими її виконав Пророк ﷺ.

Наприклад, у хадисі Саліха Ібн Хаввата повідомляється від того, хто виконав молитву страху разом з Пророком ﷺ у битві «Зат Ар-Ріка»:

<i>«Він зробив один ракат з групою, яка вчора вишикувалася з пророком, щоб виконати молитву, а друга група залишилася перед ворогом.»</i>	<i>Він вчинив один ракат з групою, яка з ним,</i>	<i>а потім залишилися в положенні стоячи, і вони завершили молитву самостійно,</i>	<i>потім вони пішли і вишикувалися перед ворогом.</i>	<i>Після цього прийшла інша група, і він зробив з ними ракаат, що залишився,</i>	<i>а потім залишилися в положенні сидячи, і вони завершили молитву,</i>	<i>а потім разом із ним дали салям.</i> Узгоджений хадис
---	---	--	---	--	---	---

«І якщо страх сильніший, то молитесь ніжки на ваших ногах і на тварин, будь то, прямуючи в сторону Кіблі або не прямуючи до Кіблі, роблячи жести для земних і поясних поклонів».

Таким же чином кожен, хто боїться за себе, може молитися відповідно до обставин, роблячи будь-які сторонні рухи, які необхідні: бігти тощо.

Посланець Аллага ﷺ сказав: *«Якщо я вам щось наказав, то зробіть це по мірі можливостей».* Узгоджений хадис.

Тема: п'ятнична молитва

Кожен, хто зобов'язаний відвідати колективну молитву, зобов'язаний відвідувати п'ятничну молитву, якщо він живе на своїй батьківщині, вдома.

Умови п'ятничної молитви включають:

1. Своєчасне здійснення	2. Здійснення в поселенні	3. Здійснення після двох проповідувань
-------------------------	---------------------------	--

Зі слів Джабіра повідомляється, що коли пророк ﷺ читав проповідь:

1. Його очі почервоніли, голос став гучним, і він розлютився, почавши нагадувати людину, яка попереджає інших про наближення (ворога) війська словами: «Вранці до вас прийде ворог!» Або: "Ввечері до вас прийде ворог!"	2. І він сказав: «І тоді, воістину, найкращі слова (містить) Книга Аллага, найкращий посібник – це керівництво Мухаммеда ﷺ Найгірше – це нововведення, а кожне нововведення – це омана!» Хадис привів Муслім.	3. В іншій версії цього хадису також повідомляється від нього: «Проповідь Посланця Аллага в п'ятницю полягала в тому, що він прославляв Аллага, а потім розпочинав свою промову голосно».	4. В іншій версії у ньому ж говориться: « Той, кого Аллаг веде прямим шляхом, ніхто не зіб'є його, а той, кого Він вводить в оману, ніхто не виведе на прямий шлях »	5. Він сказав: «Воістину, подовження людиною молитви і скорочення проповіді - є ознакою глибокого розуміння релігії». Хадис привів Муслім.
--	---	---	--	--

Бажано читати проповідь, стоячи на мінбарі, піднявшись на який слід звернутися до людей і привітати їх миром.

Потім імам сідає, а муедзін читає азан, після чого імам встає і читає проповідь, потім знову сідає на короткий час, а потім читає другу проповідь.

Потім проводиться п'ятнична молитва. Імам виконує два ракати разом з іншими присутніми, читаючи вголос. У першому ракаті після «аль-фатіхи» треба читати суру «аль-а'ля», а в другому – суру "аль-гашія" або суру "аль-джум'а" і "аль-мунафікін".

Для тих, хто відвідує п'ятничну молитву бажано:

1. Помитися	2. Змаститися пахощами	3. Вдіти найкращий чистий одяг	4. Йти в мечеть раніше
5. Читати багато благословення на Пророка ﷺ		6. Читати в цей день суру «Аль-Кахф»	
7. Спробувати вловити годину, коли всі молитви прийняті, і попросити більше у Аллага в цей час.			

В «Сахихайн» наводиться хадис: *«Якщо в п'ятницю, під час проповіді, ви скажете людині поруч: «Замовкни!» - тоді вас вважатимуть тим, хто сам пустує».*

Одного разу чоловік увійшов до мечеті, коли Пророк ﷺ вже почав читати проповідь. Пророк ﷺ запитав його: *«Ти вповнив молитву?»* Він відповів: *«Ні!»* Тоді Пророк ﷺ сказав: *«Вставай і зроби два ракаати».* Узгоджений хадис.

Тому хто молиться під час провадження п'ятничної проповіді забороняється:

1. Розмовляти, за виключенням звернення до імама.	2. Проходити, переступаючи через плечі людей які сидять.
---	--

Тема: святкова молитва

Пророк ﷺ наказував людям виходити на святкову молитву, навіть рабам і жінкам у менструальному циклі, щоб кожен міг брати участь у добрих справах і звертатися до Аллага з молитвою. Однак жінкам у стані менструації слід триматися подалі від місця здійснення молитви. Узгоджений хадис.

Час здійснення святової молитви:

Після того, як сонце сходить до розміру списа і до зеніту.

Бажано:

1. Здійснити її у відкритому	2. Здійснити раніше	3. Відтягнути молитву	4. Розговлятися до молитви	5. Одягнути чистий одяг,	6. Одягнути	7. Піти на молитву
------------------------------	---------------------	-----------------------	----------------------------	--------------------------	-------------	--------------------

місці	молитву на свято жертвоприношення	у свято розговіння	хоча б 3-ма фініками, особливо у свято розговіння	вмащений пахощами	найкращий одяг	однією дорогою і повернутися іншою
-------	-----------------------------------	--------------------	---	-------------------	----------------	------------------------------------

Святкова молитва виконується у два ракаата без азану та ікамату. У 1-му Ракааті слід вимовляти 7 такбірів, включаючи вступний такбір, а в 2-5му, не враховуючи такбір при вставанні на 2-й ракаат. Вимовляючи кожен такбір, слід піднімати руки, а також між кожними двома такбірами - вихваляти Аллага і благословляти Пророкаﷺ. Потім треба прочитати суру «аль-фатіха» і будь-яку суру вголос.

Після молитви слід провести дві проповіді, схожі на п'ятничні, але вони повинні згадати заповіді відповідні даному часу.

Бажано читати такбір:

1.Звичайний: в ніч перед святом і кожні 10 днів місяця зу аль-хіджа.

2.Певний: Після кожної обов'язкової молитви від зорі дня Арафа до передзахідної молитви останнього дня Тащріка.

Форма такбіру: Аллагу акбар, Аллагу акбар. Ля іляга ілля Ллаг уа-Ллагу акбар, уа лі-Ллягі аль-хамд.

Запитання по книзі молитви

Запитання	Вірно	Невірно
<ul style="list-style-type: none"> - Встановлене стверджено може бути відкинута лише ствердженням у зворотньому . - Індивідуальний обов'язок (фард 'айн) кращий за колективний обов'язок (фард кіфая). - Поклоніння, здійснення якого має кілька варіантів, мусульманин повинен виконувати відповідно до всіх цих варіантів. - Доцільно виконувати будь-яку молитву на початку часу, тому краще буде не розділяти азан і ікамат з довгою перервою. - Азан - індивідуальний обов'язок. - Мандрівник не в законено читати ікамат. - Азан був предписаний в Медіні на 1-му році після переселення. - Слухачу ікамата бажано повторити слова за муедзином. - Часу для здійснення молитви перед заходом сонця більше, ніж для полуденної молитви. - Зовнішня схожість з невіруючими призводить до внутрішньої 		

схожості з ними.

- Бруд (Наджаса), яка залишається всередині людини, не має значення.
- Додаткові молитви, виконані в колективі, є бажанішими, ніж інші.
- Допускається міняти мечеть, намагаючись знайти імама з ліпшим голосом.
- Дозволено здійснювати молитву, якщо імам мечеті запізнюється, маючи можливість зв'язатися з ним.
- Молитва того, хто забув видалити бруд(наджас), недійсна.
- Недійсна молитва, яка виконується за імамом, який припускає помилки при читанні, змінюючи значення.
- Мандрівник і людина, яка перебуває вдома, однаково мають право вести молитву.
- Діти повинні стояти за дорослими в молитві.
- Кожна людина, чия молитва дійсна, може вести її, якщо вона не має перешкод.
- Подовження проповіді, залежно від обставин, робить проповідника не тямлячим у фікхі.
- Не всі, з ким можна воювати, можна вбити.
- Схожість з тваринами приходить лише в ганебній формі.
- Ібн аль Кайїм сказав: *«Не прийшло від Пророка, щоб після придбання Мінбару він спирався на щось інше».*
- Обов'язок битви не свідчить про те, що бій обов'язково повинен бути з невіруючим.
- Бажано прискорити святкову молитву в день розговіння і відтягнути час для здійснення молитви в день жертвоприношення.
- У першому ракааті є 6 такбірів, у тому числі вступний такбір, а в другому ракааті - 5, в тому числі і такбір при підйомі із земного поклону.
- Мудрість молитви з нагоди затемнення полягає в залякуванні Аллагом Своїх рабів.
- Колективність – це умова для молитви з нагоди затемнення.
- Будь-яке поклоніння, пов'язане з будь-якою причини, втрачено, якщо причина її вчинення минула.
- Молитва з нагоди затемнення не допускається проводити в заборонені часи для молитви.
- Колективність – це умова молитви для благання дощу.
- Бажано людині встати під першим дощем і вивести свою верхову

тварину.

- Допускається читати більше однієї сури в одному ракааті.

- Полуденна молитва триває до того поки:

тінь предметів не стане такою ж довжиною, як самі предмети __,

тінь предметів стане вдвічі більше __

до zenіту __.

- Виконувати молитву перед заходом сонця на початку часу:

бажано __, небажано __, обов'язково __.

- Дотримуються умови молитви: перед нею __, після неї __, під час її вчинення __.

- Схожість з невірними потребує __, не потребує __ наміру.

- Заборонене стає дозволим лише з: терміною потребою __, простою потребою __.

- Той, хто встигає виповнити з імамом 1 ракаат п'ятничної молитви, повинен закінчити її як: п'ятничну молитву __, полуденну молитву __. А той, хто виповнив менше цього з імамом, повинен виповнити молитву: як п'ятничну __, як полуденну __, полуденну, якщо він мав намір виконати полуденну молитву __.

- У п'ятничній молитві проповідник повинен сісти: 1 раз __, 2 рази __.

- Умову, щоб імам дозволив виконувати п'ятничну молитву кілька разів висуває: релігія __, державна система __ і обидва __.

- Святкові молитви належать до категорії вчинків, які мають: час __, причина __, тип __.

- Свят в ісламі: три __, два __, багато __.

- Положення свят, які відзначаються в перемозі чи поразці: дозволено __ заборонено __.

- Святкові молитви: колективний обов'язок __, індивідуальний обов'язок __, сунна __.

- Будь-яка молитва, яка має причину, після того, як причина зникає: вона не відшкодовується __, відшкодовується __.

- У свято розговіння бажано (сунна) з'їсти: 1 фінік __, 3 фініки, більше __;

Це потрібно зробити: перед святковою молитвою __, після святкової молитви __;

Мудрість цього полягає в: слідування за сунною __, поділу обов'язкового від добровільного __, обидва попередні варіанти __.

- У святкових молитвах доцільно читати сури: «Ал-А'ля» і «Аль-Гашія»

____, «Каф» і «Аль-Камар» _____, або будь-який з них Сур _____.

- Виконання добровільних молитв до і після святкової молитви, залишаючись на тому самому місці, де проводилася друга, є: сунною _____, дозволено _____, небажано _____;

Молитва вітання мечеті в тому місці, де буде проводитися святкова молитва, є: обов'язковою _____, сунна _____, взагалі не виконується _____.

- Молитва затемнення належить до категорії дій, які мають: час _____, причину _____, тип _____.

- Бажано повідомляти _____, не повідомляти _____ людей про затемнення.

- Якщо астрологи попереджають, що незабаром відбудеться затемнення, ми не молимося, поки не побачимо його на власні очі _____, ми молимося, навіть якщо не бачимо _____.

- Позиція молитви затемнення: індивідуальний обов'язок _____, колективний обов'язок _____, сунна _____.

- Проповідь при затемненні: не взаконенна _____, сунна _____, обов'язкова _____.

- Якщо про затемнення стає відомо лише після того, як воно пройшло, то: молитва відшкодовується _____, молитва не відшкодовується _____.

- Якщо час обов'язкової молитви настає в той момент, коли людина молиться молитву затемнення: він повинен перервати її _____, він повинен швидко завершити _____, він може продовжувати молитися, поки не почне хвилюватися пропустити час обов'язкової молитви _____.

- Якщо сонце заходить у стані затемнення, то: молитва взаконенна _____, молитва не взаконенна _____.

- Дія, яка слідує за першим поясним поклоном: стовп _____, сунна _____.

- Молитва благання про дощ належить до категорії вчинків, які мають: час _____, причину _____, тип _____.

- Положення молитви благання дощу: індивідуальний обов'язок _____, колективний обов'язок _____, сунна _____.

- Заклик до молитви благання дощу: сунна _____, нововведення _____.

- Положення азану: сунна _____, колективний обов'язок _____, індивідуальний обов'язок _____.

- Стовпи молитви і обов'язкові дії в ньому збігаються в одному: незнанні _____, забудькуватості _____, навмисно _____.

- Добровільні молитви, які можуть бути виконані в заборонений час: будь-які _____, певні _____.

- У молитві руки слід підняти в: 4 місяцях _____, 3 місяцях _____.

- Людина, яка весь час перебувала в непритомному стані, поки не

вийшов час молитви, вона повинна: відшкодувати молитву ____, не потрібно відшкодувати молитву ____.

- Позиція закриття очей під час молитви: дозволено ____, не дозволено ____.

[Книга поховань]

Що приписує шаріат, коли помирає мусульманин:

1.Перед смертю	2.В момент смерті	3.Після смерті
Призначаються деякі дії: відвідати хворого, нагадати йому про каяття і завіт, спосіб очищення хворого і як він повинен молитися, лікування хворого Кораном (Рук'я), особливо, якщо він сам бажає, нагадуючи помираючому слова: «Немає Бога, гідного поклоніння окрім Аллага».	Призначаються деякі дії: закрити очі і зав'язати підборіддя	Призначаються деякі дії: Омити померлого, одягти в саван, зробити за нього поминальну молитву, поховати його, поділіться його спадщиною, дружина повинна продовжувати журитися за ним, співчувати рідним і відвідувати його могилу.

Пророк ﷺ сказав: *«Надихніть вмираючому вимовити слова: «Немає Бога, гідного поклоніння, окрім Аллага» - [Це потрібно зробити тричі]. мусульманин. Він також сказав: «Прочитай вашим помираючим суру Ясін».* Насай і Абу Дауд.

Примітка: Більшість вчених вважають, що хадис про читання сури «Ясін» є слабким і не наводиться як аргумент. Правильна думка полягає в тому, що читання цієї сури для померлого не в законним в Шаріаті.

Підготуйте умершого:

1.Омити його	2.Вдягнути в саван	3.Здійснити поховальну молитву	4.Відвезти на кладовище	5. Поховати його
--------------	--------------------	--------------------------------	-------------------------	------------------

Це є колективним обов'язком.

Пророк ﷺ сказав: *«Померлого несуть швидко, бо якщо він був праведний, то ти наближаєш його до добра, а якщо не був таким, то ви (можете швидко) прибрати зло зі своїх ший».* [Хадис навели деякі автори «Сунан»]

Він ﷺ також сказав: *«Душа віруючого (залишається) пов'язана з його боргом, поки йому не заплатять».* Ахмад і Тірмізі.

Обов'язково приховуйте все тіло саваном, окрім голови паломника і лиця паломниці.

Опис поховальної молитви:

1.Встати, промовити такбір і прочитати «аль-фатіху».			2.Потім вимовити ще 1 такбір і прочитати благословення Пророкуﷺ
3.Потім вимовити такбір і помолитися за покійного, прочитавши наступне ду'а:			4.Потім вимовить такбір і таслім [1 або 2 тасліма].
<p>Аллагумма-гфір лі-хаййіна ва маййітіна, ва сагіріна ва кябірі-на, ва закярі-на ва унса-на, ва шахіді-на ва гаїбі -на, Аллагумма, ман ахйайта-ху мін-на фа-ахйі-хі 'аля-ль-ислям, ва ман таваффайта-ху мін-на фа-таваффа-ху 'аля-ль-іман.</p> <p><i>Сенс:</i> О Аллаг, пробач наших живих і мертвих, малих і старих, чоловіків і жінок, присутніх і відсутніх. О Аллаг, кого з нас залишаєш живим, допоможи жити в ісламі, а кого з нас відправляєш в спочивання, то вмертви віруючими.</p>	<p>Аллагумма-гфір лягу вархамх, ва 'аафіхі ва'фу'анх, ва акрім нузулягу ва вассі' мудхалягу, вагсильгу біль-ма'і вас-сальджи валь-барад, ва наккихи міналь-хатайа кямя юнакка ссавбуль-абъяду мінад-данас.</p> <p>Аллагумма ляя тахрімнаа аджрагу ва ляя тафтінна ба'дагу ва гфір ляна ва лягу.</p> <p><i>Сенс:</i> О Аллаг, пробач йому, помилуй і оберігай. Будь Щедрим до нього. Зробити його могилу просторою. Омий його водою, снігом і градом. Очисти його від гріхів, як очищується білосніжний одяг від бруду. О Аллаг, не позбавляй нас нагороди за нього і не піддавай нам спокуси після нього.</p>	<p>Якщо маленька дитина померла, то після звичайного благання слід додати:</p> <p>Аллагумма дж'альгу фаратан лі-валідайгі, ва зухран ва шафі'ан муджабан. Аллагумма саккіль бі-гі мавазінагума ва а'зим бі-гі уджураума ва дж'альгу фі кафаляті Ібрагім ва ки-гі бі-рахматіка 'азаба аль-джагім.</p> <p><i>Сенс:</i> О Аллаг, нехай ця дитина покинула цей світ, щоб підготувати місце в Раю для батьків, дорогоцінний скарб і захисник, якому дадуть відповідь. Зроби чашу добрих справ для його батьків важче і примнож за це винагороду. О Аллаг, поклади його під опіку Ібрагіма і врятуй його за Твоїм Милосердям від страждань Пекла.</p>	

Пророк ﷺ сказав: «Якщо поховальну молитву за померлого мусульманина виконують сорок чоловіків, які не додають до Аллага співтоваришів, то він зробить їх заступниками за нього.» Муслім.

Він ﷺ також сказав:

<i>Хто візьме участь у похованні до поховальної молитви, буде отримано в нагороду Кірат.</i>	<i>А той, хто бере участь у похороні перед похованням, отримає в нагороду два Кірата</i>
<i>Його спитали: «А що таке два кірата?» Він відповів: «Вони подібні двом величезним горам». Узгоджений хадис.</i>	

Пророк ﷺ заборонив:

1.Покривати могилу гіпсом	2.Сідити на могилу	3.Будувати над могилою. Муслім
4.Писати на могилі.	5.Освічувати могилу	6.Будувати над нею мечеть
7.Здійснювати молитву на ній чи повернувшись в її сторону.		

Примітка: Кладовище має бути поза будівлями, щоб воно не стало засобом здійснення багатобожжя, а могили повинні бути вирівняні відповідно до Сунни, тобто підніматися лише на розмір дюйму, а перед ними можна звести лише невеликий камінь (1 або два).

Після закінчення похорону померлого пророк ﷺ стояв над могилою і казав:

«Просіть прощення для вашого брата і моліться до Всемогутнього, щоб він був стійким, бо зараз його допитують». Хадис привів Абу Дауд, і Хакім назвав його достовірним.

Бажано поспівчувати родичам загиблого, відвідавши їх один раз [і не збираючись в одному місці або за їжею]. Пророк ﷺ плакав за своїх померлих і казав: **«Це милість»**, але прокляв скорботних і тих, хто їх слухає.

Він ﷺ сказав: **«Відвідайте могили, бо вони нагадують про останнє життя».** Муслім. Відвідувачі повинні сказати:

Ас-саламу 'алякум агля дарі каумін му.мінін, ва інна ін ша'а-Ллагу бі-кум ляхикун , ва ярхаму- Ллагу-ль-мустақдіміна мін-на ва-ль-муста.хіріні. Нас'алю Ллага ляна уа лякум аль-'афія. Аллагумма ля тахрімна аджрагум уа ля тафгінна ба'дагум ва гфір ляна уа лягум. Нас'алю Ллага ляна уа лякум аль-'афія.

Сенс: Мир вам, віруючі. Але ми, якщо Всемогутній Аллаг захоче, приєднаємося до вас, нехай Аллаг змилюється над тими з вас і нас, хто пішов раніше, і тим, хто затримався. Ми просимо Аллага за нас і про вас. О, Аллаг, не позбавляй нас нагороди за них, не веди нас у спокою після них і пробач гріхи наші і їх. Ми просимо Аллага за нас і за вас.

Якщо людина, яка відвідує могилу, здійснює будь-який вчинок, яке наближає до Аллага і дає за нього винагороду живому або мертвому мусульманину, то це принесе користь другому, і Аллаг знає про це краще.

Види відвідувань могил:

1.Взаконене в Шаріаті	2.Нововведеніє	3.Багатобожжя
- при намірі згадати останнє життя, не	- при намірі	- при намірі під час

вирушаючи в подорож і маючи намір молитися за померлого відповідно до Сунни, і не здійснюючи нічого суперечливого шаріату.	звернутися до Аллага з благаннями біля могил.	відвідування могили звертатися до померлого з проханнями та молитвами.
--	---	--

Примітка:

- При виконанні поминальної молитви бажано, щоб імам стояв на рівні голови померлого чоловіка і на рівні середини тіла жінки.
- Жінкам заборонено відвідувати могили, оскільки Посланець Аллага ﷺ: «прокляв навідуючих могили жінок», оскільки їх відвідування до могил загрожує спокусою і нетерпимістю.
- Також жінкам заборонено проводити похоронну процесію на цвинтар, оскільки Посланець Аллага ﷺ заборонив їм це робити.
- Що стосується похоронної молитви в мечеті чи будинку, то вона взаконена в шаріаті як для чоловіків, так і для жінок.
- Посланець Аллага ﷺ заборонив бажання смерті, кажучи: *«Нехай ніхто не бажає смерті для себе через біду (трагедію), яка спіткала його. Але якщо він не бачить іншого виходу, то нехай помолиться словами: «Господи, дай мені життя, поки це добре для мене, або вбий мене, якщо це найкраще [у моєму випадку]».* Узгоджений хадис.
- Людина повинна пам'ятати про смерть, щоб підготуватися до неї і робити дії для вічного життя. Це не додасть його смутку, але додасть успіху. Посланець Аллага ﷺ сказав: *«Часто згадайте руйнівницю насолод».* Хадис навели деякі автори книг «Сунан».

Запитання по книзі поховань

Запитання	Вірно	Невірно
<ul style="list-style-type: none"> - Питати хворого про те, як він виконує молитву і очищення, це означає втручання в не свою справу. - При відвідуванні хворого немає різниці між близьким і далеким родичем. - Допускається відкласти підготовку покійного, чекаючи родича, який приїде з поїздки. - Допускається відкласти поховання правителя, якщо його наступник ще не визначено. - Імам не повинен виконувати поминальну молитву за самогубство. - В мечеті можна здійснити поминальну молитву за покійного, за умови, що вона не буде забруднена. 		

<p>- За покійного дозволено плакати.</p> <p>- У ніші могили померлого слід поставити обличчям до кібли.</p> <p>- Якщо людина здійснить якусь добру справу і передає свою винагороду покійному чи живому мусульманину, то це принесе користь.</p> <p>- <u>Хворий, якого необхідно відвідати</u>: будь-який хворий ____, такі хворі, які через хворобу не можуть вийти на вулицю ____.</p> <p>- <u>Для компенсації боргу померлого</u>: обов'язково ____, бажано ____, дозволено ____.</p> <p>- <u>Нагадувати помираючому слова єдинобожжя</u>: обов'язково ____, бажано ____, заборонено ____.</p> <p>- <u>М'яко нагадувати вмираючим словам єдинобожжя</u>: обов'язково ____, бажано ____, дозволено ____, бажано, але не більше 3 разів ____.</p> <p>- <u>Вмираючому слід нагадати слова єдинобожжя</u>: постійно ____, 3 рази ____, якщо він заговорить після першого нагадування ____.</p> <p>- <u>Нагадувати вмираючому про єдинобожжя це</u>: сказати слова «Немає Бога, гідного поклоніння окрім Аллага ____, вимовити шахаду перед ним, без прохання його сказати самостійно ____, нагадати йому про шахаду, без «скажи ____».</p> <p>- <u>Поховання померлого</u>: обов'язок ____, сунна ____, колективний обов'язок ____.</p> <p>- <u>Викидень, що стався через 4 місяці</u>: не потрібно обмивати і виконувати поховальну молитву ____, не потрібно обмивати, але потрібно виконати поховальну молитву ____.</p> <p>- <u>Присутність тих, хто не допомагає з обмиванням померлого</u>: заборонено ____, дозволено ____, небажано ____.</p>		
--	--	--

Книга закят

Закят буває двох видів:		
<u>Обов'язковий</u> , який ділиться на два види:		<u>Добровільний</u>
<p><u>1.Майновий закят</u></p> <p>Розмір якого визначається шаріатом: поклоніння Всемогутньому Аллагу шляхом сплати обов'язкової частки, передбаченої шаріатом, з певної власності на користь певної категорії людей або певного напрямку. Це 3-й стовп ісламу і має 4 види:</p>	<p><u>2.Закят розговіння</u></p> <p>який видається на свято розговіння.</p>	<p>майно, яке людина платить лише з метою богослужіння.</p>

А. <u>Із золота і срібла</u> і з того, що їх замінює, наприклад, монетами і т.д.. Нісаб золота - 1 міскал (85 гр.), і срібло - 200 дирхамів (595 г.)	Б. <u>Від великої рогатої худоби</u> , яка пасеться на дозволеній території більшість місяців або цілий рік. Мається на увазі: верблюди, корови і вівці.	В. <u>З сільськогосподарських продуктів:</u> зернові та фруктові.	Г. <u>Від торгового товару:</u> все, що підходить для купівлі-продажу.	Необхідний для кожного мусульманина, дорослого і дитини, чоловіка і жінки, раба і вільного.	
--	--	---	--	---	--

Деякі переваги закятю для окремих людей і всього суспільства, а також його мудрість такі:

1. Повнота покірності раба Аллага і її досконалість.
2. Доказ щирості віри того хто дає закят.
3. Очищення норову того хто дає закят.
4. Очищення майна.
5. Розкриття серця.
6. Відносить людину до досконалого веруючого.
7. Є причиною заходження в Рай.
8. Стирає гріхи.
9. Об'єднує ісламське суспільство як одну сім'ю.
10. Заспокоює запал бідних.
11. Захищає від фінансових злочинів.
12. Рятуює від спеки в день Воскресіння.
13. Захищає від поганої смерті.
14. Приводить людину до знання меж Аллага та його приписів.
15. Це є причиною посилення благ.
16. Захищає від гніву Господа.
17. Бореться з бідами які спускаються з неба, і не дозволяє їм дістатися до землі.

Розділ: закят з майна

Обов'язковий для кожної людини, [в тому числі для маленької дитини та одержимої особи], яка є:

1. Мусульманином	2. Вільним	3. ⁵⁷ Болодіючий майном, досягаючим «нісаб»
------------------	------------	--

Залят не видається з майна, доки не буде пройдено цілий рік [за місячним календарем], за винятком:

1.Продуктів землеробства	2. Того, що слідувало за основою, наприклад, майном, отриманим після нісаб; Торговий прибуток тощо, оскільки в цих випадках рік заснування вважається роком решти прибутку.
--------------------------	---

В обов'язковому порядку залят видається тільки з чотирьох:

1.Худоби яка пасеться	2.Продуктів землеробства	3.Драгоцінних металів	4.Торгового товару
-----------------------	--------------------------	-----------------------	--------------------

Що стосується худоби яка пасеться, то за основу у цьому питанні береться хадис Анаса, який повідомив, що Абу Бакр, нехай буде задоволений ним Аллаг, написав йому листа: «Це наказ про залят, який Посланець Аллага накладає на мусульман за велінням Аллага, який дав Він пророку ﷺ».

- Зі стада менше двадцяти п'яти верблюдів слід виплачувати залят вівцями - одну вівцю з кожних п'яти верблюдів.

- Якщо в стаді від двадцяти п'яти до тридцяти п'яти верблюдів, за них слід віддати одну річну верблюдицю, якщо ж немає однорічної верблюдиці, слід віддати дворічного верблюда.

- Якщо їх кількість становить від тридцяти шести до сорока п'яти, за них слід віддати одну дворічну верблюдицю.

- Якщо їх кількість становить від сорока шести до шістдесяти, за них слід віддати одну зрілу трирічну верблюдицю.

- Якщо їх кількість становить від шістдесяти одного до сімдесяти п'яти, за них слід віддати одну чотирирічну верблюдицю.

- Якщо їхня кількість становить від сімдесяти шести до дев'яноста, за них слід віддати двох дворічних верблюдиць.

- Якщо їхня кількість становить від дев'яноста одного до ста двадцяти, за них слід віддати двох зрілих трирічних верблюдиць.

– Якщо ж їхня кількість перевищує сто двадцять, то за кожні сорок верблюдів слід віддати одну дворічну верблюдицю, а за кожні п'ятдесят – одну трирічну.

- У тому випадку, коли людина володіє лише чотирма верблюдами, вона не зобов'язана віддавати з них залят, якщо тільки сама не забажає цього...

Залят із овець (вівця або коза), які пасуться на пасовищі:

- Якщо в стаді, що пасуться, налічується від сорока до ста двадцяти овець, з них стягується одна вівця.

- Якщо їх від ста двадцяти однієї до двохсот, то за них слід віддати двох овець.

- Якщо їх від двохсот до трьохсот, за них слід віддати трьох овець.

- А якщо їх буде більше трьохсот, то з кожної сотні слід віддати по одній вівці.

- Якщо в стаді овець, що належать людині, буде не сорок овець, а хоча б на одну менше, то закат з них віддавати необов'язково, якщо тільки сам господар не захоче зробити це.

І люди не повинні об'єднувати свої стада і, навпаки, розділяти їх з побоювання, що з них доведеться виплачувати закат. Якщо стада двох людей об'єднані в одне, то закат береться з одного, а потім другий відшкодовує йому свою частку за справедливістю

І не слід брати як закат ні старих тварин (у яких випали зуби), ні тих, у яких є якісь вади або хвороби.

Що ж до срібла,

- то з нього стягується чверть десятої його вартості. У тому випадку, коли срібла не більше ста дев'яноста дирхемів, закат з нього виплачувати необов'язково, якщо цього не побажає його власник.

Оскільки вік верблюдів відрізняється, то, якщо людина повинна віддати як закат чотирирічну, а в неї є тільки трирічна, то від неї слід прийняти трирічну, на додачу до якої він повинен віддати дві вівці, якщо вони у нього є, або двадцять дирхемів.

А якщо людина повинна віддати як закат трирічну, а в неї є тільки чотирирічна, то від неї слід прийняти чотирирічну, але при цьому збирач закята повинен віддати їй дві вівці або двадцять дирхемів». Хадіс навів Бухарі.

У хадісі Муаза повідомляється, що пророк ﷺ наказав брати з кожних тридцять корів однорічного теляти або телички, а з кожного сорока - одну дворічну корову. Хадіс цитували автори книг «Сунан».

Що стосується закату з дорогоцінних металів, то вище було згадано, що закат видається лише в тому випадку, якщо число досягає двохсот дирхамів, і в цьому випадку видається чверть десятої.

Що стосується закату з сільськогосподарської продукції, то він стягується з зернових культур і фруктів за умови, що це буде запасна продукція. Пророк ﷺ сказав: «Фніки не підлягають закату, якщо їх менше п'яти васків». Узгоджений хадіс.

1 васк дорівнює 60 са', а зернові та фрукти нісабів = 300 са'ов (са'ов які використовувалися за часів Пророка ﷺ).

Пророк ﷺ сказав: «З того, що з неба і з долонь, що поглинають дощову воду з коренем, оплачується одна десята [частина врожаю], а з того, що вона зрошувалася, одна двадцята». Бухарі.

Повідомляється зі слів Сахля ібн Абу Хасми, який сказав: «Очистіть закат після того, як ви оціните врожай, і залиште третину цієї суми власнику. Якщо ви не хочете залишати третину, то залиште їм чверть».

Що стосується торговельного продукту, то це все, що готують до продажу і купівлі з метою отримання прибутку. Необхідно протягом повного року оцінювати товар, а закат видають золотом або сріблом з урахуванням інтересів бідняків, у розмірі однієї сорокової

частини. Хто позичає гроші і має майно, яким він не може скористатися, наприклад, особа віддала позику тому, хто відкладає повернення, або бідній людині, яка взагалі не може її повернути, то таке майно не підлягає закятю, [але отримавши назад це майно, власник зобов'язаний видати закят від нього лише раз, у рік його повернення]. В іншому випадку таке майно також підлягає закятю. Закят збирається із середньої їжі. Закят власника, сплачений за раба, не враховується, і не потрібно давати найкраще з майна, якщо цього не побажає сам власник. У хадисах Абу Хурайри, передається що Пророк ﷺ, сказав: «Одна п'ята частина виплачується зі знайденого скарбу». Узгоджений хадис.

Знайдені поховання	
1. За часів невігластва (до ісламу) – це скарб, який піддається закятю і з якого заряджається одна п'ята.	2. За часів мусульман (після приходу ісламу) є знахідка, яка буде пояснена в темі о знахідках.

Тема: закят розговіння

Повідомляється що Ібн'Умар сказав: «Посланцем Аллага було доручено роздати милостиню в день розговіння в розмірі:

1. Одного са' фініків або ячменю	2. Чоловіку і жінці, малому і дорослому, вільній людині і рабу з-поміж мусульман	3. І він наказав зробити це до того, як люди підуть на (святкову) молитву. Узгоджений хадис
----------------------------------	--	--

Закят розговіння обов'язковий:

1. За себе і за тих, за ким зобов'язан підкуватися	2. З надлишку, що залишається після їжі в ніч і в день свята.	3. Один са': фініків, ячменю, сиру, изюму чи пшениці.
--	---	---

Краще доставити найкорисніші продукти.

Не допускається відкладення видачі закятю після свята.

Посланець Аллага ﷺ приписував цей закят як обов'язок, кажучи: «Закят аль-Фітр, щоб очиститись від непотрібних розмов під час посту і давати їжу бідним:

1. Якщо людина платить закят, перед святковою молитвою, то це приймають.	2. Якщо людина виплатить його після святкової молитви, то це буде милостинню з милостинь (Садака)». Абу Давуд і Ібн Маджа.
--	--

Пророк ﷺ сказав: «Аллаг сховає сімох у своїй тіні в той день, коли не буде тіні, крім Його тіні

1. Справедливий	2. Молодий чоловік, який	4. Двох людей, які	5. Чоловік, якого	6. Людина, яка зробила	7. І людина, яка згадує Аллага на
-----------------	--------------------------	--------------------	-------------------	------------------------	-----------------------------------

правитель	виріс у поклонінні Алагу	любили один одного заради Алага, і збирають і розходяться тільки заради Нього .	покликала до нього благородна і красива жінка, і він відповів: «Я боюся Алага!»	добровільну пожертву і приховує це, щоб ліва рука не знала, на що витрачається права рука .	самоті, і його очі наповнені сльозами. Узгоджений хадис
	3. Людина, чие серце пов'язане з мечетями.				

Тема: категорії людей, яким дають закят.

Закят дається лише восьми категорій людей, про яких Аллаг Всемогутній згадав у аяті: «Милостиня (тобто обов'язковий закят) призначена для бідних, тих, хто займається [збором і розподілом Заката] і тих чиї серця вони хочуть завоювати, [проповідуючи їм іслам], щоб викупити рабів, [неплатоспроможних] боржників, на шляху в ім'я Алага і мандрівників. Так Аллаг приписав це,, адже Аллаг Знаючий, Мудрий!»

Можна обмежитися однією категорією, виходячи зі слів пророка ﷺ, сказав Муазу: «Якщо вони підкоряться вам у цьому, то скажіть їм, що Аллаг наказав їм платити обов'язкову милостиню, яку відбирають у їхніх заможних людей і дають місцевим бідним та нужденним» Узгоджений хадис.

Закят недозволено віддавати:

1.Багатому	2. Здоровій людині, яка може заробляти.	3.Сім'ї Мухаммада ﷺ, тобто племені Бану Хашим та їх нащадкам.	4. На користь тих, хто перебуває під опікою особи, яка видає закят, на момент її видачі.	5.Неверуючій людині
------------	---	---	--	---------------------

Що стосується добровільних пожертв, то їх можна передати як зазначеним категоріям, так і іншим особам. Однак, чим більше закят приносить користь людині, якій вона була надана – чи є ця перевага загальною чи приватною, тим краще це і досконаліше.

Пророк ﷺ сказав: «Той, хто просить у людей їхнє майно, щоб додати до свого майна (власності), просить для себе вогонь пекла. Тому нехай, якщо хоче просить мало, і якщо хоче просить багато». Муслім

Він ﷺ сказав Умару, нехай Аллаг буде задоволений ним: «Візьми. Якщо ви отримуєте щось від цього майна, (заволоділи), до чого ви не прагнете і чого не просите, візьміть це, а все інше, то не підкоряйте цьому свою душу.» Муслім.

Закят належить дати восьми категоріям людей, про яких Всемогутній Аллаг

згадав у Сурі «Каяття»:						
1. Потребуючий. Це люди, які потребують, які нічого не мають або мають частину того, що їм потрібно.	2. Бідняки. Це люди, які мають більшу частину необхідної або половини. Якщо ми припустимо, що людині потрібно 12 000 на рік, то нужденним є той, хто має менше 6 000, а бідний – той, хто має 6 000 або більше, але менше 12 000. Цим категоріям людей потрібно давати стільки, скільки вони триватимуть цілий рік, оскільки закят сплачується за 1 рік.			3. Люди пов'язані з закятю. Це ті хто збирають дань та охоронці закяту, яким доручено розподіляти його і чия робота контролюється правителем. Ці люди не повинні бути бідними чи нужденними. Закят дається їм, навіть тіякщо вони багаті.		
4. Те, серця яких хочуть завоювати. Це люди, яким закят видається або з надією прийняти іслам; або з надією зберегти своє зло; або з надією зміцнити свою віру	5. Для викупу рабів			6. Боржники		
	<i>Мукат</i> аб – раба, який викупив себе у свого хазяїна.	<i>Визволення</i> раба-мусульманина.	<i>Полонений</i> мусульманин	Позичання з метою примирення двох.	Позичання для своїх потреб.	
	Сюди не входять раби, яких вже відпустили господарі. Такі раби не допускаються			Не дозволяється пробачати борг нужденному боржнику з наміром зробити це як закят.		
7. Для витрат на шляху Аллага. До них відносяться воїни, а також зброя тощо, які їм потрібні.			8. Мандрівники, відірвані від їхнього майна і у яких закінчилися кошти. Таким людям дають закят у сумі, якої буде достатньою для того, щоб поїхати на батьківщину.			

Види зрошення посівів і розмір закяту з них:	
1. З того, що було штучно зрошувалося - половина десятини (5%)	2. З того, що було зрошено природним шляхом - десятина (10%)
3. З того, що було штучно і природно зрошувально - одна п'ятнадцята частина (7,5%)	4. З того, що було штучно і природно зрошувально з різницею - виглядає як більш зрошуваний.
5. З того, що штучно і природно зрошувалося з різницею, але ми не знаємо точно, як більше зрошувалося, то - десятина (10%).	

Важливі визначення деяких термінів:		
Верблюди	Бінг аль-махад	Однорічна верблюдиця. Отримала це ім'я через те, що її мати вже виношує ще один плід .
	Бінг аль-лябун	Дворічна верблюдиця. Отримала це ім'я через те, що її мати годує нове верблюжа .
	Аль-хикка	Трирічна верблюдиця. Отримала це ім'я через те, що самці починають її прикривати .
	Аль-джаза'ат	Чотирирічна верблюдиця. Вона отримала назву завдяки тому, що в цьому віці випадають різці.
Корови	Ат-Табі	Річна теличка(1рік)
	Аль-Мусінна	Дворічна теличка

Примітка

Розмір закятю			
<i>Майно</i>	<i>Рік</i>	<i>Облагаемый закятот минимум (нисаб)</i>	<i>Размер закята</i>
Худоба	Умова	Подробиці нижче	Подробиці нижче
Врожай з землі	Не умова	300 са'	Десятина – якщо зрошено небом або джерельною водою . Половина десятини – якщо було зрошено поливо. Одна п'ятнадцята – якщо зрошувалось обома способами.
Коштовності	Умова	85г. золота або 595г. срібла	Одна сорокова частина
Торгові товари	Умова	Золото чи срібло, з врахуванням інтересів нужденних	Одна сорокова частина

Закатний мінімум (нисаб) з вільно-випасної худоби та розмір закятю

<u>Мала худоба:</u>	<u>Верблюди:</u> одногорбі чи	<u>Корови та воли</u>
---------------------	-------------------------------	-----------------------

вівці, кози			двогорбі					
Кількість		Залят	Кількість		Залят	Кількість		Залят
Від	До		Від	До		Від	До	
40	120	1 вівця	5	9	1 вівця	30	39	1 річне теля (самка чи самець)
121	200	2 вівці	10	14	2 вівці	40	59	1 дворічне теля
201	300	3 вівці	15	19	3 вівці	60	69	2 річних телят
Потім з кожних 100 - по 1 вівці			20	24	4 вівці	Потім з кожних 30 – по 1 годовалому телятці, а с каждых 40 – по 1 двухгодовой телке.		
			25	35	1 річна верблюдиця			
			36	45	1 дворічна верблюдиця			
В якості заляту не видається: коза, стара тварина, хворе або найгірше з наявного майна.			46	60	1 трьохрічна верблюдиця			
			61	75	1 чотирирічна верблюдиця			
			76	90	2 дворічні верблюдиці			
			91	120	2 трьохрічні верблюдиці			
			121	129	3 дворічні верблюдиці			
В якості заляту не стягується: виснажена тварина, вагітна, ненажерлива або найкраща з доступного майна.			Потім з кожних 40 - по 1 дворічній верблюдиці, і від кожного 50 - по 1 трьохрічній . Числа між зазначеними в таблиці, наприклад, 6, 7, 8, 9 (верблюди) не підлягають заляту до наступного нісаби (10 верблюдів)).					

Положення заляту разговіння:		
Обов'язковий для:	Бажаний для:	
Кожного, хто в останній день Рамадану побачив захід сонця будучи мусульманином:	1 са' з надлишку, що залишився в резерві на святкові дні і ночі, від їжі та їжі для сім'ї,	Плоду в утробі матері

дорослі і діти, чоловіки і жінки, вільні та раби.	а також з усіх основних потреб.	
---	---------------------------------	--

Мудрість наказу виплати закятю разговення	
Очищення того хто тримає піст від пустих розмов і наклепу	Позбавлення нужденних і бідних від потреби попросити у святковий день

Час виплати закятю разговення		
<u>Дозволений час:</u> за день чи за 2 дня до свята	<u>Бажаний час:</u> до здійснення святкової молитви після сходу сонця	<u>Заборонений час:</u> після святкової молитви

Що враховується в якості закятю разговення:		
1 са' їжі з продуктів, які їдять люди. 1 Са' хорошої пшениці дорівнює 2 кг і 40 г. І так вираховують всі продукти.		Не зараховується грошима.

Розмір закятю разговення з найбільш поширених продуктів харчування по їх вазі:		
Борошно – 1400 г.	Беле борошно – 2000г.	Рис – 2300г.
Пшеничне зерно – 2040г.	Чечевиця – 2100г.	Горох – 2000г.
Фасоля – 2060г.	Фініки – 1800г.	Ізюм – 1640г.

Види закятю з урахуванням одержувача та розміру:		
1.Закят, в якому визначається виданий продукт, але одержувачі та особи, які його дають, не уточнюються. Наприклад: закят разговення.	2.Закят, в якому визначені одержувачі та виданий товар, наприклад, відшкодування завданої шкоди, заподіяння шкоди: <i>«Нагодуйте 6 бідних людей, віддаючи кожному з них половину са'а».</i>	3.Закят, в якому визначається одержувач, але не продукт, що видається. Наприклад, викуп за порушення присяги.

Запитання по книзі закятю

Запитання	Вірно	Невірно
-----------	-------	---------

<p>- Якщо особа померла, не сплячуючи закяту, то стягується з його майна до права спадкоємців.</p> <p>- Нісаб малорогої худоби - 120 голів.</p> <p>- З 76 верблюдів береться 1 дворічна верблюдиця.</p> <p>- Не підлягає закяту прикраси, призначені для використання.</p> <p>- Товарні торговельні оцінюються при проходженні 1 року з урахуванням інтересів нужденних, золота або грошей.</p> <p>- «Худоба» включає верблюдів, корів, буйволів і овець.</p> <p>- Фрукти закяту не підлягають.</p> <p>- Якщо йдеться про «бідних людей», то це стосується і «нужденних».</p> <p>- «Ті, чий серця вони хочуть завоювати» відноситься, серед іншого, до невірних, навіть якщо немає надії, що вони приймуть іслам.</p> <p>- Якщо господар звільнив свого раба, то другий дається закят.</p> <p>- Багач вимагає від бідних певну суму грошей, але потім пробачає йому частину цієї суми з наміром зарахувати її як закят. Такий вчинок правильний.</p> <p>- «На шляху Аллага» - включає всі двері милосердя, наприклад, удівництво мечеті.</p> <p>- Закят з дорогоцінних металів береться шляхом поділу на 40.</p> <p>- Зерно і фрукти підлягають закяту, коли вони досягають нісаб і дозрівають.</p> <p>- З крупами і фруктами потрібно платити півдесятини, якщо їх зрощували завдяки праці людини.</p> <p>- Золото підлягає закяту, якщо воно досягло 20 міскалів.</p> <p>- «Ат-Табі» — дворічне теля.</p> <p>- Закятом підпорядковуються будинки, побудовані для проживання.</p> <p>- Будь-якій людині, яка йде в дорогу, дають закят, оскільки це мандрівник.</p> <p>- Краще, якщо той хто виплачує закят дає його самостійно.</p>		
---	--	--

- Людина позбувається свого майна до проходження року, щоб закят не став обов'язковим для нього: Такий карається вчиненням того, чого він боявся, і закят стягується з нього ____, дозволено так робити ____.
- Людина купила торговий товар за худобу, яка пасеться, але не врахувала це при розрахунку року: робить правильно ____, робить неправильно ____.
- Придбав що-небудь із наміром торгувати надалі: куплене майно обкладається закятм ____, не обкладається закятм ____.
- Жінка купила собі золоте ліжко: обкладається закятм ____, не обкладається закятм ____.
- Людина має 100 саудійських ріалів: обкладаються закятм ____, не обкладаються закятм ____.
- Людина знайшла поховане майно з ознаками того, що ним володіли мусульмани: обкладається закятм ____, не обкладається закятм ____.
- Майно облягається закятм тільки після проходження 1 року: за місячним календарем ____, за сучасним календарем ____, без різниці.
- Проходження 1 року не є умовою: для скарбу ____, врожаю ____, і того й іншого ____.
- Нісаб золота становить: 85г. ____, 595г. ____, 95г. ____.
- Нісаб срібла становить: 200 дирхемів. ____, 595г. ____, і те й інше ____.
- Худоба яка пасеться це: дорога за вартістю ____, худоба, яка вільно пасеться на пасовищі весь рік або більшу його частину ____.
- Яка пасеться на дозволеному, тобто: харчується чистою їжею ____, не має господаря ____.
- Того, хто потребує закятм, видається майно в розмірі, який покриє його потреби: 1 місяць ____, 1 рік ____.
- Люди, пов'язані з закятм, це: усі, хто займається цією діяльністю ____, тільки ті, кого призначив правитель ____.
- Нісаб грошових купюр оцінюється: згідно з торговим товаром ____, за вартістю нісаба або золота або срібла ____, за вартістю нісаба золота та срібла ____.
- Закят із грошових купюр необхідно виплатити у розмірі: Четверть десятини ____, половини десятини ____.
- З 80г. золота закят видається у вигляді: 2г. ____, 4г. ____, закят не видається ____.
- Хтось винен тобі 1000 ріалів, але ти пробачаєш йому цей борг із наміром виплатити закятм: правильно ____, неправильно, оскільки закят необхідно віддати з рук в руки ____.
- Закят видається «на шляху Аллага», а отже я можу віддати його на дорожні ремонти: правильно ____, неправильно ____.

Поставте галочку навпроти того, що оподатковується закятю:				
Кури		Торговий центр	Дрібноногата худоба на відгодівлі	
Верблюди які пасуться		65г. золота	Фініковий гай	

Визначте розмір майна та кількість виплачуваних тварин, якщо вони є, з кожного виду нижченаведеного майна:		
Майно	Розмір закятю	Кількість
100 дирхемів		
300 динарів		
400 дирхемів		
80г. золота		
500г. срібла		
30 вівців		
60 вівців		
565 вівців		
4 верблюди		
17 верблюдів		
449 верблюдів		
30 корів		
49 корів		
77 корів		
99 корів		
20 млн. ріалів		
40 ріалів		
45.679 ріалів		
255 са'а пшениці		

Книга про піст

Піст – це поклоніння Аллагу, утримуючись від їжі, пиття та від інших дій, які порушують піст, від світанку до заходу сонця..

Слова Всемогутнього Аллага ґрунтуються на: *«О, хто вірує! Вам призначено піст, так само, як це було прописано вашим попередникам.»*

Піст в рамадан обов'язковий для кожного:

1.Мусульманина	2.Повнолітнього	3.Розумного	4. Спроможного тримати піст	5.Побачившого новолуння чи 30 днів ша'бана
----------------	-----------------	-------------	-----------------------------	--

Посланець Аллага ﷺ сказав: *«Тримайте піст, коли побачите молодий місяць. І якщо через хмарність ви не можете побачити місяць, то після місяця Шаабан почніть тримати піст».* Узгоджений хадис.

В іншій версії сказано: *«Після 30 днів місяця Шаабан».* Бухарі.

Піст тримається після того, як 1 праведний мусульманин побачить новолуння. Щоб встановити початок інших місяців, необхідно, щоб двоє праведників побачили новолуння. Для обов'язкового посту треба мати намір з ночі, а не добровільний, для якого ви можете взяти намір у день посту.

Хвора людина, стан якої погіршується під час посту, і мандрівник може тримати піст або пропустити піст.	Жінці при менструальному або післяпологовому очищенні заборонено тримати піст, але вона зобов'язана компенсувати пропущені дні посту.	Якщо вагітна або годуюча боїться за свою дитину, то вона може пропустити піст, але повинна відшкодувати його пізніше або нагодувати 1 бідну людину за кожен пропущений день посту.	Люди похилого віку або хворі, які не мають надії на одужання, повинні нагодувати 1 бідну людину на кожен пропущений день посту.
---	---	--	---

Людина, яка порушує піст, повинна компенсувати це лише в тому випадку, якщо порушено його: їжею, питтям, навмисною блювотою, кровопусканням, еякуляцією через дотик. Якщо піст був порушений статевим актом, то необхідно:

1.Компенсувати його або звільнити 1 раба	2.Якщо немає раба, то потрібно тримати піст 2 місяці поспіль	3.Якщо це неможливо, то нагодувати 60 бідняків
--	--	--

Пророк ﷺ сказав: «Якщо (хтось) із забудькуватості щось з'їсть або вип'є (під час посту), нехай він продовжує тримати піст далі, бо, воістину, сам Аллаг нагодував і напоїв його». Узгоджений хадис.

«Люди не втратять своє добро, поки не перестануть швидко розговлятися». Узгоджений хадис.

«Їж перед світанком, бо в Сухурі благодать». Узгоджений хадис.

«Коли хтось із вас порушує піст, нехай припинить піст фініком, тому що в цьому є благодать (баракат). Якщо немає фініка, то нехай перерва піст водою, так як це також є очищенням.» Хадис привели 5 шейхів.

«Якщо людина не перестане брехати і діє згідно з брехнею, Аллагу не потрібно щоб той відмовлявся від їжі та пиття». Бухарі.

«Нехай хтось із його близьких родичів тримає піст за померлого, який мав тримати піст [піст у місяці Рамадан або обіцяний піст]». Узгоджений хадис. [Мається на увазі за померлого, який мав можливість компенсувати пропущений піст, але не зробив цього і помер. У цьому випадку близький родич повинен тримати піст за нього. Близький родич - тобто спадкоємець].

Посланця Аллага ﷺ запитали про піст в день Арафа, і він відповів: «Змиває гріхи минулого та поточного року». Його запитали про піст в день Ашура, і він відповів: «Змиває гріхи минулого року». Його запитали про піст у понеділок, і він відповів: «Це день, коли я народився, і коли мене відправили на місію посланця» або «Коли до мене прийшло одкровення». Муслім. «Якщо мусульманин тримає піст весь місяць Рамадану, наступного місяця Шаваль також дотримується шестиденного посту, то це буде як піст протягом року». Муслім.

Абу Зарр сказав: «Посланець Аллага ﷺ наказав нам тримати піст щомісяця протягом трьох днів: 13, 14, 15». Насаї і Тірмізі. «Пророк ﷺ заборонив тримати піст в два ні: у недбалому свята розговіння та в день свята жертвоприношення». Узгоджений хадис. Він ﷺ сказав: «Дні Ташріка – це дні їжі, пиття та згадування Аллага». Муслім. «Нехай ніхто з вас не тримає піст у п'ятницю, якщо він не тримав піст напередодні чи не тримав піст наступного дня». Узгоджений хадис. «Той, хто тримав піст у Рамадан з вірою і надією на винагороду, буде пробачено йому за раніше вчинені гріхи, а той, хто встане на молитву в ніч приречення, усі його попередні гріхи будуть пробачені». Узгоджений хадис.

«Посланець Аллага ﷺ виконував і'тікаф протягом десяти днів у кожному місяці Рамадану, поки Аллаг не вмертвив його. Потім його дружини виконали за ним і'тікаф.» Узгоджений хадис. «Не вирушайте в подорож, крім трьох мечетей - мечеті Аль-Харам, мосї мечеті та мечеті Аль-Акса». Узгоджений хадис.

[Примітка]

Піст має два види:	
Обов'язковий: в рамадан, піст відшкодування і обітниця	Бажаний: всі інші пости

Піст має 2 стовпа:		
1.Намір		2.Стримання від усього що порушує піст.
<p><u>Намір дотримуватися обов'язкового посту</u> необхідно мати з ночі, тобто до світанку. Досить мати намір тримати піст цілий місяць з настанням Рамадану. Місце наміру - серце, а вимова його язиком - це нововведення.</p>	<p><u>Намір дотримуватися бажаного посту.</u> Можна взяти намір у будь-який час доби, якщо людина не їла від світанку, але винагорода за піст їй буде зарахована з моменту наміру.</p>	

Умов, щоб піст став обов'язковим, шість:		
1.Ислам	2.Розум	3.Повноліття . Необхідно заохочувати неповнолітніх дітей до посту, а опікуни можуть наказувати їм це.
4. Бути вдома(не виїжджати далеко від міста). Мандрівник не зобов'язаний тримати піст а, але йому краще тримати піст, якщо це не важко, оскільки пророк ﷺ так робив,це швидко очищує совість, легко для мукалляфа і так він отримає гідність посту в Рамадан.	5.Здоров'я	6.Відсутність менструального чи післяпологового очищення.

Види хвороб під час посту:	
<p>1. Хвороба, через яку не має надії на зцілення. Сюди також входять люди похилого віку, які не можуть тримати піст. Такі люди не зобов'язані тримати піст, але вони повинні нагодувати 1 бідну людину за кожний пропущений день посту: або збираючи стільки</p>	<p>2. Хвороба, через яку хворий має надію на зцілення і при якій важко тримати піст. Сюди відносяться й жінки, які мають менструальне або післяпологове очищення, годуючі</p>

бідних людей разом, як пропущені дні посту, і пригощати їх до вечері чи обіду; або роздаючи їжу багатьом бідним людям, що відповідає пропущеним дням посту, у кількості чверті пророчого саа (тобто 0,5 кг і 10 г) доброї пшениці на користь кожного. І з ним краще буде роздати м'ясо або масло.	матері і мандрівники. Після зцілення їм потрібно відшкодувати пропущену кількість днів посту, але хтось помер раніше, то ці дні посту (для них) не потрібно відшкодовувати.
---	---

Як визначається початок місяця рамадан?	
Спостереження новолуння	30 днями ша'бана

Дії, які порушують піст			
1. Навмисний прийом їжі або пиття. Якщо це сталося із забуття, то піст дійсний.	2. Статева близькість. Якщо це сталося вдень в Рамадану, коли потрібно було тримати піст, то потрібно здійснити відшкодування: звільнити 1 раба, якщо такого немає, то потрібно тримати піст 2 місяці поспіль, а якщо це неможливо, то нагодувати 60 бідняків.	3. Сім'явиверження через дотик, поцілунок, обійми і т.д.	
4. Тим, що замінює їжу та напої: ін'єкції поживних речовин (глюкоза) і т.д.	5. Кровопускання. Що стосується незначної втрати крові, яка дається, наприклад, для аналізу тощо, то це не шкодить.	6. Навмисне блювання	7. Менструальні чи післяпологові виділення.

Деякі дії, дозволені для того, хто тримає піст:					
Ковтати слину	Куштувати їжу на смак при необхідності	Купатися	Використовувати сівак	Змащуватись пахощами	Полоскати рот, щоб освіжитися

Бажані дії під час посту:			
1. передсвітанкова їжа (сухур)	2. Відкладення сухуру	3. Поспіх з разговінням	4. Разговлятися кількома свіжими фініками, якщо їх немає, то сушеними, щоб кількість фініків була непарною, а якщо ні, то з

			кількома ковтками води; А якщо нічого не буде, то треба з серцем взяти намір закінчити піст.	
5. Дуа при розговінні і під час посту	6. Давати багато милостині	7. Старанно здійснювати нічні молитви	8. Читання Корану	9. Казати «Я тримаю піст» тому, хто стане святирися.
10. Здійснити 'умру		11. Г'тікаф в останні 10 ночей	12. Чекати Ніч Приречення.	

Небажані дії під час посту:

1. Ретельне полоскання рота та носа	2. Куштувати їжу на смак без необхідності
-------------------------------------	---

Що заборонено тому, хто тримає піст:

1. Проковтнути мокротиння: але це не порушує піст	2. Поцілунок, якщо це може призвести до порушення посту	3. Наклеп: говорити все, що заборонено	4. Невігластво: нахабність і грубість	5. Об'єднувати два поста без розговіння
---	---	--	---------------------------------------	---

Правила відшкодування:

Бажано відшкодувати пости підряд	З цим потрібно поспішати після святкового дня	Не можна відкладати до наступного Рамадану	Якщо його відкласти без поважної причини, то кількість постів не збільшується і залишається незмінною, але гріх буде зафіксований.
----------------------------------	---	--	--

Бажані пости:

1. Шість днів Шаввала для тих, хто тримав піст весь Рамадан; І з 2-го дня їх бажано дотримуватися підряд	2. День 'Арафа для тих, хто не здійснює хадж	3. День 'Ашура (10е число мухаррама) з 9 і 11 числами.	4. Понеділок і четвер. В понеділок дуже рекомендується.	
5. Три дні кожного місяця і краще якщо це будуть «білі дні» (13, 14, 15 числа)	6. Тримати піст через день	7. Тримати піст в місяць Аллага мухаррам	8. Піст 9 днів в місяць зу аль-хиджа	9. Місяць ша'бан, але не повністю.

Небажані пости:	
Небажано тримати піст в п'ятницю, суботу чи неділю окремо	Якщо в ці дні тримали піст окремо по причині, наприклад, від співпадав з днем 'Арафа, то це допустимо.

Заборонені пости:				
1.Тримати піст весь місяць раджаб окремо	2.Піст в святкові дні	3.Піст в сумнівний день, якщо він не збігається зі звичаєм посту	4.Піст в дні ташріка, окрім людини, у якої немає тварини для жертвоприношення	5.Завжди тримати піст

Запитання по книзі посту:

Запитання	Вірно	Невірно
<p>- Якщо ми маємо сумнів, що будь-яка дія порушує або не порушує піст, то по суті вона не порушує її.</p> <p>- Хто здійснює сухур, той слідує за Сунною, навіть якщо він робив це посеред ночі.</p> <p>- Піст день 'арафа бажано в будь-якому випадку.</p> <p>- Той, хто дотримується добровільного посту, зобов'язаний довести його до кінця.</p> <p>- Будь-яка хвороба є перешкодою для посту.</p> <p>- Вчені, нехай змилюється над ними Аллаг, мають свій принцип позначення тем. Суть однакова, але назви різні. У темі обмивання певні дії називаються «порушенням», але в темі повного обмивання такі дії називають «зобов'язуючими», у темі молитви — діями, які ведуть її до «непридатного стану», в темі посту — «розговляючими», А в темі хаджу - «Заборонені» дії.</p>		

<p>- Перерахуйте стовпи посту: 2___, 3___, 4___.</p> <p>- Для кого піст є обов'язковим?</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>- Назвіть час «сухуру»?</p>
--

- Що необхідно їсти під час «сухуру»?

- Чим повинен розговлятися той, хто тримає піст? _____, якщо цього немає, то _____, якщо і цього немає, то _____, якщо цього теж немає, то _____.

Назвіть закономірності кожної наступної дії по відновленню до того, хто тримає піст			
Дія	Положення	Дія	Положення
Піст жінки, у якої післяпологове очищення		Ретельне полоскання ротової порожнини	
Піст немічного		Поцілунок	
Прийняття їжі під час посту		Об'єднання двох постів, без перерви	
Намір тримати піст після світанку		Відкладення відшкодування пропущених постів до настання наступного рамадану	
Краплі для очей		Піст в день 'Арафа	
Заспокійливий укол		Піст в сумнівний день	
Кровопускання		Піст в святкові дні	
Блювання		Піст в «дні ташріка»	
Ковтання слини		Піст в місяць мухаррам	
Куштування на смак		Піст в місяць раджаб	
Сон		Піст впродовж року	
Купання		Піст в п'ятницю	
Піст мандрівника		Піст 6 днів в шавваль	
Сівак		Поживний укол тому хто тримає піст	
Пахоці		Піст без наміру	
Молитва «таравіх»		Піст маленьких дітей	
Мале паломництво в рамадан			

Книга хаджу

Хадж – це поклоніння Аллагу через виконання певних обрядів відповідно до сунни Посланця Аллага ﷺ.

'Умра – це поклоніння Аллагу через здійснення обходу навколо Кааби, ходьби на пагорбах Сафа та Марва, та гоління чи підстригання волосся.

В основі обрядів лежить жертвопринесення. Хадж і умра названі обрядами через те, що під час їх виконання здійснюється жертвопринесення та пожертвування.

Хадис Джабіра, в якому описується хадж Пророка ﷺ:

В основі лежать Слова Всевишнього Аллага: «Люди зобов'язані перед Аллагом зробити хадж до Дому (Кааби), якщо вони здатні пройти цей шлях».

Шість умов, щоб хадж був обов'язковий:

1.Іслам	2.Розум	3.Повноліття	4.Свобода	5.Здатність	6. Жінку повинен супроводжувати махрам, якщо їй потрібно вирушати в поїздку, щоб здійснити хадж.
---------	---------	--------------	-----------	-------------	--

Здатність – це найважливіша умова, і під нею мається на увазі:

Наявність провізії та транспорту, після всього, що необхідно людині [*і без чого їй не обійтися*], і після її основних потреб [*без яких вона може обійтися, але важко*]

Жінку повинен супроводжувати махрам, якщо їй потрібно вирушати у поїздку, щоб здійснити хадж. [Умови для махраму: іслам, такліф, чоловіча стать].

Хадис Джабіра, в якому описується хадж Пророка ﷺ, охоплює найважливіші приписи, що стосуються хаджу.

За словами Джабіра ібн Абдуллага, нехай буде Аллаг задоволений ними обома, Муслім навів хадис про те, що Пророк ﷺ не здійснював хадж протягом дев'яти років проживання в Медіні. На десятий рік було оголошено, що Посланець Аллага має намір здійснити хадж, і в Медіну прибуло безліч людей. Усі вони бажали супроводжувати Посланця Аллага ﷺ і повторювати обряди, які він робив. [Для мукаляфа хадж стає обов'язковим відразу ж].

- Ми вирушили в дорогу і досягли Зу-ль-Хулейфи. У цей час Асма бінт Умейс народила Мухаммада ібн Абу Бакра. Вона послала людину до Посланця Аллага ﷺ, щоб дізнатися, що їй робити. Він ﷺ сказав: “Викупайся, а потім довгим і широким шматком матерії перев'яжи місце кровотечі. Після цього ти можеш вступити в іхрам”. [У Хадисі 'Айші, нехай буде Аллаг задоволений нею, повідомляється, що, коли у неї почалися менструації, Пророк ﷺ сказав їй: «Здійснюй все, що робить паломник, крім обходу навколо Будинку. Це можеш зробити після очищення»]. У мечеті Посланець Аллага ﷺ здійснив два ракаати, а потім сів на аль-Касву. Коли його верблюдиця досягла Ель-Байди, він голосно проголосив свідчення єдиногобожжя: “Ось я перед Тобою, о Алла! Ось я перед Тобою! Ось я перед Тобою, і немає

у Тебе співтовариша! Ось я перед Тобою! Воістину, Тобі належить хвала, і Тобі належить милість і панування! Немає у Тебе співтовариша”.

- Всі люди слідом за ним голосно повторювали ці слова, і Посланець Аллага нічого не говорив їм через це.

- Навпаки, він постійно повторював тальбію.

- А що стосується нас, то кожен із нас мав намір здійснити хадж, бо ми не знали, як здійснювати паломництво.

- Коли ми разом з Посланцем Аллага ﷺ підійшли до Кааби, він торкнувся її кута, а потім обійшов навколо неї три кола швидким кроком і чотири – розміреним.

- Потім він підійшов до місця Ібрагіма, мир йому, і прочитав: **"Зробіть місце Ібрагіма місцем моління"**.

- Він встав так, що місце Ібрагіма опинилося між ним і Каабою, - і згідно з другою версією: зробив два рак'ата, прочитавши в них сури "аль-Іхлас" і "аль-Кафірун".

- Потім він повернувся до кута Кааби і знову торкнувся його.

- Після цього він вийшов через ворота і подався до Сафі. Наблизившись до неї, він прочитав: **"Воістину, Сафа і Марва - одні з обрядових знамень Аллага"**. Він почав із Сафі і піднявся на пагорб, звідки було видно Каабу. Потім він став обличчям до неї, і проголосив свідчення єдиного божества, звеличив Аллага і сказав: **«Немає божества, окрім одного Аллага, у якого немає співтовариша! Йому належить влада і належить хвала, і Він здатний на всяку річ! Немає божества, крім одного Аллага! Він виконав обіцянку, допоміг Своєму рабу й самостійно розтропив союзників»**. Він повторив це тричі, а в проміжках між ними звертався з благанням до Аллага.

- Потім він почав спускатися у напрямку Марви. Спустившись у долину, він побіг, а дійшовши до височини, перейшов на крок. Піднявшись на Марву, він зробив так само, як і на Сафі.

- Закінчивши на Марві останню пробіжку, він сказав: **“Якби я знав раніше те, що знаю зараз, то не підганяв би жертвних тварин і здійснив би мале паломництво. Якщо хтось із вас не має жертвних тварин, то нехай він звільниться від іхраму, здійснивши мале паломництво”** .

- Тоді Сурака ібн Малік ібн Джу'шум встав і запитав: **"О Посланець Аллага, це наказано нам тільки цього року чи назавжди?"** Схрестивши пальці рук, Посланець Аллага ﷺ сказав: **"Мале паломництво входить у хадж. Мале паломництво входить у хадж, і це наказано вам назавжди"**.

- У цей час 'Алі прибув з Ємену з жертвними тваринами для Пророка ﷺ і побачив серед тих, хто звільнився від іхраму Фатіму. Вона одягла одяг із фарбованої тканини і сама нафарбувалася сурмою. 'Алі засудив її за це, а вона відповіла: **“Мій батько звелів мені зробити так”**. Коли Алі перебував в Іраку, він розповідав, що пішов до Посланця Аллага ﷺ, щоб поскаржитися на те, що зробила Фатіма, і дізнатися його думку про все, що вона повідомила йому. Коли він розповів йому ﷺ про те, що засудив її, Пророк ﷺ сказав: **“Вона сказала правду! Вона сказала правду! Що ти сказав, коли починала паломництво? 'Алі відповів йому, що сказав: “О Аллаг! Я маю намір зробити те, що робить твій Посланець!” Тоді він сказав: “Зі мною жертвні тварини, і тому не звільняйся від іхраму”**.

- Жертвові тварини, яких привів із собою 'Алі з Ємену і з якими прийшов Пророк, мир йому та благословення Аллага, разом склали сто голів.
- Люди звільнилися від іхраму і постригли волосся. Не зробили цього тільки Пророк ﷺ, хто мав жертвних тварин.
- А коли настав день ат-тарвії (8-е число зу аль-Хіджа), вони вирушили в долину Міна, сповіщаючи про початок хаджу.
- Посланець Аллага їхав верхи. Там він здійснив полуденний, післяполудневий, західний, вечірній та світанковий намази [скорочуючи дворака'атні].
- Дочекавшись там сходу сонця,
- він наказав розбити вовняний намет на горі Наміра. Коли Посланець Аллага рушив у дорогу, курейшити не сумнівалися, що він зупиниться в долині Муздаліфа, як це робили курейшити за часів невігластва. Але Посланець Аллага продовжував їхати, поки не досяг долини 'Арафат. Навет на горі Наміра для нього був уже розбитий, і він зупинився в ньому.
- Після полудня він наказав привести до нього аль-Касву
- і на ній спустився в долину Арафат, де звернувся до людей з проповіддю, в якій сказав: "Воістину, ваша кров і ваше майно недоторканні і святі, як святі цей день, цей місяць і ця земля. Все, що творилося за часів невігластва, відтепер заборонено! Заборонена кров, що проливається за часів невігластва, і насамперед я забороняю мстити за кров нашого родича, сина Рабі'а ібн аль-Харіса. Його віддали на виховання годувальниці з роду бану саду, і плем'я хузейл вбило його. Заборонено лихоцтво часів невігластва, і перш за все я забороняю лихву, що стягується нашим родом - Аббасом ібн Абд аль-Мутталібом. Відтепер лихву заборонено повністю! Бійтеся Аллага у поводженні з вашими жінками, адже ви взяли їх завдяки довірі Аллага і маєте їх за Словом Аллага. Вони зобов'язані не дозволяти сидіти на вашому ложі тому, кого ви не любите, і якщо вони не послухаються, то бийте їх, уникаючи жорстокості! А ви зобов'язані годувати та одягати їх на розумній основі! Воістину, я залишаю вам те, з чим ви ніколи не впадете в оману, якщо міцно дотримуватиметеся цього. Це писання Аллага. Вас питатимуть про мене, і що ж ви тоді скажете? Люди відповіли: "Ми свідчимо, що ти доніс своє послання, виконав свою місію і дав нам правильні настанови". Посланець Аллага ﷺ підняв вказівний палець до неба, а потім вказав їм на людей і тричі сказав: "О Аллаг, будь Свідком! О Аллаг, будь Свідком! О Аллаг, будь Свідком!"
- Після цього Біляль сповістив заклик на намаз і оголосив про початок молитви. Посланець Аллага ﷺ здійснив полуденний намаз. Потім ще раз оголосили про початок молитви, і він здійснив післяполудневий намаз [по 2 рака'ата].
- Між цими двома молитвами він не здійснив додаткових намазів.
- Потім він сів на верблюдицю і подався до місця стояння на Арафат.
- Він зупинився на стежці, якою йшли піші паломники, так що черево його верблюдиці аль-Касви опинилося на рівні скель. Він звернувся обличчям до Кіблі
- і пробув там, поки сонце не почало хилитися до заходу сонця. Незабаром зникла його сліпуча яскравість, і сонце зникло з поля зору.
- Усама ібн Зайд сів верхи позаду Посланця Аллага, щоб оберігати його. Посланець

Аллага □ сильно натягнув поводи аль-Касви, так що її голова вперлася в стремена.

- Протягнувши вперед свою праву руку, він сказав: "О люди, дотримуйтеся спокою! Дотримуйтеся спокою!" Під'їжджаючи до дюни, він послаблював поводи, щоб верблюдиці було легше долати їх.

– Діставшись Муздаліфи, він здійснив там західний і вечірній [2 рака'ата] намази, сповістивши заклик на намаз один раз і оголосивши про початок молитви перед кожним з двох намазів. При цьому він не згадував Аллага між намазами.

- Потім він ліг відпочити до світанку. Коли прояснилася ранкова зоря, сповістили заклик на намаз і оголосили про початок намазу, після чого він здійснив світанковий намаз.

– Потім він сів на аль-Касву і дістався Заповідного місця (аль-машар аль-харам).

- Там він звернувся обличчям до Кіблі, закликав з благанням до Аллага, звеличив Його, проголосив свідчення єдинобожжя і продовжував стояти, поки не розвиднілося.

- Перед сходом сонця він продовжив свій шлях, а за ним сів аль-Фадль ібн 'Аббас... Так вони дісталися долини Мухассир, і він прискорив хід. Центральною дорогою, яка виходить до великого стовпа,

- вони дісталися стовпа, біля якого росло дерево. Вони кинули в нього по сім маленьких камінчиків, звеличуючи Аллага при кожному кидку. При цьому Посланець Аллага кидав камінці з низини.

- Потім він вирушив до місця жертвопринесення, де своїми руками заколов шістдесят три верблюди.

- Верблюдів, що залишилися, заколов 'Алі, а Посланець Аллага ﷺ допомагав йому.

- Після цього він наказав взяти по шматку м'яса від кожної туші, покласти в казан і зварити. Коли трапеза була готова, вони скуштували м'яса та бульйону. Потім Посланець Аллага ﷺ на своїй верблюдиці вирушив до Кааби

- І зробив південний намаз у Мецці.

- Після цього він підійшов до людей з роду Абд аль-Мутталіба, які розподіляли воду з джерела Замзам, і сказав: О нащадки Абд аль-Мутталіба, зачерпніть для мене води. Якби я не боявся, що люди витіснять вас звідси, я зачерпнув би його разом з вами". Вони подали йому цебро з водою з джерела, і він напився з нього». Муслім.

Виконуючи обряди хаджу, він говорив людям: "Беріть від мене обряди хаджу". Найдосконаліший хадж – це той, який був зроблений за прикладом Пророка □ та його сподвижників, нехай Аллаг буде задоволений ними всіма.

Стовпи і обов'язкові дії хаджу

Якщо паломник обмежився здійсненням:

4x стовпів	1.Іхрам	2.Стояння на горі 'Арафат
	3.Обхід	4.Ходьба
И обязательных действий	1.Іхрам в мікаті	2.Стояння на горі

		'Арафат до заходу сонця
	3.Ночівля на свято жертвоприношення в Муздаліфа	4.Ночівля у «дні ташріка» в Міна
	5.Кидання каміння	6.Гоління чи підстригання волосся
То цього буде достатньо.		
Різниця між залишенням стовпа та обов'язкової дії під час хаджу, полягає в наступному:		
Якщо пропущений стовп: хадж не дійсний, поки не буде здійснений відповідно до Шаріату.		Якщо пропущено обов'язкову дію: хадж дійсний, проте той, хто пропустив його, зробить гріх і буде зобов'язаний принести жертву.

Роз'яснення 4х стовпів хаджу:			
1.Іхрам – це намір приступити до виконання обрядів, а не виголошення тальбії або вбрання у одяг.	2.Стояння на горі 'Арафат – 9-го числа зу аль-хіджа після zenіту сонця і до світанку святкового дня. Пророк ﷺ сказав: «Хадж – це Арафат». Хадіс навели деякі автори «Сунан».	3.Завершальний обхід (або обхід відвідування), який відбувається після стояння на горі 'Арафат, а не вітальний обхід.	4.Ходіння – між пагорбами Сафа та Марва. Всевишній сказав: «Воістину, Сафа і Марва – одні з обрядових знамень Аллага».

Обов'язкові дії і сунна хаджу			
1.Іхрам с міката	2.Стояння на горі 'Арафат до заходу сонця	3.Ночівля в Муздаліфа	4.Ночівля в Міна ночі «днів ташріка»
5.Кидання камінчиків	6.Гоління чи підстригання волосся	7. Прощальний обхід для тих, хто має намір залишити Мекку навіть після місяців хаджу, окрім жінки, яка має менструацію або післяпологове очищення (автор не згадав цей пункт).	

Мікати хаджу і 'умри				
1.Час		2.Місце (для хаджу і для 'умри)		
Хадж: місяці хаджа: шавваль, зу аль-ка'да, зу аль-хіджа	'Умра: немає певного часу	А. Аль-Хуляйфа для Медіни і тих, хто проїжджає по ній.	Б. Аль-Джухфа для Шама, Єгипту і Магриба	В. Карн аль-Маназиль для Неджда
				Г. Ялямлям для Ємену
				Д. Зату Ірк для Іраку

Бажані дії хаджу		
1.Купання перед іхрамом і вмашення пахощами	2. Чоловікам бажано одягнути два полотна білого кольору	3. Підстригання нігтів і видалення волосся, якого необхідно позбутися до наміру вступити в іхрам
4. Читати тальбію після іхраму і до кидання камінчиків в 'акаба	5. Вітальний обхід для тих, хто здійснює хадж за методом «іфрад» та «киран»	6. Швидка ходьба у перших трьох колах вітального обходу та в обході при здійсненні умри для того, хто здійснює хадж за методом «таматту»
7. Оголити праве плече для того, хто здійснює вітальний обхід або обхід при здійсненні умри для того, хто здійснює хадж за методом «таматту»	8. Після приїзду на Муздаліфа перенести нічну молитву до вечірньої.	9.Ночівля в ніч 'Арафат в Міна
10.Поцілувати чорний камінь		11. Залишитися в Муздаліфа на «заповідній території» від світанку до сходу сонця

[Розділ: обряди хаджу]

Той, хто бажає вступити в іхній храм, може вибрати: таматту' – найкращий метод, киран чи іфрад.			
1.Таматту'- це вступ у здійснення умра в місяці хаджу, її завершення, а потім вступ у здійснення хаджу того ж року. Паломник, який вибрав цей метод, повинен зробити жертвопринесення, якщо не знаходиться у Заповідній мечеті.	2.Іфрад – вчинення лише 1го хаджу [виконавши тільки його обряди].	3.Киран	
		Пристапаючи до здійснення Хаджу та Умри разом	Пристапаючи до здійснення Умри, а потім і до здійснення Хаджу, до того як здійснить обхід (при 'умрі).
Той, хто здійснює таматту' змушений вибрати саме цей метод:			
1. Якщо побоюється пропустити стояння на горі 'Арафат через здійснення 'умри		2. Якщо у жінки почалися менструація або післяпологове очищення, вона знає, що не очиститься до настання часу стояння на горі 'Арафат	
Методи іфрад і киран здійснюються однаково, однак здійснюючий киран повинен виконати жертвопринесення.			

[Розділ: заборонені дії під час іхраму]

Під час іхраму паломник повинен уникати:		
1.Гоління волосся	2.Підстригання нігтів	3. Носіння зшитого одягу, якщо це чоловік
4.Покривати голову, якщо це чоловік		5.Пахощі (чоловікам і жінкам)
6. Також паломнику заборонено: полювати на дичину, показувати на неї та допомагати у її вбивстві		7. Найголовніша заборона в іхрамі: на статевий акт. Ця дія заборонена суворо, вона порушує обряд і накладається штрафом – жертвопринесенням.

Заборонених дій в іхрамі 9:		
<p>-Якщо щось із цього було зроблено через забудькуватість, через незнання чи примус, то немає в цьому гріха.</p> <p>- Однак якщо паломник убив дичину, то він зобов'язаний виплатити штраф у будь-якому разі.</p> <p>- Якщо ж заборонені дії були здійснені навмисне, то вони поділяються на 4 види:</p>		
1.Не накладається штраф	1) Укладання шлюбу: свого чи чужого	У цих випадках паломник не робить викушення, але повинен покаятися
	2) Близькість без статевого акту та сім'явипорскування	
2.В якості штрафу віддається подібне	3) Полювання на дичину та її вбивство. Дитина, яка вбила, зобов'язана виплатити штраф у будь-якому випадку: видати зі худоби те, що вирішать праведні люди.	
3.Суворий штраф	4) Статевий акт	А. До першого звільнення (тахалюль) призводить до 4 наслідків: 1. псує хадж, 2. залишається порушеним у цей рік, 3. зобов'язується відновити, 4. необхідно зробити жертвопринесення
		Б. Після першого звільнення і до обов'язкового обходу призводить також до 4м наслідків: 1.запишеться гріх, 2.порушить іхрам, 3.необхідно вийти за межі Харама і знову вступити в іхрам, 4.необхідно зробити жертвопринесення
4.Легкий штраф	5. Гоління волосся на голові або на тілі	У цих випадках штраф виконується на вибір: або

	6. Підстригання нігтів	три пости, або годування 6 бідняків, віддавши кожному по половині са'а, або заклання вівці, м'ясо якої необхідно роздати нужденним Харама.
	7. Покривання голови для чоловіків	
	8. Носіння зшитого одягу для чоловіків.	
	9. Носіння нікабу або рукавичок жінками	

Щодо штрафу за заподіяну шкоду:					
1. Якщо паломник покрити голову, одягнув пошитий одяг, або паломниця покрила обличчя або одягла рукавички, або вони намастилися пахощами, то їм надається вибір:			2. Якщо паломник убив дичину, то йому також надається вибір:		
А. Три пости	Б. Нагодувати 6 бідняків	В. Заклання вівці	А. Заколоти таку ж тварину, якщо у неї є худоба	Б. Оцінити вартість убитої дичини в цій місцевості, купити на ці гроші їжу і роздати кожному бідняку по 1 мудду пшениці або по половині са'а інших продуктів.	В. Дотримуватися по 1 посту за кожного бідняка

<p>Що стосується жертвопринесення при хаджі таматту' або киран, то в жертву необхідно принести тварину, придатну для жертвопринесення в курбан байрам. Якщо такої немає, необхідно тримати піст протягом 10 днів:</p> <p>- 3 дні в хаджі [піст можна почати дотримуватись з моменту вступу в іхрам для хаджу або умри і закінчується його час в останній день ташріку]. Також можна тримати піст у дні ташріка.</p> <p>- та 7 постів після повернення додому. [Якщо дотримуватися всіх постів на місці після завершення хаджу, то немає в цьому гріха].</p> <p>Такий же припис відноситься:</p>	
1. До того, хто пропустив обов'язкову дію хаджу	2. Або до того, хто має виплатити штраф через близькість.

М'ясо будь-якого жертвопринесення чи годування, пов'язане з іхрамом або Заповідною мечеттю, необхідно виплатити біднякам Харама, як мешканцям Мекки, так і приїжджим.

Тримати піст дозволяється будь-де.

М'ясо обрядового жертвопринесення, наприклад, при таматту'ї і кирані, і штрафу (хад'ю) бажано їсти самому і роздати як подарунок чи милостиню.

З обов'язкового жертвопринесення через вчинення забороненого або залишення обов'язкового не можна залишати собі нічого, а треба роздати все як милостиню, оскільки воно замінює спокуту.

[Умови тавафу (обходу) і ходіння]

Загальні умови тавафу:						
1.Намір	2.Починати з каменю			3. Встати так, щоб Кааба опинилася з лівого боку	4. Здійснити сім повних кола	5.Очиститися від скверни та нечисті.
	Бажано доторкнутися до нього та поцілувати його	А якщо це неможливо, то просто вказати на нього	І вимовити при цьому: بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُمَّ إِيْمَانًا بِكَ وَ تَصْدِيقًا بِكِتَابِكَ وَ وِفَاءً بِعَهْدِكَ وَ اتِّبَاعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ «З ім'ям Аллага, Аллаг великий! О Аллаг, віруючи в Тебе, визнаючи істиною Твою Книгу, виконуючи обітницю, дану Тобі і слідуючи Сунні Твого Пророка».			

<p>Омивання під час решти обрядів хаджу, крім обходу, є сунною, а чи не обов'язковим.</p> <p>У хадисі повідомляється: «Обхід Кааби подібний до молитви. З тією різницею, що Аллаг дозволив розмовляти при його вчиненні». Тірмізі.</p> <p>Бажано:</p>				
1.Оголити праве плече при здійсненні вітального обходу		2.І перші 3 кола здійснити повільним бігом, а решта 4 – ходьбою.		
<p>В інших обходах, крім згаданого, оголення плеча та повільний біг не є сунною.</p> <p>Умови ходьби:</p>				
1. Намір	2.Здійснення 7 пробіжок		3. Починати з пагорба Сафа.	
<p>Паломнику наказано багаторазово поминати Аллага і благодіяти до Нього при здійсненні обходу, ходьби та всіх інших обрядів, оскільки Пророк ﷺ сказав: «Воістину, обхід навколо Дому (Кааби), (ритуальний біг) між пагорбами Сафа і Марва і метання камінчиків у джамр а т згадування Аллага». [Хадіс навели деякі автори книг «Сунан»].</p> <p>Повідомляється зі слів Абу Хурайри, хай буде Аллаг задоволений їм, що: «Коли Всевишній Аллаг дозволив Своему Посланнику завоювати Мекку, він став перед людьми, вихваляв Аллага і сказав: "Воістину, Всевишній Аллаг утримав слона від вступу до Мекки, але дозволив Свою і правовірним підкорити це місто... Нікому не було дозволено боротися в Мецці до мене, і нікому не буде дозволено це після мене. Воістину, і для мене це стало дозволеним лише на одну годину впродовж дня, а зараз вона знов є забороненою територією.</p> <p>Там не можна:»</p>				
1.Ні зрізати колючки	2.Ні рубити дерева	3. Знайдене тут майно можна підбирати тільки для оголошення про знахідку	4. Якщо ж когось уб'ють, його найближчі родичі можуть вибрати одне з двох: або отримати викуп за вбитого, або віддати вбивці рівним».	5. Аббас сказав: «О Посланець Аллага, крім запашного тросника, який ми використовуємо при облаштуванні наших могил та будинків!» - і тоді Пророк ﷺ сказав: «Окрім запашного тросника». Узгоджений хадис.
<p>Пророк ﷺ сказав: «Медіна є харамом від (гори) «Аїр до такого-то (місця)». Муслім.</p> <p>Він сказав: «П'ять живих істот є шкідниками і вбиваються навіть на священній території Харам</p>				
1.Во рона	2.Шуліка	3.Скорпіон	4.Миша	5. Скажена собака ». Узгоджений хадис
Собаки бувають 3х видів:				
1.Скажена: треба	2.Чорна: можна	3.Іншого виду: забороняється вбивати,		

вбивати.	вбивати.	якщо вона не завдає шкоди
----------	----------	---------------------------

Тема: жертвоприношення через штраф, у свято курбан-байрам, та з нагоди народження дитини

<p>Вище згадувалося про те, що жертвоприношення через штраф є обов'язковим, а в інших випадках – сунною, у тому числі жертвоприношення у свято та з нагоди народження дитини.</p>		
<p>Щодо святкового жертвоприношення, то мусульманину, який має можливість, не слід залишати його, оскільки Посланець Аллага ﷺ сказав: «Хто має можливість і не приносить у жертву тварину, той нехай не наближається до місця здійснення нами молитви». Ібн Маджі, Ахмад..</p> <p>Також він сказав: «Якщо почалися 10 днів і хтось із вас збирається зробити жертвоприношення, то нехай не стриже нігті свої та волосся, доки не зробить це» - в іншій версії: «і шкіру».</p>		
<p>Як жертвоприношення придатний тільки [великорогата або дрібнорогата худоба, віком]</p>		
1.6 місячна вівця	2. Парні тварини:	
	А.3 верблюдів: п'ятирічний	Б.3 корів: дворічна
		В.3 кіз: 1річна

Обов'язковою умовою для жертвовної тварини є здоров'я від будь-яких недоліків.

Пророк ﷺ сказав: «Не дозволено приносити в якості жертви чотири типи тварин:

1. <i>Одноока тварина, вада якої очевидна,</i>	2. <i>Хвора тварина, хвороба якої очевидна,</i>	3. <i>Кульгава тварина, кульгавість якої очевидна ,</i>	4. <i>І виснажена тварина, слабкість якої очевидна».</i> <i>Достовірний хадис, наводять 5 шейхів .</i>
--	---	---	---

Жертвова тварина має бути благородною і мати досконалі якості. Чим краще воно буде, тим більше сподобається Аллагу, і його власник отримає більше нагороди.

Джабір сказав: «У Худайбії ми з Пророком різали верблюдицю від сімох людей і корову від сімох». Муслім.

Щодо батька [або іншого опікуна] вкрай бажано вчинити жертвоприношення з нагоди народження дитини:

1.3а хлопчика: дві вівці	2.3а дівчинку: одну
--------------------------	---------------------

Жертвопринесення з нагоди народження дитини відбувається:

1. На 7-й день. Якщо дитина народилася суботу, то жертвопринесення відбувається у п'ятницю, тобто за день до народження дитини.	2. Якщо 7й день був пропущений, то на 14й.	3. Якщо і цей день був пропущений, то на 21й.
Жертвопринесення здійснюється за кожну дитину, в якій була душа, навіть якщо вона народиться мертвою.		
На 7й день також наказано:		
1. Дати дитині ім'я, якщо це не було зроблено раніше	2. Поголити волосся хлопчика	3. Роздати милостиню сріблом - у міру, що дорівнює вазі волосся новонародженого.

Пророк ﷺ сказав: «Кожний хлопчик є заручником своєї акіки. Тварина ріжеться за нього на сьомий день після народження, і тоді ж голять голову і дають ім'я». Достовірний хадис, наводять 5 шейхів.

М'ясо згаданих жертвопринесень можна їсти самим, дарувати і роздавати як милостиню.

Ті, хто заклав тварину, не можна давати плату з цього м'яса. М'ясо йому дається як

[Примітка]					
Назва днів хаджу:					
1. ат-Таруїя: 8е число; в цей день люди приносять воду в Міна	2. День 'Арафат: чи день стояння - 9е число	3. Святковий день: день жертвопринесення, 10е число	4. День аль-карр: 11е число	5. Перший день ан-нафар: 12е число	6. Другий день ан-нафар: 13е число
Ніч збору - це ніч на свято, названа таким чином через збори людей після стояння на горі Арафат, т.к. жителі Мекки не виходили на цю гору за часів невігластва.					
П'ять місць, в яких слід звертатися до Аллага з благаннями під час хаджу:					
1. На горі 'Арафат після зеніту 9го числа до заходу сонця	2. В Муздаліфа після сходу сонця 9го числа до того як з'явиться жовтий колір	3. Після кидання камінчиків у джамарати «ас-сутра» та «аль-вуста» у дні ташріка	4. Під час обходу	5. Під час ходіння між пагорбами Сафа та Марва і стоячи на них.	

подарунок або милостині.

Зіятати (відвідування) узаконені у Шаріаті у пророчому місті:				
1. Намер відправитися у поїздки - для здійснення молитви в пророчій мечеті, так як у хадісі сказано: «Не	2. Здійснення молитви у мечеті «Куба», так як у хадісі говориться: «Той, хто	3. Відвідування могили Пророка та 2х	4. Відвідування цвинтаря «аль-Баки»,	5. Відвідування шахідів, що загинули в

вирушайте з подорожжю, крім як до трьох мечетей - мечеть аль-Харам, моя мечеть і мечеть аль-Акса». Узгоджений хадис. А в іншому хадисі сказано: «Молитва в цій моїй мечеті краща за тисячу молитв у будь-якій іншій». Узгоджений хадис.	здійснив омивання у своєму будинку, а потім прийшов у мечеть Куба і здійснив у ній молитву, отримає нагороду малого паломництва». Ібн Маджа	його сподвижників, оскільки так робили сподвижники.	оскільки так робив Пророк ﷺ	битві при Ухуді, оскільки так робив пророк ﷺ
---	---	---	-----------------------------	--

Запитання по книзі хаджа

Запитання:	Вірно	Невірно
<ul style="list-style-type: none"> - Іхрам - один із стовпів хаджу, і під ним мається на увазі вбрання в біле вбрання з мікату. - Обов'язковий обхід - це не обхід відвідування. Перший обхід - це стовп, а другий - сунна. - Пророк ﷺ здійснив хадж тричі. - Хадж необхідно зробити якнайшвидше. - Мешканці Медіни вступають у храм з території Ялямлям. - Тимчасовий мікат для здійснення малого паломництва - це місяць рамадан. - Мешканці Мекки приступають до здійснення хаджу з місцевості ат-Тан'ім. - При вступі в іхрам жінці слід одягнути білий одяг. - Жінці не дозволяється носити пошитий одяг під час хаджу. - Паломнику не дозволяється носити пояс. - Бажано робити пробіжку між пагорбами дуже швидко. - Паломники залишають гору 'Арафат до вечірньої молитви. - Стояння на горі 'Арафат - це одна з обов'язкових дій хаджу. - Шаріат не наказує підніматися на гору в день 'Арафат. - Жертвопринесення обов'язково при здійсненні хаджу методом таматту' і киран, і бажано при іфраді. - Тальбію слід припинити киданням камінчиків у джамарат аль-Якаба у святковий день. - Якщо паломник поставить камінчик у отвір, але не влучив у ціль, то його кидання правильне. - Паломник кидає камінчики у всі три джамарати 10-го числа. 		

<p>- Кидання камінчиків у джамарати починається після зеніту у дні ташріка.</p> <p>- Шаріат наказує благувати до Аллага після кидання камінчиків.</p> <p>- Якщо людина має намір перервати поклоніння, то воно порушується, окрім хаджу та умру. Якщо людина має намір зробити заборонене, то поклоніння її порушується тільки після його вчинення.</p> <p>- Іфрад і кіран здійснюються однаково, з тією лише різницею, що під час кірана виконується жертвопринесення, щоб застати два обряди, на відміну іфрада.</p> <p>- Якщо в одній речі поєднуються дозволене та заборонене, і при цьому перше неможливо відокремити від другого, то заборонена сторона переважає.</p> <p>- Все, що завдає шкоди, не може бути шанобливим.</p> <p>- Іхрам жінки (вдягається) на обличчя.</p> <p>- Обов'язковим є лише те, що наказали Аллаг та Його Посланець ﷺ. Заборонено зазіхати на майно тих, хто має право на недоторканність, не маючи на це аргументу. Однак це дозволяється робити як виховання та настанови, але при цьому не переступаючи меж, яких дотримується більшість учених щодо спільних фетв. Що ж до знань, наприклад, теоретичних, необхідно пояснювати істину.</p> <p>- Звинувачувати будь-що в обов'язку без доказів те саме, що й забороняти без доказів.</p> <p>- Сунною є відмова від усього, що мало причину за часів Посланця ﷺ і що він не зробив.</p> <p>- Якщо обов'язкова дія пропущена і немає можливості її заповнити, то необхідно зробити жертвопринесення, але деякі неосвічені люди думають, що мають право вибору.</p>		
---	--	--

<p>- Перерахуйте стовпи хаджу: 2 __, 3 __, 4 __.</p> <p>- Бажано оголити праве плече при: обході під час малого паломництва __, вітальному обході __, обході відвідування __, тільки при здійсненні першого і другого __, при всьому перерахованому __.</p> <p>- Де пророк ﷺ здійснив вечірній та нічний намази в день 'Арафат? - На горі 'Арафат __, в Міна __, в Муздаліфа __, по дорозі __.</p> <p>- Хадж був зобов'язаний у: 9му році __, 10му році __.</p> <p>- Заборонених дій під час іхраму: 9 __, 5 __, 3 __.</p> <p>- Тому, хто збирається вступити в іхрам бажано вмаститися пахощами __, але це небажано тому, хто __.</p> <p>- Паломниця не повинна надягати __, і __.</p>

- Хадж і умра один раз у житті є _____; хто зробить хадж, при цьому не _____ і не _____, то він буде чистий від гріхів як того дня, коли його народила мати.
- Нагородою за прийнятий хадж буде лише _____.

- Хто зобов'язаний тримати піст?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

та додаткова умова для жінки:

5.

- Ходьбу між пагорбами слід починати з _____ і завершити в _____.
- Починати здійснення хаджу потрібно в день _____ і завершити наприкінці дня _____.
- Якщо відкласти здійснення обов'язкового обходу до часу виїзду з Мекки, то його буде достатньо і як прощальний обхід. Обов'язковий обхід відбувається, як обхід під час малого паломництва, з різницею в тому, що _____ та _____.
- Здійснюючі киран та іфрад зобов'язані здійснити ходьбу між пагорбами _____, але той, хто здійснює таматту' виконує цю ходьбу _____.
- До найважливіших ознак єдинобожжя при здійсненні хаджу та умри належить _____.
- Назвіть шаріатське положення кожного з наступного:
  - А. Хадж маленької дитини.
  - Б. Хадж жінки без махраму.
  - В. Хадж людини, на якій є обов'язок.

З'єднайте верхні числа днів зуль-хиджа з правильною відповіддю з наступних варіантів:

8й день	9й	10й	11й	12й	13й
День 'Арафат	Перший день	День, коли носили воду в	День	Другий день	День аль-Карр

	ан-Нафар	Міна	жертвопринесення	ан-Нафар	
--	----------	------	------------------	----------	--

Книга торгівлі

Шаріатське значення торгівлі – це «взяти щось» і «віддати щось», навіть якщо воно перебуває у вигляді боргового зобов'язання, або обмін на дозволений постійний узуфрукт, наприклад, прохід у будинку, за винятком лихварства та позики.

[Стовпи і умови торгівлі]

Види угод:		
1.Взаємообмін: Купівля - продаж, арендний договір	2.Затвердження: Застава, гарантія	3. Благодійні угоди: борг, дарування, заповіт, милостиня.

Стовпи торгової угоди:			
1.Договірні сторони: продавець та покупець	2.Предмет договору: товар	3.Формулювання	
		А.Словесна: пропозиція та прийняття	Б. Заснована на дії: взяти - віддати
В основі своєї торговельної угоди є дозволеною. Всевишній Аллаг сказав: « Аллаг дозволив торгівлю і заборонив лихоцтво ».			
Будь-який товар: нерухомість, тварини, меблі та ін. підлягає укладенню торгової угоди за дотримання певних умов.			
Умови торгівлі впливають із трьох речей: беззаконня, лихоманство та шахрайство.			
Продаж товару, який є власністю – це беззаконня; лихварство – це лихоманство, продавати невідому річ – це шахрайство.			

Умови торгівлі:				
1. Згода сторін, що домовляються	2.Знання про предмет торгової угоди (про товар та його вартість)	3.Продавець і покупець повинні бути власниками або мати дозвіл на розпорядження майном.	4. Відсутність лихварства	5.Товар чи гроші не повинні бути забороненими

Деякі види заборонених угод:					
1.Купля-	2. Продаж	3. Перебивання	4. Продаж	5.	6. Продаж

продаж після 2-го призову на п'ятничну молитву щодо тих, для кого вона обов'язкова	товарів людині, яка використовує їх для неслухняності Аллагу і в заборонених по Шаріату цілях	мусульманином торгівлі свого брата - мусульманина	товару на виплат і викуп його назад за меншу ціну готівкою	Перепродаж товару, яким людина ще володіє	незрілих плодів до того, як з'ясується, чи придатні вони до вживання
--	---	---	--	---	--

Деякі з найважливіших умов:

[Перша умова:]

Взаємна згода, т.к. Всевишній Аллаг сказав: «...якщо це тільки не торгівля за взаємною вашою згодою».

[Друга умова:]

Знання про предмет торговельного правочину, оскільки Пророк ﷺ: «...заборонив продаж гарар (невизначеного, невідомого)». Муслім.

Сюди також ставляться:

1. Продаж раба або тварини, що втік	2. Слова: «Я продав тобі один із двох товарів»	3. Продаж з ділянки землі стільки, куди долетить камінь і т.д.	4. Продаж того, що знаходиться в руці рабині або фруктів дерева, які ще не вирости.	5. Або продаж того, що знаходиться в утробі тварини.
-------------------------------------	--	--	---	--

У цьому невизначеність (гарар) має бути ні з ціни, ні з товарі.

[Третя умова:]

Договірні сторони повинні бути власниками або мати дозвіл на розпорядження майном і бути повнолітніми і [розумними].

[Четверта умова:]

Щоб не було лихварства..

Види лихварства

1. «Ріба аль-фадль» - зростання різниці: надбавка під час обміну певними товарами одного виду, куди поширюється становище лихварства у нерівних кількостях.	2. «Ріба ан-насія» - зростання на відстроченій виплаті: відстрочка отримання товару, який поширюється становище лихварства.
---	---

Повідомляється зі слів "Убади, хай буде Аллаг задоволений їм, що Посланець Аллага ﷺ

сказав: «Обмінюйте золото на золото, срібло на срібло, пшеницю на пшеницю, ячмінь на ячмінь, сіль на сіль у однаковій кількості та з рук до рук. Хто додав чи вимагав добавку, той впав у ріба». Муслім.

Предметів лихварства шість:					
1.Золото	2.Срібло	3.Пшениця	4.Ячмінь	5.Фініки	6.Сіль
1. Не можна продавати продукти <u>одного виду</u> , які відмірюються са'ом або зважуються на терезах, без цих двох умов.		2. Якщо продаються продукти <u>різних видів</u> , які відміряються са'ом або зважуються на терезах, то це дозволяється за умови передачі товару відразу з рук в руки до того, як сторони, які укладають угоду, розійдуться.		3. Якщо продаються продукти, які відмірюються саме за продукти, що зважуються на терезах, або наоборот, то це дозволяється, навіть якщо товар буде переданий до рук після того, як сторони вже розійшлися.	

Незнання про подібність рівносильне знання про відмінність і зростання [тобто незнання про рівність кількості рівносильно знання у тому, що з товарів перевищує кількості]. Пророк ﷺ заборонив «аль-музабана»: «...обмін незбираних фініків на сушені». Узгоджений хадис. «... Потім він дозволив нужденним продавати незібрані фініки за сушені за умови, що їх буде менше п'яти васків, приблизно визначаючи, скільки сушених фініків можна буде отримати після збирання врожаю». Муслім.

Умови, щоб продаж незбираних фініків за сушені було дозволено:				
1. Відсутність інших продуктів для покупки, крім сушених фініків	2. Купувати тільки 5 васків і менше.	3. Щоб свіжі фініки віддавалися замість того ж кількості, в якому купувалися сухі.	4. Щоб покупець потребував свіжих фініків для вживання їх у їжу, і не хотів почекати, поки вони встигнуть.	5. Щоб свіжі фініки залишалися незібраними (на пальмі).

[П'ята умова:]

Щоб товар під час укладання угоди був забороненим по Шаріату:

1. Сам по собі: «Пророк ﷺ заборонив продавати вино, мертвечину, свинину та ідолів».	2. Через наслідки, до яких вона веде, наприклад, руйнування відносин мусульман. Пророк ﷺ заборонив: «... перебивати торгівлю брата мусульманина» Наприклад, «продаючи», пропонувати телефон, який коштує 10:	3. Сюди входить заборона пророка ﷺ: «... розлучати ти родичів-рабів». Тірмізі та	4. Сюди входить: «Якщо відомо про те, що покупець використає товар в неслухнянос	5. Заборона пророка ﷺ: «Не зустрічайте каравани за містом. Якщо ж господаря товару зустрінуть за містом, і він	6. Він сказав: «Той хто бреше, той не з нас». Муслім
---	--	--	--	--	--

Узгоджений хадис.	<i>«Ходімо сюди, я продам тобі такий за 9». «Або купуючи», пропонувати більше грошей: «Я куплю в тебе це за 10», «і не крутіть ціни»: [тобто не піднімати ціну, не збираючись його купувати і бажаючи нашкодити продавцю чи покупцю, або тому й іншому]. Узгоджений хадис.</i>	Ібн Маджа	<i>ті Алагу» - наприклад, купує предмети азартних ігор; або продаж зброї під час смути та розбійників.</i>	<i>продасть частину товару, то після приїзду на ринок він має право розірвати угоду». Муслім</i>	
-------------------	--	-----------	--	--	--

Приклади явного лихварства:			
1.Обдурювання товаром: продати щось за 100р. у борг на певний термін, а потім викупити цю річ у покупця дешевше за готівку, і навпаки.	2.Або боргове обдурювання	3. Хитрощі шляхом боргової лихви: якщо людина дає в борг з умовою дозволити користуватися будь-яким майном або замість чогось. Будь-який борг, який тягне за собою вигоду, є лихварством.	4. Також хитрощами є: продаж срібних прикрас, в яких є інші коштовності, за чисте срібло, або мудд фініків сорту «аджуа», або дирхем за дирхем.

Пророк ﷺ запитали про продаж сухих фініків за свіжі, і він сказав: «Адже свіжий фінік втрачає у вазі та об'ємі, коли висихає?» Йому сказали: "Так". І тоді він заборонив це». Хадіс привели 5 шейхів. [Так як свіжі фініки важчі за сухі. Виняток становить продаж сухих фініків за свіжі за дотримання вищезазначених умов].

<i>«Пророк ﷺ заборонив продаж невідомої маси фініків за звану (обумовлену) вагу фініків». Муслім.</i>	
Щодо продажу речі, яка перебуває у вигляді боргового зобов'язання, то:	
1.Если ця річ належить продавцю, це дозволяється з умовою отримання оплати руки, як домовляються сторони розійдуться, так як Пророк ﷺ сказав: <i>«Немає нічого поганого в тому, що ти обмінюєш монети за поточним курсом за умови, що ви не розстаєтесь, доки остаточ н о не розплатитесь».</i> Хадіс привели 5 шейхів.	2.Если угоду укладає не господар товару, вона недійсна, так як передбачає «гарар» (невизначена угода).

Тема: продаж джерел та плодів

У цій темі, наприклад, пальма вважається «джерелом», а фініки – результатами.

[Продаж джерел]:
Пророк ﷺ сказав: *«Фініки з пальм, куплених кимось після запилення, належать тому, хто їх*

продав, якщо покупець не поставив умову [що врожай дістанеться йому]». Узгоджений хадис.	
Цей хадис стосується людини, що продав пальми, а не ділянку.	
Хто продасть пальми після запилення фініків, то:	
Плоди належать продавцю	Якщо покупець не поставив умову, що врожай дістанеться йому, і краще ставити таку умову.
Це стосується також інших плодоносних дерев: яблуні, виноградника і т.д., так як вони подібні до запилених пальм.	
Також: якщо з'явилися посіви, урожай яких збирається лише 1 раз.	
Якщо врожай із посівів збирається багаторазово, то джерела належать покупцеві, а ті посіви, які виднілися під час укладання угоди, належать продавцеві.	

[Продаж плодів]:	
<i>«Посланець Алага заборонив продавати та купувати незрілі фрукти».</i>	
<i>Його запитали про те, коли фрукти вважаються стиглими, і він сказав: «Коли їм уже не страшна порча».</i>	
<i>А в іншій версії: "Коли вони стають червоними або жовтими" (приємними на смак).</i>	
<i>Також він : «...заборонив продавати зернові, доки вони не зміцніють». Навели автори «Сунан».</i>	
Якщо зернові продаються для використання як корм тварин, то не є умовою, щоб вони зміцніли.	
Він сказав: <i>«Якщо ти продав своєму братові фрукти, після чого їх уразило стихійне лихо, то ти не маєш права брати в нього щось. Чому ти маєш несправедливо привласнювати майно свого брата?»</i> Муслім.	
Тобто продавець повертає всі гроші покупцю.	
Якщо тільки покупець не виявив недбалості при отриманні плодів. У цьому випадку продавець може залишити собі гроші і немає на ньому гріха.	

Якщо продається ділянка землі, на якій є:		
1. Древа: вони переходять покупцю разом із ділянкою.	2. Посіви, врожай яких збирається багаторазово: ті посіви, які виднілися під час укладання угоди про продаж ділянки, належать продавцю. Але якщо покупець поставив умову, що видний урожай повинен буде належати йому, це дозволяється.	3. Посіви, урожай яких збирається лише 1 раз: пшениця, ячмінь тощо, належать продавцю до збирання врожаю.

Тема: добровільне розірвання торгової угоди

Право вибору продавця та покупця на розірвання чи укладання угоди.
Якщо угоду було укладено, її виконання обов'язково, крім як за наявності шаріатської причини.

Види угод та його положення з погляду обов'язковості:

1. Угода, дозволена для обох сторін: делегування повноважень (вікаля)	2. Угода, обов'язкова до виконання обом сторонам: купівля-продаж, аренда.	3. Угода, обов'язкова для однієї сторони, та дозволена – для іншої: застава.
---	---	--

Вісім видів прав розірвання договору:

1. Хіяр аль-Маджліс: право розірвання договору на місці вчинення угоди	2. Хіяр аш-шарт: за наявності певних умов	3. Хіяр аль-габан: по факту обману	4. Хіяр ат-тадліс: при виявленні факту шахрайства
5. Хіяр аль-'айб: через ваду в товарі	6. Внаслідок різниці у вартості, якщо виявилось, що вона більша чи менша за обумовлену раніше.	7. Внаслідок розбіжностей, що виникли між продавцем та покупцем	8. За фактом виявлення різниці в описі

[Перший вид:]

Право розірвання договору на місці вчинення правочину. Пророк ﷺ сказав: *«Якщо дві людини укладають торговельну угоду, то кожна з них має право розірвати її доти, доки вони не розійшлися і перебувають разом або одна з них запропонує іншому вибір. Якщо один із них пропонує іншому умови, і він погоджується на них, після чого вони укладають угоду на цих умовах, то угода вважається укладеною.»* Узгоджений хадіс.

[Другий вид:]

Право розірвання договору за наявності певних умов; якщо право вибору обумовлено обох договірних сторін чи одній із них визначений термін. Пророк ﷺ сказав: *«Мусульмани зобов'язані виконувати свої умови, крім умови, яка забороняє дозволене або дозволяє заборонене».* Хадіс навели автори «Сунан».

[Третій вид:]

Факт обману, що переходить межі пристойності: шахрайство, зустріч караванів за містом тощо.

[Четвертий вид:]

Право розірвання договору за фактом шахрайства: якщо продавець обдурив покупця з метою підвищення вартості продаваного, наприклад, згадав про недоїне молоко, яке перебуває у вимені худоби.

Пророк ﷺ сказав: *«Не залишайте не доєнними верблюдниць та овець. А хто купив таку тварину, тому надається вибір після того, як він підойть його. Якщо хоче залишити, він залишає його собі, а якщо ні, він може повернути його, додавши до нього один сафініків».* Узгоджений хадіс. В іншій версії: *«...має право вибору протягом трьох днів».*

[П'ятий вид:]

Якщо покупець купив товар з невідомою вагою, то має право розірвати договір та повернути

товар або залишити його собі. Якщо повернення купленого товару неможливе, то покупцю повертається середня вартість такого товару.

[Шостий вид:]

Якщо продавець та покупець розійшлися в думках щодо вартості, то кожен із них має право на розірвання угоди.

Ікаля:

Розірвання торгової угоди за взаємною згодою договірних сторін.

Пророк ﷺ сказав: «Якщо хтось прийме бажання мусульманина скасувати угоду, то Аллаг пробачить його гріх у День Воскресіння». Абу Давуд та Ібн Маджа.

Тема: аванс

Аванс можна виплачувати за будь-який товар, який можна описати, якщо:

1. Продавець описує всі якості товару, від яких залежить його вартість (розмір, вид, тип та якості).

2. Згадує термін

3. І продавець виплачує всю вартість товару до розбіжності.

Повідомляється зі слів ібн 'Аббаса, нехай буде Аллаг задоволений ними обома, що: «Коли пророк ﷺ прибув до Медіни, її мешканці оплачували купівлю фруктів за рік і навіть за два роки наперед. Він сказав: "Хто виплачує аванс за купівлю фруктів, той повинен платити за певну міру або певну вагу на встановлений термін"». Узгоджений хадис.

Він також сказав: «Якщо людина бере чуже майно, маючи намір повернути його, Аллаг розплатиться за нього. Якщо він бере чуже майно, маючи намір погубити його, то Всевишній Аллаг погубить його самого». Бухарі.

Приклад авансу: селянин приходить до торговця і каже: «Дай мені 1000 ріалів готівкою, а я наприкінці року дам тобі 100 са'а пшениці». Так селянин отримує користь від грошей, а продавець – від пшениці.

Тема: [завірені угоди]: застава, гарантія, запорука

Ці документи захищають законні права.

[Застава]

Це отримання боргу шляхом закладу майна, яке повністю або частково може покрити борг, що займає.

Включає в себе:

1. Заставадавець, який передає заставу для отримання боргу.

2. Залогоутримувач - одержувач застави, кредитор.

3. Предмет застави, який передається як застава для отримання боргу.

Як заставу може виступати будь-яке майно, яке можна продавати. [Не можна залишати як заставу те, що заборонено продавати: вакуфне майно, собаку, або щось, чим людина не володіє]. Заставне

майно знаходиться у кредитора на зберіганні, і не зобов'язаний відшкодувати збитки, якщо не допустив недбалості.

Якщо:

1. Борг виплачується повністю, то застава повертається господареві.	2. Якщо борг не виплачується і кредитор вимагає продати предмет застави, то:		
	Його продаж є обов'язковим, і борг виплачується з отриманих грошей.	Гроші, що залишилися після виплати боргу, передаються заставнику.	Якщо частина боргу залишилася невиконаною, вона зберігається без предмета застави.

Якщо хтось із сторін зіпсував предмет застави, він зобов'язаний відшкодувати його і передати як застава.

Якщо предмет застави збільшився у кількості, то таке поповнення так само залишається заставою.

Утримувати заставне майно (якщо це живе істота) зобов'язаний заставник, і кредитор немає права користуватися ним без дозволу першого чи дозволу Законодавця. Пророк ²⁴сказав: *«Якщо верхова тварина віддана в застава, то на ній дозволяється їздити верхи, поки вона знаходиться на твоєму утриманні, і якщо молочна худоба віддана в застава, то її молоко можна пити, поки вона перебуває на твоєму утриманні. Хто їздить верхи та п'є молоко, той несе витрати на утримання худоби»*. Бухарі.

Кредитор за жодних обставин немає права користуватися заставним майном, крім тварин. Він не має права жити в будинку або використовувати машину, якщо не орендує їх. Що стосується тварин, то якщо кредитор містить їх, він може користуватися ними, як про це повідомляється у вищезгаданому хадісі.

Приклад застави: людина заклала корову, а кредитор доїть її. Ми кажемо кредитору: "Ти можеш доїти її тільки в міру її утримання":

1. Якщо вартість її молока становить 100 р. на тиждень, і її утримання так само потрібно 100 р.в. тиждень, то молоко у разі належить кредитору.	2. Если вартість молока становить 200 р. на тиждень, а утримання – лише 100, інші 100р. кредитор зобов'язаний повернути заставнику, але може залишити їх як застава, оскільки ці гроші вважаються «збільшенням предмета застави у розмірі».	3. У протилежному випадку: коли на утримання потрібно 200р., а вартість молока – 100р., то заставник повинен компенсувати кредитору його збиток.
---	---	--

[Гарантія]

Це гарантія дотримання прав та забезпечення виконання зобов'язань іншої особи.

[Порука:]

Порука дійсно за явку будь-якої людини, яка має матеріальну заборгованість [на збори]. Пророк ﷺ сказав: «Той, хто поручився, бере на себе чужий обов'язок». [Тірмізі та Ібн Маджа].

Гарант і поручитель зобов'язані компенсувати збитки, якщо:

1.Зобов'язання не буде виконано	2.Власник права не вибачить боржника.	3. Предмет гарантії не буде зіпсований. А Аллаг знає про це краще.
---------------------------------	---------------------------------------	--

Тема: арешт майна через банкрутство або з інших причин

Арешт - позбавлення людини прав вільно розпоряджатися своїм майном.

З погляду переслідуваних інтересів арешт має 2 види:

1.В інтересах того, на кого накладено арешт: маленька дитина, безрозсудна чи божевільна людина	2.В інтересах третіх осіб, коли йдеться про банкрут.
--	--

Правовласнику слід надати боржнику відстрочку та полегшити становище тих, хто відчуває матеріальні труднощі.

Боржники мають виплатити борг повністю.

Пророк ﷺ сказав: «Затягування [виплати боргу] багатою людиною – це несправедливість! А якщо будь-кому з вас буде запропоновано [перекласти належний йому обов'язок] на заможну людину, то нехай вона погодиться». Узгоджений хадис.

Це полегшення.

Заможна людина – це той, хто може виплатити борг, не стане затягувати з цим і може принести гроші прямо до суду.

Якщо борги людини перевищують її матеріальний стан, і кредитори вимагатимуть у судді накласти арешт на його майно, то ця вимога виконується, боржнику забороняють користуватися будь-чим із майна, потім оцінюють його стан і розподіляють між кредиторами відповідно до боргів.

Перевага серед кредиторів надається тільки:

1. Заставадавцю, якому залишається предмет застави	2.І, як сказав Пророк ﷺ: «Якщо людина знайде своє майно в безпеці у збанкрутілого боржника, то він має на нього більше прав, ніж будь-хто інший». Узгоджений хадис.
--	---

Опікун дитини, безрозсудної та божевільної людини зобов'язаний:

1.Позбавити їх права вільно розпоряджатися своїм майном, якщо це шкодить їм. Всевишній Аллаг сказав: "Не віддавайте нерозумним людям вашого майна, яке Аллаг зробив засобом вашого	2.Не наближатися до їх майна, крім якнайкраще:		
	А.Для його збереження	Б.Для розпорядження їм у їхніх інтересах	В.Для того, щоб витратити його на їхні потреби.

існування."			
-------------	--	--	--

Їх опікуном є:

1. Розсудливий батько	2. Якщо його немає, то суддя призначає їх поручителем того, хто більш милосердний до них, знає їх і забезпечує їхню безпеку, з-поміж їхніх близьких родичів.
Хто багатий, нехай утримується, а хто бідний, нехай їсть у справедливості, тобто бере мінімальну плату або достатню суму.	
Скажімо, людині достатньо 1000 ріалів, а його оплата 500: ми віддаємо йому 500 р, тому що це мінімальна сума, і Аллаг знає про це краще.	

Тема: примирення

Примирення - це угода, тобто припинення провадження за згодою конфліктуючих сторін. Він має багато різних типів і пов'язаний з усіма правами власності і не тільки. Примирення заборонено лише в одному випадку: коли суддя розуміє, що правда на боці однієї з конфліктуючих осіб.
Пророк ﷺ сказав: «Мусульмани мають право вирішувати конфлікт за взаємною згодою сторін, якщо вони не забороняють те, що дозволено, і не допускають забороненого». Вони привезли Абу Давуда і Тірмідхі. Тірмізі назвав хадис добрим і надійним, а Хакім назвав його надійним.

1. Примирення шляхом передачі однієї речі замість іншої або замість обов'язку: дозволено	2. Примирення за наявності боргу, передаючи будь-яке майно або сам борг під час перемир'я, доки сторони не розійдуться: допускається.	3. Примирення шляхом передачі узуфрута нерухомості чи іншої конкретної речі.	4. Примирення шляхом пробачення відстроченого боргу за умови, що він сплачується частково під час звірки.	5. Примирення за наявності боргу, розмір якого не знає жодна зі сторін, шляхом передачі кредитора чогось: це буде правдою.
Пророк ﷺ сказав: «Людина не повинна перешкоджати своєму сусідові встановлювати колоду в стіні». Бухарі.				

Тема: Повноваження, партнерство та частка

Повноваження – особа, яка має право вільно розпоряджатися майном, доручає іншому вчинити дію, яка може бути вчинена іншою особою.

Партнерство - дві і більше осіб об'єднані в правах або розпорядженні майном.

«Мусака» і «Музар» (частка) – правочин, укладений між двома особами, в якому одна надає інше (у першому випадку) дерево для догляду та зрошення, або (у другому випадку) земельну ділянку для обробки з метою отримання певної вигоди від врожаю.

[Розділ: повноваження]

Пророк ﷺ довірив сподвижникам задоволення як особистих потреб, так і потреб усіх мусульман, пов'язаних з цим. Це угода, дозволена для Договірних сторін [для Уповноваженого та для
--

уповноважених].		2. У діях, які не приймають дозволу, які особа зобов'язана виконувати особисто: молитва, обмивання, присяга, розподіл ночей для подружжя тощо, гарантія не допускається.
1. Відноситься до будь-яких дій, які приймають авторизацію:		
А. Як у правах Аллага: розподіл зак'яту, спокути тощо.	Б. Так у правах людей: укладення чи припинення правочинів тощо.	

Уповноважена особа не має права вільно розпоряджатися тим, що їй не дозволено: словом чи діянням. Дозволено вповноважувати іншого за певну плату. Уповноважена особа, як і всі інші довірені особи, повинна відшкодувати шкоду, лише якщо допущено недбалість. Його слова (щодо відсутності недбалості) приймаються після присяги, а якщо власник права, оголошений довіреній особі і вимагає повернення майна, то:	
1. Якщо за це була обіцяна винагорода, то слова Уповноваженого приймаються за наявності чітких доказів.	2. Якщо дія була благодіною, то його слова виконуються після присяги.

[Розділ: партнерство]

Пророк ﷺ сказав: «Аллаг Всемогутній сказав: **«Якщо двоє стануть партнерами, то я третій, поки один з них не обдурить іншого. Якщо хтось із них це зробить, то я їх залишу»**. Абу Дауд.
Партнерство у всіх його проявах дозволено. Майно та прибуток у товаристві розподіляються відповідно до договору двох сторін щодо частки фактичного прибутку [прибуток розподіляється порівну].

Сюди входить:

1. Договір про долечу участь (аль-інан): кожна сторона виконує свою частку та виконує певну роботу	2. Договір довіри керівництва капіталом (аль-мудароба): один вкладає гроші, другий виконує роботу	3. Договір партнерства, заснованого на довірі (аль-вуджух): отримувати внесок від людей завдяки своїй репутації	4. Комерційна діяльність, коли партнери виконують фізичну роботу (Аль-Абдан): Виконують дозволена роботу, наприклад, косіння або іншу роботу, на яку вони погоджуються	5. Будь-яке партнерство, де сторони рівні в усіх відношеннях (аль-Муфавада): включає всі 4 попередні пункти.
--	---	---	--	--

Усі вищезгадані партнерства дозволені.

Договір припиняється, якщо одна зі сторін пригнічена або відчуває невизначеність (гарар), наприклад, одна сторона отримує прибуток в одному проміжку часу, а інша сторона в іншій;

Або одна сторона отримує прибуток від певного товару, або від певної поїздки, а друга - від іншої і т. д.

[Розділ: частка]

Те ж саме порушує згоду на частку: якщо частка невідома. [Наприклад, слова: «Я піклююся про це твоє дерево в обмін на частину його плодів або 100 кг натомість. ці фрукти. Такий договір є недійсним, оскільки він не визначений.

Рафі Ібн Хадідж сказав: «За часів Посланця Аллага ﷺ люди віддали свою землю для використання за умови, що вони залишаться з тим, що біля річок, струмків і каналів, одним словом, що буде рости на певній частині цієї землі. А потім одна частина врожаю загинула, а інша залишилася, то навпаки, і вони не мали іншої оренди. Тому Посланець Аллага ﷺ застерігав від цього. Що стосується відомого та гарантованого [на основі оренди], то в цьому немає нічого гріховного». Муслім. «Пророк ﷺ уклав угоду з жителями Хайбара за умови, що вони працюватимуть на землі для половини врожаю фруктів і зернових». Узгоджений хадис.

1.«Мусака» - частка з дерева, яке передається робітнику, щоб він виконував свою роботу за певну кількість плодів.	2.«Музара'а» - частка з землі, яка передається робітнику, щоб він ставився до нього в обмін на певну частку посівів.
---	--

Кожна сторона зобов'язана виконувати свої зобов'язання за звичаєм і виконувати умову, в якій немає невизначеності. Якщо власник переносить кріплення на роботу робітнику для роботи над ним, то це дозволено.

Тема: Розвиток необроблених земель

Необроблена земля - територія, за якою ніхто не претендує: перелоги, пасовища; і земельні ділянки, які не є недоторканими (тобто не належать мусульманам чи невірним, які є цивільними, або з якими укладено угоду, або яка забезпечена).

Опанування - це все, що люди вважають освоєнням і відродженням, і навпаки.

Це занедбана земля, яка не має власника. Хто освоїть її, будуючи стіни, витягуючи колодязь, проводячи каналізацію або виконуючи будь-яку іншу роботу, яка не дозволяє зайвий раз обробляти цю землю під посіви, він стає її власником разом з усім, що на ній є, за винятком помітних джерел корисних скам'янілостей.

У хадисі Ібн Умара повідомляється: «**Необроблена земля буде належати тому, хто нею володіє**». Бухарі. Якщо людина загородив необроблену землю, спорудивши навколо неї паркан, або витягнувши колодязь, або якимось розділивши її, то вона належить йому, [тому що. Він почав освоювати і не зупинявся]. Земля буде належати людині лише після того, як вона опанує її вищезгаданими способами. [Якщо людина затримала розвиток і з'явилася інша людина, яка хотіла це зробити, то другий повинен це дозволити].

Тема: найм и аренда

Найм - встановлення певної винагороди особі, яка виконає певну або невизначену роботу протягом певного або невизначеного терміну.

Оренда — це договір про надання певної послуги або про виконання певної роботи.

В обох випадках встановлюється певна плата за виконання певної чи невизначеної роботи (при прийомі на роботу) та за виконання певної роботи (за договором оренди) або послуги, яка є в

борговому зобов'язанні.

Визначеність встановлюється шляхом:		
1. Визначення кількості та якостей.	2. Встановлення частини та оплати.	
Якщо людина виконала цю умову, то вона заслуговує на заробітну плату, якщо не стане важко виконати роботу з оренди. В цьому випадку платіж поділяється.		
У хадисі, піднесеним до Пророка, за словами Абу Хурайри, повідомляється: «Всевишній Аллаг каже: В День Воскресіння Я буду противником трьох: того хто пообіцяв і поклявся Моїм іменем, а потім повів себе підступно; чоловік, який продав вільну людину в рабство і проїв гроші, які він отримав для нього; І людини, який найняв робітника, вимагаючи від нього виконання роботи в повному обсязі, але не заплативши йому заробленого.» Муслім Найм несе більш широке значення, ніж оренда:		
1. Оскільки прийнятно виконувати вчинки, які наближають Аллага.	2. Договір, в якій є як певні, так і невизначені речі.	3. Дозволений (для розірвання в будь-який час) договір, на відміну від оренди [яка є обов'язковою для договору].

Дозволено орендувати вже орендовану річ особі, яка замінить першого орендаря, і яка не завдасть більшої шкоди орендованому товару. Орендарі зобов'язані компенсувати шкоду, лише якщо кордони порушилися [тобто робив те, що було заборонено зробити] або виявляло недбалість [тобто не виконували своїх обов'язків].
В Хадисі говориться: **«Заплати найманому робітнику до того, як його піт висохне».** Ібн Маджа.

Якщо особа виконує будь-яку роботу для іншої без угоди, то вона не має права ні на що, крім трьох ситуацій:		
1. Порятунок непорушного майна від знищення	2. Повернення раба, який втік від свого господаря	3. Коли людина готується до роботи.

Тема: Знайти і підкидка

[Розділ: знахідка]		
Знахідка – Це майно чи чуже майно, яке втратив власник, і який в середньому має значення для людей. Має 3 види:		
1. Дешева річ: батіг, коржик і т.д. Той, хто знайшов,	2. Тварини, які загубилися, які в основному здатні захиститися від дрібних звірів: верблюди,	3. Інші знахідки: більш цінні речі [гроші, дрібні тварини, не здатні захиститися від звірів] - дозволяється підібрати та присвоїти собі, оголошуючи

може присвоїти собі без оголошення про знахідку [як і все інше, що люди можуть просто кинути на дорозі: зламаний стілець, деякий посуд і т.д.]	[великий бик, кінь - заборонено підбирати, якщо тільки той, хто знайде, не буде впевнений в тому, що власник не зможе їх знайти] - і заборонено присвоювати собі за будь-яких обставин.	про знахідку протягом одного року. [Якщо тварина стане побоюватися того, що на її утримання піде більше грошей, ніж її вартість при продажі, то вона може запам'ятати її якості, продати її і зберегти гроші для її власника].
--	---	--

Повідомляється зі слів Зайда ібн Халіда аль-Джухані: «Якось один бедуїн прийшов до Пророка ﷺ і запитав про те, що слід робити з знайденим, і Посланець Аллага ﷺ сказав: «Оголошуй про знахідку (людям) протягом року, потім запам'ятай, як виглядає те, в чому знаходилось знайдене і те, що було перев'язано знайдене. І якщо хтось прийде і правильно опише цю знахідку, то віддай йому її. Якщо ж ні, то можеш скористатися нею». Він запитав: "О Посланець Аллага ﷺ, а (що робити з) заблукали вівцями?" Пророк ﷺ відповів: "Або вони дістануться тобі або твоєму братові, або вовку". Цей чоловік запитав: "А що робити з верблюдами, що заблукали?". Тоді обличчя пророка ﷺ почервоніло (від гніву), і він відповів: "Що тобі до них? Адже у них є копита та вода. Вони приходять до води та об'їдають листя з дерев, доки його не зустрине господар"». Узгоджений хадіс.

Чи краще підібрати знахідку? - Краще убезпечити себе і залишити знайдене, якщо тільки той, хто знайшов, не буде впевнений у тому, що зможе робити оголошення.
Положення знахідки біля Мекки. Посланець Аллага ﷺ сказав: «Не можна піднімати знайдене, якщо тільки людина не робить це для того, щоб оголосити про свою знахідку». Узгоджений хадіс. Тобто. оголошувати про знахідку протягом року. Якщо хтось не може це робити, то передає знайдене судді.

[Розділ: підкидиш]
Дитина, чия родина <u>невідомо</u> , і від якої відмовилися, тобто сім'я не захотіла залишити його собі, і він не загубився.
Підібрати підкинутого та піклуватися про нього є колективним обов'язком. Якщо казна неспроможна забезпечити його, цим має займатися людина, яка знає його становище.

Тема: змагання

Має 3 види:

1. Дозволений вид змагання за приз: Кінські стрибки, верблюжий біг та стрілянина з лука.	2. Дозволений вид змагання без призу (не дозволяється із призом): будь-який вид змагання, крім Зх, згаданих у 1м пункті.	3. Гра в нарди, шахи і т.д. – заборонена за будь-яких обставин [бо серце прив'язується до таких ігор і займає багато часу].
У хадісі повідомляється: «Призначати приз можна лише за перемогу у верблюжих перегонах, у змаганнях зі стрільби з лука та у кінських стрибках». Ахмад і ще 3 шейхи.		

Що ж до інших видів змагання, всі вони ставляться до азартним іграм.

Треба знати про те, що дозволене, що завдає будь-якої шкоди, стає забороненим:

Якщо змагання: Кінські стрибки, верблюжий біг і стрільба з лука проводяться під час здійснення обов'язкової колективної молитви, то вони заборонені.

Якщо змагання призводять до ворожнечі, ненависті, підтримки однієї зі сторін та фанатизму, то вони також заборонені.

Змагання тварин

Умова для таких змагань полягає в тому, щоб вони не завдавали жодної шкоди самим тваринам, оскільки в іншому випадку вони будуть заборонені, наприклад, півнячі, баранячі та бичі бої.

Законоположення боксу

(кулачного бою)

Не дозволяється

Оскільки має на увазі під собою удари по обличчю, зокрема, що заборонено Шаріатом.

Оскільки небезпечний.

Однак якщо людина тільки вправляється, уникаючи ударів по обличчю, це дозволяється.

Тема: присвоєння чужого майна

Це зазіхання чуже майно без права на це.

Дане діяння заборонено, оскільки в Хадисі говориться: **«Якщо людина насильно привласнить п'ядь чужої землі, то в День воскресіння Аллаг обкладе його шию сімома землями»**. Узгоджений хадис.

Той, хто привласнив чуже майно, зобов'язаний:

1. Повернути його власнику, навіть якщо доведеться відшкодувати набагато більше.	2. Компенсувати збиток.	3. Сплатити вартість оренди за час, поки майно залишалось у того, хто посягнув на чуже.	4. Відшкодувати, якщо майно було зіпсоване, за будь-яких обставин.
--	-------------------------	---	--

Збільшити майно його власника.

Якщо це була ділянка, і той, хто її привласнив, посадив на ній дерева або побудував будинок, то власник може знести все це, оскільки в хадисі повідомляється: **«За працю людини, яка вчинила несправедливо, нічого не належить»**. Абу Давуд.

Якщо привласнена не по праву річ перейшла іншій людині, який знав про це, то вона подібна до чужого майна, яке привласнили.

Тема: безоплатне користування та довірене на зберігання

[Безкоштовне користування]		
<p>- узуфрукт [має бути дозволеним, наприклад, дати на певний час книги], - є бажаним, оскільки має сенс добра. Пророк ﷺ сказав: “Будь-яка добра справа – милостиня”. [Узгоджений хадис].</p>		
1.І якщо:	2.В іншому випадку користувач не зобов'язаний нічого відшкодовувати.	
А. Відшкодування було умовою, воно відшкодовується	Б. Користувач перейшов межі або виявив недбалість, то теж відшкодовується	

[Майно, довірене на зберігання]
[Передача майна тому, хто збереже його для власника].
<p>Зберігач зобов'язаний зберігати передане на зберігання майно у належному місці, і не може користуватися ним без дозволу власника [остання умова вказує на те, що гроші, що зберігаються у банках, не є майном, довіреним на зберігання, а є позикою].</p>

Коли зберігач повинен повернути довірене зберігання?				
1.По закінченні терміну.	2.Когда вимагатиме власник.	3.Якщо боїться злодіїв.	4. Якщо зберігач відправляється в поїздки.	5.Якщо перестав користуватися.

Тема: переважне право на придбання

Право людини відібрати частину свого партнера з третіх рук, у які вона перейшла шляхом продажу чи іншим способом.

Це стосується нерухомості, яку неможливо поділити, оскільки в хадисі Джабіра, хай буде Аллаг задоволений ним, повідомляється: **«Посланець Аллага ﷺ визначив переважне право на придбання всього, що не було поділено. Якщо ж встановлені кордони та прокладено шляхи, то переважного права немає»**.

Заборонено вдаватися до хитрощів у тому, щоб позбавити людину цього права, і зберігається за ним, якщо будуть застосовані такі хитрощі, т.к. у хадисі говориться: **«Воістину, справи оцінюються за намірами»**.

<p>Сусід має переважне право купівлі, якщо дорога одна, або у будь-якій речі, яку він поділяв із партнером. Інакше переважне право не зберігається.</p>
<p>Приклад переважного права купівлі: двоє мають ділянку землі. Один із них вирішив продати свою частину третій особі, і в цьому випадку другий власник, який не продає свою частину, має право забрати у покупця цю частину навіть із застосуванням сили, виплативши їй її вартість, та приєднати до своєї ділянки. Після цього вся ділянка належатиме тому, хто не продавав свою частину.</p>

Тема: майно, що не відчужується (вакф)

Це збереження самого майна у первісному вигляді та витрати його плодів. Це найкраще діяння, що наближає до Аллага, і найкорисніше, якщо воно спрямоване на благодійні цілі і не несе утисків. У хадисі повідомляється: «Коли людина вмирає, то всі її справи припиняються, окрім трьох. Це – милостиня, яка продовжується [і після його смерті]; знання, що приносять користь людям; і праведна дитина, яка звертається за нього з благаннями до Аллага». Муслім.

Повідомляється зі слів Умара: «Отримавши землю після завоювання і розділу Хайбара, Умар прийшов до Пророка ﷺ, щоб порадитися з ним про це, і сказав: «О Посланець Аллага, я отримав землю в Хайбарі, і в мене ніколи не було майна, більше ціннішого, ніж ця земля. Що ти накажеш мені робити з нею? Посланець Аллага ﷺ відповів: «Якщо хочеш, заповідай як вакф її основу і давай садаку [за рахунок того, що вона тобі приносить].» І Умар перетворив цю землю в милостиню, поставивши умову про те, що її не можна буде ні продавати, ні дарувати, ні успадковувати, а доходи, які вона приносила, можуть спрямовуватися на допомогу бідним, близьким родичам, на звільнення рабів, для витрачання на шляху Аллага та допомоги мандрівникам, а також для прийому гостей. Якщо ж керуючий так и м майном харчуватиметься тим, що воно приносить, у межах розумного чи нагодує свого друга, не отримуючи жодного іншого прибутку (або: нічого не привласнюючи), у цьому нічого очікувати поганого». Узгоджений хадис.

Найкращий вакф – це найкорисніший для мусульман.

Здійснюється він шляхом виголошення слів чи вчинення дій, що вказують на передачу майна у вакф.

Необхідно виконати умови засновника вакфа, які відповідають правилам Шаріату.

Вакуфне майно заборонено продавати, якщо воно не перестало приносити користь. У цьому випадку воно продається і на отримані гроші слід придбати аналогічний актив.

Види вакфа:	
1. В певному напрямку: на благодійні цілі	2. Призначений людям при умові, щоб в цьому не було гріха.

Різниця між вакфом та заповітом:	
<u>Вакф</u> - юридично зобов'язуючий тип договорів - можна передати все майно - передається як спадкоємцям, так і стороннім людям	<u>Заповіт</u> - договір, пов'язаний із смертю - можна передати лише одну третину майна або менше - не передається спадкоємцю.

Тема: благодійні угоди: подарунок, дарування, заповіт

Це благодійні договори:

1. Подарунок –	2. Дарування – пожертвування	3. Заповіт –
----------------	------------------------------	--------------

пожертвування майна іншому за життя і стан здоров'я.	майна в (передсмертної) хвороби, від якої немає надії зцілитися.	пожертвування майна після смерті
--	--	----------------------------------

Види хвороби:	
1. Велике побоювання за життя: людина більше хвора, ніж здорова	2. Немає побоювання за життя: більше здоровий, ніж хворий.

У будь-якому випадку можна здійснювати добро та благодійність.

1. Подарунок виділяється з основи капіталу	2. Дарування і заповіт	
	А. З однієї третини чи менше, не спадкоємцю	Б. Подароване більше однієї третини та спадкоємцю – залежить від згоди інших розсудливих спадкоємців

У будь-якому випадку необхідно дотримуватися справедливості стосовно дітей, оскільки в хадисі повідомляється: *«Бійтеся Аллага і будьте однаково справедливими стосовно своїх дітей!»*. Узгоджений хадис.

Після прийняття подарунка та отримання його на руки заборонено вимагати його повернення. У хадисі говориться: *«Хто бере назад подарований їм подарунок, той уподібнюється до собаки, яку рве, після чого вона повертається до своєї блювотини»*. Узгоджений хадис.

В іншому хадисі повідомляється: *«Робити подарунок, а потім брати його назад не дозволяється жодній людині, крім батька, який зробив подарунок своїй дитині»*. Хадіс навели автори «Сунан».

«Пророк ﷺ приймав подарунки і віддавав щось натомість».

Батько (вільний мусульманин) має право розпоряджатися майном своєї дитини як забажає, за умови: 1) не нашкодити їй; 2) або якщо дитина не потребує в цьому; 3) або якщо не віддає її іншій дитині; 4) або якщо це робиться не за хвороби однієї зі сторін, так як у хадисі повідомляється: *«Ти й твоє майно належите твоєму батьку»*. Ібн Маджі.

Повідомляється в хадисі, що зводиться до Пророка, що Ібн 'Умар сказав: *«Не можна людині, яка має майно і вона хотіла б її заповідати, провести навіть дві ночі, не маючи письмового заповіту»*. Узгоджений хадис.

У хадисі також повідомляється: *«Воістину Аллаг визначив кожному його частку, не потрібно заповіт спадкоємцю»*. Хадіс навели автори «Сунан».

В іншій версії йдеться: *«Якщо тільки цього не забажають спадкоємці»*.

Той, хто не має майна, достатнього для спадкоємців, не повинен нічого заповідати. Йому слід залишити спадкоємцям усе майно. Пророк ﷺ сказав: *«Воістину, лишити спадкоємців багатими краще, ніж лишити їх бідними, щоб вони брали у людей.»*

У всіх справах необхідно прагнути кращого.

Майном можуть розпоряджатися четверо:			
1. Уповноважена особа, якій дозволено	2. Виконавець заповіту, якому	3. Доглядач за вакуфним майном,	4. Опікун, якому Законодавець дозволив

розпоряджатися майном за життя власника.	дозволено розподілити майно після смерті його власника.	якому дозволено розпоряджатися ним.	розпоряджатися майном підопічних, наприклад опікун сиріт.
--	---	-------------------------------------	---

Зразок заповіту:

Це заповіт _____ (ім'я заповідача). Свідчу про те, що немає бога, гідного поклоніння, крім Аллага, у якого немає співтоваришів, і що Мухаммад – Його раб та посланець.

Заповідаю дітям, сім'ї та всім родичам боятися Аллага, Всемогутній Він і Великий.

Заповідаю повернути борги, які я маю, і це _____

Заповідаю «і він залишає по собі добро» _____

(розмір майна, що не перевищує дві третини його спадщини) такому-то _____

(Ім'я тих, кому залишається заповіт, крім спадкоємців).

Заповідаю слідувати сунні при омиванні мене, похованні та співчутті.

Підпис _____ Дата _____

Свідки:

Питання по книзі торгових угод

Питання	Вірно	Невірно
<ul style="list-style-type: none"> - Відмінності між умовами торгових угод і між умовами під час укладання торгових угод можуть мати місце і в інших угодах, наприклад, у шлюбі. - Будь-які умови угоди анулюють її, оскільки під час укладання угод не повинно бути жодних умов. - Основа у взаєминах – це дозволеність, доки не буде наведено доказ про забороненість. - Мазхаб імама Маліка у темі взаємин людей – це найближчий до сунни серед усіх мазхабів. - Які б слова імама Маліка про взаємини з людьми ви не зустріли, ви виявите, що імам Ахмад говорив те саме. - Будь-яка умова, що суперечить суті угоди, є неправильною. - Будь-які угоди укладаються відповідно до загальноприйнятих у народі правил. - Покупець має право на розірвання угоди, якщо він не знав суть товару. - Шаріат зачиняє всі двері перед тим, що може призвести до лихварства. - Немає такого гріха, меншого ніж зневіра, з якою пов'язане покарання, 		

<p>крім лихварства.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Угода, обов'язкова для виконання обома сторонами, не може бути розірвана без згоди обох сторін або іншої причини, передбаченої Шаріатом. - Чия згода не є умовою для укладання угоди, знання того про угоду теж не є умовою. - Договірні сторони або одна сторона можуть позбавити іншого права на розірвання угоди. - Якщо одна з сторін відкрито порушила будь-яку умову, то Шаріат захищає права іншої сторони. - Іноді людина може продати майно або купити щось, не подумавши і не надавши цьому значення. Шаріат захищає права таких людей. - При розбіжності інтересів мусульманин має радитись з тим, у кому впевнений, і кому довіряє. - Дозвіл імама є умовою для освоєння занедбаних земель. - Про знахідку слід оголошувати у місцях скупчення людей, наприклад, у мечетях протягом одного року. - Вакф - це дозволена угода, яку можна розірвати, повернувши майно назад. - Необхідно дотримуватись справедливості між дітьми при даруванні їм подарунків. - Заборонено заповідати майно, що перевищує дві третини спадщини. - Дозволяється залишати заповіт спадкоємцям. - Заповіт необхідно виконати до сплати боргу, так як Всевишній сказав: «після вирахування за заповітом, який він заповів, або виплати боргу...» - Отримане за заповітом переходить у власність до смерті. - Бажано залишити (майновий) заповіт, якщо людина залишає після себе добро. 		
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - <u>Умови торгової угоди мають чинність</u>: у період права вибору _____, тільки якщо до цього обидві сторони дали згоду _____, якщо угоду було укладено _____, все перераховане _____. - <u>Якщо умова суперечить суті правочину, то угода</u>: дійсна _____, недійсна _____. - <u>Лихварство – це обмін, який</u>: називається торговою угодою _____, не називається торговою угодою _____. - <u>Слова і вчинки, яких вдаються люди, спираються на</u>: звичай _____, шаріат _____, мова _____. - <u>Продавати мертвечину</u>: дозволяється _____, не дозволяється _____.
--

- Продавати дитинча, що знаходиться в утробі матері: дозволяється _____, не дозволяється _____.
- У людини вкрали товар, і він продав його раніше, ніж знайшов: дозволяється _____, не дозволяється _____.
- Фінансові угоди, які укладаються в сучасний час: усі неправильні, оскільки в Шаріаті не йдеться про них нічого _____, усі правильні, оскільки Шаріат не заборонив їх _____, в основі правильні, якщо в них немає нічого, що порушило б їх.
- Зайд продав Мухаммаду машину в Мецці, за умови, що продавець пережене її в Касим: дозволяється _____, не дозволяється _____.
- Зайд продав Мухаммаду будинок за умови, що продавець не несе ніякої відповідальності за недоліки в ньому, а потім Мухаммад виявив у ньому недолік: має право розірвати угоду _____, не має права розірвати угоду _____.
- Договірні сторони зобов'язані: говорити правду і висловлюватися ясно _____, приховувати невидимі недоліки _____.
- Зайд купив у Халіда машину, вважаючи, що в ній є кондиціонер, але виявилось, що його там немає. Торговельна угода: дійсна _____, недійсна _____, дійсна, якщо Зайд згоден _____.
- Приписам Шаріату: надається першорядне значення _____, не надається першорядне значення _____, в угодах, які люди укладають за взаємною згодою.
- 'Умар винен Мухаммаду 10.000 ріалів, але 'Умар заперечує обов'язок, і Мухаммад каже йому: «Визнай свій обов'язок, і я віддам тобі з нього 3.000 ріалів» - і після цього 'Умар визнав обов'язок: можна так робити _____, не можна _____.
- При розбіжності інтересів першорядне значення мають: загальні інтереси, особисті інтереси.
- Мухаммад доручив Ахмаду тримати піст за нього 2 дні: можна _____, не можна _____.
- При договорі про пайову участь (аль-Інан): кожен партнер вносить гроші і виконує роботу _____, один вносить гроші, інший виконує роботу _____, обидва вносять гроші, роботу виконує один, а другий йому допомагає _____.
- У договорі «аль-муфавада» прибуток залежить від: розміру майна _____, умов партнерів _____, середнього прибутку _____.
- Мухаммад та Алі спільно працюють на молочній фабриці з умовою, що додатковий прибуток належатиме Мухаммаду, а решта вони розділять між собою порівну: правильно _____, неправильно _____.
- Продаж винограду тим, хто займається виноробством: можна _____, не можна _____.
- Встановити винагороду за невідому справу: можна _____, не можна _____.
- підбирати 4 долари: заборонено _____ можна _____, і якщо підібрав, то: привласнює без оголошення _____, необхідно оголошувати про знахідку протягом року _____.
- Підбирати верблюда: можна _____, не можна _____.
- Підбирати козу: можна _____, не можна _____.
- змагатися з певними професіоналами з метання: можна _____, не можна _____.
- Група молодих хлопців домовилася грати у футбол, а ті, хто програв, повинні будуть пригостити

вечерю переможців. Так робити: можна _____, заборонено _____.

- Власнику потрібно _____, заборонено _____ можна _____ зносити все, що людина, яка незаконно привласнила собі ділянку землі, посадила або збудувала в ній.

- Вдаватися до хитрощів для того, щоб позбавити прав того, хто має переважне право купівлі: потрібно _____, заборонено _____ можна _____.

- Положення вакфа в Шаріаті: бажаний _____, дозволений _____, обов'язковий _____.

- Якщо чоловік, хворий на рак, подарує дружині ділянку землі, це розглядається, як: подарунок _____, заповіт _____, дарування _____. Чи можна затвердити цей дар: так _____, ні _____.

- Батько привласнює собі майно своєї смертельно хворої дитини. Це діяння: правильно _____, неправильно _____.

Книга спадщини

Наука про розподіл спадщини серед тих, кому вона належить.		
В основі лежать:		
1. Слова Всевишнього із сури «Жінки»: «Аллаг заповідає вам щодо ваших дітей: чоловікові дістається частка, що дорівнює долі двох жінок...» до «Такі обмеження Аллага...»	2. Слова Всевишнього наприкінці тієї ж сурви: «Вони просять тебе винести рішення. Скажи: "Аллаг винесе для вас рішення щодо тих, хто не залишає після себе батьків чи дітей".»	3. І хадис Ібн 'Аббаса, нехай буде Аллаг задоволений ними обома, що зводиться до Пророкаﷺ: «Віддавайте відповідні частини спадщини тим, кому вони покладаються, а все майно, що залишилося після розподілу, має дістатися чоловікові, який є найближчим родичем покійного». Узгоджений хадис.

<p>У даних священних аятах та хадисі Ібн 'Аббаса міститься більша частина приписів щодо спадщини, та їх докладний опис з умовами. Аллаг наказав чоловікам і жінкам з числа рідних дітей, онуків (по синові), рідних і зведених братів розділити спадщину, якщо вони всі є.</p> <p>З чоловіка, що залишився після розподілу спадщини, дістається частка, рівна частці двох жінок, і що чоловіки, з-поміж вищезгаданих, отримують все майно або те, що залишилося після розподілу.</p>
--

Власники спадщини		
Донька	Якщо залишилася лише 1 дочка, то їй належить половина спадщини	Якщо їх 2 і більше, то: дві третини спадщини
Онука (по синові)	Якщо у покійного залишилися 1 дочка та 1 онука (по синові), то: дочка отримує половину, а онука – одну шосту частину, що в сукупності становить дві третини всього майна.	
Сестра	Те саме отримують рідні сестри та сестри по батькові, якщо у покійного не залишилося ні дітей, ні батьків.	
<p>Якщо частка дочок становить дві третини, то ті, хто нижче за них (дочки сина) не отримують нічого, якщо чоловік не забрав кінцевий залишок (та'сиб).</p> <p>Так само якщо у покійного залишилися рідні сестри, то сестри по батькові не отримують нічого, якщо їхній брат не забрав кінцевий залишок.</p>		
Брати за материнською лінією	<p>Кожен із братів і сестер по матері отримує одну шосту частку, а якщо їх два і більше, то одну третину, яка розподіляється порівну серед чоловіків і жінок.</p> <p>Якщо у покійного залишилися онуки (онуки) чи сини, то ніхто з цієї категорії не отримує спадщину за жодних обставин.</p>	
Чоловік	Отримує половину, якщо у дружини не залишилося синів	І одну чверть, якщо вони залишились
Дружина	Отримують одну чверть, якщо у чоловіка	І одну восьму, якщо

(дружини)	не залишилося синів	вони залишилися
Мати	Отримує одну шосту, якщо у покійного залишився: когось із дітей або два і більше братів і сестер	
	Одну третину – якщо немає вищезгаданих категорій.	Вона отримує одну третину з того, що залишилося, якщо у покійної залишилися чоловік і обоє батьків або (у покійного залишилися) чоловіка і обоє батьків.
Бабуся	«Пророк ﷺ віддав бабусі покійного одну шосту частину спадщини, якщо матері покійного немає в живих». Абу Давуд та Насаї.	
Батько	Отримує одну шосту і не більше, якщо в покійного залишились сини.	Отримує одну шосту разом із жінками, і якщо після їхньої частки залишається щось, то він отримує це як кінцевий залишок.
Дід	Також і дід	
Два останні спадкоємці отримують спадщину, як кінцевий залишок, у будь-якому випадку, якщо у покійного не залишилося дітей.		

Встановлення Шаріату щодо кінцевого залишку (та'сиб)

Усі спадкоємці чоловічої статі, за винятком чоловіка і брата по матері, є спадкоємцями, які отримують кінцевий залишок, а саме:		
1. Рідні брати, брати по батькові та їхні сини (племінники)	2. Рідні дядьки або дядьки по батькові та їхні сини (двоюрідні брати), дядьки покійного, дядька його батька, дядька його діда і вище.	3. Так само сини, їхні сини (онуки покійного) і нижче.

Положення одержувача кінцевого залишку:

1. Якщо залишився він один, він отримує все майно.	2. Якщо разом з ним залишився власник частки, то він отримує все, що залишилося після частки.	3. Якщо після розподілу часток зі спадщини не залишилося нічого, то одержувач залишку не отримує нічого. Однак спадок не може бути вичерпаний повністю за наявності рідного сина чи батька покійного
--	---	---

Якщо у покійного залишилися два або більше одержувачів кінцевого залишку, то одержувачами родичі виступають за таким порядком:				
1. Сини	2. Потім батько	3. Брати і племінники	4. Дядьки та двоюрідні брати	5. Потім покровитель звільненого раба та її родичі, є кінцевими самостійними одержувачами

Серед згаданих першість належить:		
1. Найближчим за рідством	2. Якщо всі є близькими родичами, то найближчим за становищем	3. Якщо всі близькі займають однакове становище, то першість належить найсильнішому з них: рідному братові перед братом по батькові.
Поряд із будь-яким одержувачем кінцевого залишку, за винятком синів та братів, його сестри нічого не успадковують.		

[Законоположення «аль-'ауль» (збільшення часток спадщини за нестачі часток усім спадкоємців)]

Якщо частки спадкоємців перевищують саму спадщину, то це призводить до зменшення числа спадкоємців і збільшення часток інших.

[Приклади:]	
1.	1. Якщо у покійної залишилися чоловік, мати та кровна сестра, то частка спадщини становить 6, але її збільшують до 8.
2.	Якщо в них є брат по матері, то відбувається те саме..
3.	Якщо їх буде два, частка збільшується до 9.
4.	Якщо є дві кровні сестри, частка збільшується до 10..
5.	Якщо у покійної залишилися дві дочки, мати та чоловік, то частка збільшується від 12 до 13..
6.	Якщо з ними залишився батько, то до 15.
7.	Якщо у покійного залишилося дві дружини, дві кровні сестри та дві сестри по матері, то – до 17.
8.	Якщо у покійного залишилися батьки, дві доньки та дружина, то частка збільшується від 14 до 17.

[Інші законоположення]

Якщо частка спадщини менша за саму спадщину і немає кінцевого спадкоємця, то частина, що залишилася, повертається кожному власнику часткою пропорційною їхній частці спадщини.

Якщо у покійного не залишилося ні власників частки, ні кінцевих спадкоємців, то спадок переходить іншим родичам, крім згаданих, і вони займають становище близьких родичів.

Майно тих, у кого не залишилося жодних спадкоємців, переходить у скарбницю та витрачається як у спільних інтересах, так і в інтересах приватних осіб.

[Коли людина вмирає, з її майном пов'язується 4 зобов'язання (зібрані у слові **تدوم**):

ت	Таджхіз- витрати на похорон
د	Дуюн - виплата боргів як завірених, так і незавірених.
و	Васийа - заповіт, залишений стороннім особам (не спадкоємцям), який виконується з однієї третини майна.
م	Мірас - розподіл майна, що залишилося серед вищезгаданих спадкоємців. А Аллаг знає про це краще.

Причин спадщини три:

1.Родинність	2.Діючий шлюб	3.Заступництво
--------------	---------------	----------------

Перешкоди, що заважають одержанню спадщини:

1.Вбивство	2.Рабство	3.Інша релігія
------------	-----------	----------------

Якщо деякі спадкоємці знаходяться в утробі матері або відсутні і т.п., то вам слід вчинити завбачливо і дочекатися спадкоємця. Якщо ж інші спадкоємці вимагатимуть розподілити спадщину, то вам слід вчинити так само завбачливо відповідно до рішення вчених-фуках, нехай помилує їх Всевишній Аллаг.

Тема: визволення рабів

[В рабство потрапляють двома шляхами:]

1.Полон під час війни	2.Народження дитини рабинею немає від свого господаря
-----------------------	---

Види рабства:

1. «Кінн» - повне рабство	2. «Мукатаб» - раб із яким господар домовився про звільнення за певний викуп	3. «Муба'ад» - «мукатаб», той який виплатив певну частину викупу.	4. «Мудаббар» - раб, визволення якого залежить від смерті господаря.	5. Раб, звільнення якого пов'язане з певним фактором	6. Раб, про звільнення якого було залишено заповіт	7. Мати дитини
---------------------------	--	---	--	--	--	----------------

Це визволення раба, дарувавши йому волю. Це один із найкращих видів поклоніння, оскільки в Хадисі говориться: *«Якщо мусульманин звільнить раба-мусульманина, за кожен кістку позбавленого рабства Аллаг позбавить кістку того, хто звільнив його, від Вогню»*. Узгоджений хадис.

Посланця Аллага ﷺ запитали: *«А які раби кращі за всіх?» Він відповів: «Ті, які обійшлися найдорожче і яких їх господарі цінують найбільше»*. Узгоджений хадис.

Звільнення раба здійснюється:

1. Словом - «звільняю» або іншими словами з подібним значенням.	2. Володінням - людина, яка опанувала забороненого родича по крові, звільняє його автоматично [тобто. наприклад, купив родичку, з якою заборонено вступати у статеу близькість]	3. Каткуванням раба, відрубавши йому частину тіла або його підпалюванням.	4. Звільненням частки - «ас-Сірая». У хадісі повідомляється: <i>«Хто звільнив свою частку раба, той має звільнити його повністю, якщо в нього вистачить на це коштів і виплатити співвласникам їх частки залишку його вартості, і тоді раб стає вільним. А в іншому випадку [якщо звільнений стиснутий у засобах,] він залишається звільненим лише настільки, наскільки його звільнив [ця людина]»</i> . Узгоджений хадис
---	---	---	---

Якщо звільнення раба пов'язане зі смертю господаря, то після смерті останнього він набуває свободи за умови, що він не входить у третину спадщини.

Повідомляється зі слів Джабіра, що людина з ансарів оголосила свого раба вільною після його смерті, оскільки в нього не було іншої власності. Ця новина дійшла до Посланця Аллага ﷺ і він сказав: *«Хто купить його в мене?»* І Ну'айм ібн Абдуллаг купив його за вісімсот дирхемів.

На колишньому хазяїні раба був борг, і Пророк ﷺ передав йому виручені гроші, сказавши: *«Виплати свій борг»*. Узгоджений хадис.

"Аль-китаба" - це ситуація, коли раб викупує себе у свого господаря за певну плату, що віддається протягом певного терміну.

Всевишній сказав: *«... дайте їм такого листа, якщо ви знайшли в них добрі риси»* - тобто якщо ви знайшли у них праведності у релігії та здатність заробляти на життя.

Якщо господар побоюється смуту після звільнення раба або вручення йому договірної листа, або якщо раб не здатний заробляти життя, то Шаріат не наказує його звільнення.

«Мукатаб» отримує свободу лише після повної виплати своєї вартості, оскільки в хадісі повідомляється: *«Мукатаб залишається рабом доти, доки не виплатить останній дирхем»*. Абу Давуд.

Від Ібн 'Аббаса і 'Умара повідомляється в хадисах, які зводяться до Пророка ﷺ про те, що він сказав: «*Якщо рабиня народить своєму пану дитину, то після його смерті вона стане вільною*». А Аллаг знає про це краще.

Примітка: той, хто вивчає закони Шаріату та їх докази зрозуміє, яке важливе значення Шаріат надає звільненню рабів і як закликає до цього, обіцяючи велику нагороду за це діяння. Деякі приклади, що вказують на це:

1. Всевишній Аллаг велить пану прийняти лист свого раба, якщо побачить у ньому праведність у релігії та здатність до самостійного життя та заробляння	2. Слова пророка: <i>«Якщо мусульманин звільнить раба-мусульманина, за кожну кістку позбавленого рабства Аллаг позбавить кістку того, хто звільнив його, від Вогню»</i>	3.Звільнення раба за фактом того, що пан катує його, відрубавши якусь частину тіла або підпалюванням.	4. Звільнення раба тільки тому, що його придбав близький родич.	5. Передбачення звільнення раба у багатьох спокутуваннях, як у обов'язковому порядку, і на вибір.	6.Звільнення загального раба повністю, якщо з його панів вже звільнив свою часть. Цьому пану слід виплатити іншим співучасникам вартість частини раба, що залишилася, щоб він отримав повну свободу.
---	---	---	---	---	--

Запитання по книзі спадщини

Питання	Вірно	Невірно
<ul style="list-style-type: none"> - Наука про частки спадщини легка і зрозуміла, але потребує обліку та запам'ятовування. - При вивченні часток спадщини достатньо мати лише теоретичні знання без практики у вирішенні завдань. - Наука про частки спадщини – це математика. А в математиці необхідні практичні вправи та вирішення завдань, щоб закріпити тему. - У деяких випадках спадкоємець має причину для одержання спадщини, але не отримує її. - Жінка, яка перебуває у зворотному розлученні, отримує спадщину свого чоловіка, якщо термін її іда ще не минув. - Така причина наслідування, як шлюб, стає недійсною після повного розлучення, навіть якщо у жінки не минув термін іди. - Основи завдань взяті з часток спадщини, передбачених у Книзі Аллага, і 		

<p>це: половина – чверть – одна восьма – третина – дві третини – одна шоста.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основи часток, щодо яких вчені одностайні, становлять 18-36. - Неможливе об'єднання 2-х жінок, що успадковують по половині майна покійного. - Умов для спадкоємців, які успадковують половину, є відсутність інших (спадкоємців, які успадковують стільки ж). - Розділ про тих, хто успадковує чверть, називається як «подружня кімната», але об'єднання кількох неможливе. - Дружина успадковує одну восьму частину спадщини, якщо вона одна. Якщо у покійного залишилося кілька дружин, то вони поділяють між собою чверть спадщини. - Серед тих, хто отримує третину спадщини, - мати чи бабуса. - Сестри по матері отримують третину спадщини лише в тому випадку, якщо вони мають одного або кількох братів по матері. - Якщо всі спадкоємці є кінцевими одержувачами і серед них немає володаря частки, то основи завдань визначаються за їх кількістю. - Син рідного брата є кінцевим отримувачем спадщини, на відміну дочки рідного брата. - Серед спадкоємців є такі, які за жодних обставин не позбавляються спадщини. - Якщо у питанні розподілу спадщини є збільшення ('ауль) часток або зменшення (родд.), то основи завдань спираються на сукупність усіх часток. - Усі сім основ завдань збільшуються шляхом «Ауль». - Термінологічне значення слова «зменшення часток (родд)» - це щоб часткою було менше основ завдань. - Якщо при розподілі спадщини шляхом «зменшення» (родд.) присутня лише одна категорія спадкоємців, то враховується їхня кількість. - Якщо при розподілі спадщини шляхом «зменшення» (родд) є кілька категорій спадкоємців, то частки об'єднуються і основи завдань визначаються, виходячи з сукупності всіх часток. - Чотири види співвідношень, це: аль-мумасалья (схожі числа [4:4]), аль-мудахалья (більше число ділиться на менше без залишку [6:3 або 8:2]), аль-мувафака (не схожі числа, де більше не може бути поділено на менше без залишку, але обидва числа мають спільний знаменник ($[\frac{8:6}{2}]$), аль-мубаяна (несхожі числа, де більше не ділиться на менше і немає 		
---	--	--

<p>спільного знаменника [7:5 або 13:12]).</p> <ul style="list-style-type: none"> - У випадку аль-мубаяна: одне число ділиться на друге, і якщо залишок залишиться, наприклад, 2:3, то для вирішення завдання береться знаменник 6. - Той, хто вивчає законоположення Шаріату та їх докази зрозуміє, яке важливе значення Шаріат надає звільненню рабів і як закликає до цього, обіцяючи велику нагороду за це діяння. - Звільнення раба – одне з найкращих видів поклоніння. 		
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Навіщо ми вивчаємо частки спадщини? Для того, щоб віддати кожному спадкоємцю те, що належить йому по праву ____, через те, що за вивчення цієї науки обіцяна нагорода ____, через те, що це половина знань ____, все перераховане ____. - Кількість причин успадкування: 2 ____, 3 ____, 4 ____. - У покійної залишився чоловік-раб: отримує спадщину ____, не отримує спадщину ____. - Зобов'язання, пов'язані з майном, що залишилося після покійного, зібрані в слові: تدوم - رنحط – عش لك رزق. - Законоположення вивчення науки про частка спадщини: обов'язково ____, бажано ____, колективний обов'язок ____, індивідуальний обов'язок ____. - Кількість спадкоємців по чоловічій лінії: 10 ____, 15 ____, загалом 10 і докладно 15 ____. - Сукупність спадкоємців по чоловічій та жіночій лініях: 15 ____, 18 ____. - Кількість часток спадщини, передбачена у Книзі Аллага: 6 ____, 7 ____, 8 ____. - Основи завдань, щодо яких існує однотайність: мають обмежену кількість ____, безмежні ____. - Кількість спадкоємців, які отримують половину спадщини: 4 ____, 5 ____, 3 ____. - Умовою для того, щоб чоловік отримав чверть спадщини, є наявність у покійної дружини спадкового потомства: від нього, від нього або від іншого. - Дочка отримує половину спадщини за умови відсутності: кінцевого спадкоємця ____, іншого спадкоємця, що отримує стільки ж ____, спадкового потомства ____, все перераховане ____. - Дві третини отримують: володарі половини ____, володарі половини, крім чоловіка ____. - Умови отримання дві третини, це: умови отримання половини ____, умови отримання половини, крім умови відсутності спадкоємця, який отримує стільки ж. - Власники часток поєднуються, якщо їх: 2 ____, більше 2х ____, більше 3х ____. - Кількість власників однієї третини: 2 ____, 3 ____, 4 ____. - Мати отримує одну третину, якщо: немає спадкового потомства, немає братів, все перераховане. - Брати по матері отримують одну третину, якщо: у покійного немає спадкового потомства (чоловічого роду) ____, немає предків (чоловічого роду) ____, все перераховане ____. - Розділ спадщини називається «Умаріа», якщо у покійного залишився чоловік разом із:
--

батьками___, спадковим потомством___, братами по матері___.

- Брати по матері поділяють одну третину за принципом: чоловікові частка, що дорівнює долі двох жінок, чоловікам і жінкам однакова частка.
- Кількість тих, хто успадковує одну шосту: 3___, 6___, 7___, 5___.
- Скільки ситуацій, за яких жінка може стати самостійним кінцевим спадкоємцем: це неможливо___, 1___, 2___.
- Перерахуйте види кінцевих спадкоємців: 2___, 3___, 4___.
- Перерахуйте кількість самостійних кінцевих спадкоємців: 10___, 14___, 18___.
- Перерахуйте види кінцевих спадкоємців разом з іншими: 2___, 3___, 4___.
- Чоловік, дружина та мати закриваються перепоною: позбавлення___, зменшення___, фактора___.
- Хто не знає про закриття: може запитувати про частку спадщини___, не може___.
- Правило основ, що збільшуються (аль-Аауль), стосується: того, хто отримує одну шосту___, тих, хто не отримує одну шосту___.
- Правило основ, які не збільшуються (аль-ауль), стосується: того, хто отримує одну шосту___, тих, хто не отримує одну шосту___.
- Умова зменшення: наявність залишку спадщини після того, як всі володарі часток отримали свої частки___, зменшення для тих, хто не є подружжям___, відсутність кінцевого спадкоємця___, все перераховане___.
- виправлення «роздроблення» (інкісар) при зменшенні (родді) буде правильно: до зменшення сукупності часток___, після зменшення___.
- Після того, як частки були розподілені за кількістю спадкоємців: необхідно виправити завдання___, не потрібно виправляти завдання___.
- виправлення завдань: необхідно___, іноді відбувається, а іноді ні___.
- Аль-мумасалья - це: однакові числа___, більше число ділиться на менше___.
- Аль-мудахалья - це: однакові числа___, більше число ділиться на менше___.
- Аль-муафака - це: більше число може___, не може___ бути розділене на менше число без залишку.
- Аль-мубаяна - це: більше число може___, не може___ бути розділене на менше число без залишку.
- Якщо більше число може бути поділене на менше без залишку, то це співвідношення називається: мумасалья___, мудахалья___.
- Під "муафака" мається на увазі: половина___, загальний знаменник___.
- Якщо більше число не може бути поділене на менше без залишку, то це співвідношення називається: мумасалья___, мудахалья___, муафака___, мубаяна___.
- Найскладніше з усіх 4х співвідношень, це: мумасалья___, муафака___, мубаяна___.
- Якщо пан побоюється того, що звільнення раба спричинить смуту або він не зможе заробляти собі

на життя, то звільнення або згода на лист узаконено____, не узаконено__ в Шаріаті.

- Раб, визволення якого пов'язана зі смертю пана, називається: мудаббар____, що має заповіт про звільнення____; і знаходить свободу після смерті пана, якщо не входить до: однієї третини, половини, однієї чверть його спадщини.

- Звільнення раба здійснюється: словом____, вчинком____, звільненням частини (за наявності кількох панів)____, придбанням близьким родичем____, все перераховане____.

- До рабства потрапляють: двома шляхами____, одним шляхом____, безліччю способів____, і звільнення з рабства відбувається: двома способами____, одним способом____, безліччю способів____.

Поєднайте причину наслідування з тим, що відповідає:

- Шлюб** - Причина спадкування - милість, яку пан надав своєму рабові.
-Пан. - Правильне одруження. Чоловік успадковує від дружини, а дружини - від чоловіка.
-Родинність - Близька спорідненість. Спадкоємцями виступають нащадки, предки та сторонні родичі.

Перерахуйте 5 зобов'язань, пов'язаних зі спадщиною покійного, по-порядку:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Назвіть причину, через яку кожен із згаданих нижче спадкоємців отримує спадщину:

Батько:

Кровний брат:

Чоловік:

Пані звільненого раба:

Донька:

Бабуся по матері:

Сестра по матері:

Правнук:

Дядько по матері:

Кровна тітка по батьку:

Перерахуйте спадкоємців по чоловічій лінії по-порядку:

1.	2.
3.	4.
5.	6.
7.	8.

9. 10.
11. 12.
13. 14.
15.

Перерахуйте спадкоємців по жіночій лінії по порядку:1.

2.

3. 4.
5. 6.
7. 8.
9. 10.

Поставте (×)напроти тих, хто не є спадкоємцями, та (*)напроти тих, хто є спадкоємцями з таких:

Онук кровного дядька___	Кровная тітка___	Кровна дв.сестра___
Дядько по матері___	Мати дідуся (по матері)___	Син кровного брата___
Праправнучка (по сину)___	Донька доньки___	Донька кровного брата___

Перерахуйте по-порядку предків, яким належить спадщина, як їх упорядкував автор книги, нехай помилує його Аллаг:

1. 2. 3. 4. 5. 6.

Перерахуйте по порядку «основи задач»:

1. 2. 3. 4. 5.
6. 7.

Що з наведеного нижче відноситься до «основ задач»:

- Половина (1/2)
Одна четверта (1/4)
Одна восьма (1/8)
Дві третини (2/3)
Одна третина (1/3)

Одна шоста (1/6)

Основа задачі=.....

Перерахуйте одержувачів половини по порядку:

1.   2.   3.   4.   5.

Заповніть порожнечу:

Чоловік успадковує половину за відсутності _____

Наслідний нащадок - це _____

Батько успадковує лише 1/6 за наявності _____

Батько успадковує 1/6 та кінцевий залишок за наявності _____

Мати успадковує 1/6, якщо _____

Дід успадковує за відсутності _____

Бабуся успадковує 1/6 за відсутності _____

Якщо залишилися батько, мати, дід та бабуся, то з них успадковує _____

«Дитина матері» відноситься до _____

Дочка сина (або дочки сина) успадковує 1/6 за наявності _____ та відсутності _____

Кровна сестра (сестри) успадковують 1/6 за наявності _____ та відсутності _____

Дитина матері успадковує 1/6 за наявності _____ та відсутності _____

Самостійні кінцеві спадкоємці це _____ крім _____ і _____, та якщо з жінок _____

Кінцеві спадкоємці разом з іншими це _____ або _____ або _____ разом _____ або _____

Перешкода (хаджб) має 2 види: 1.   2.

Прешкода людиною: 1.   2.

Основи, в які не входить «Ауль»:

Основи, в які входить «Ауль»:

Основа 6 збільшується до _____,

Основа 12 збільшується до _____,

Основа 24 збільшується до _____,

«Аль-мунасіхат»:

Мовне значення «насах»,

А термінологічне: _____

Поєднайте перешкоду з тим, що відповідає:

- Рабство** - Мусульманин не успадковує від невіруючого
- Інша релігія** - Так як раб не має свого майна і сам він належить пану
- Вбвство** - Хто подбає про прискорення чогось, той карається позбавленням цього

Поєднайте термін рабства та його значення:

- «Кінн» - частково раб, частково вільний
- "Мукааб" - повністю раб
- «Мудаббар» - свобода залежить від смерті пана
- «Муба'ад» - має викупити свою свободу, віддаючи гроші частинами

Книга одруження

Шлюб – це укладання угоди з жінкою з метою здійснення статевої близькості, народження дітей та іншої користі.

Шлюб належить до законів посланців. У хадісі повідомляється: *«О юнаки! Нехай одружуються ті з вас, хто здатний утримувати сім'ю, бо шлюб найбільше сприяє потупленню поглядів і збереженню честі. Тому ж, хто не зможе утримувати сім'ю, слід дотримуватися посту, бо для нього це буде подібно до скупчення»*. Узгоджений хадис.

Він ﷺ також сказав: *«На жінках одружуються через чотири речі: багатство, походження, красу і релігію. Намагайся ж отримати володарку релігії, нехай покриються шилом руки твої»*. Узгоджений хадис.

Необхідно вибрати: володарку релігії, походження, жінку, що любить і народжує.

Якщо чоловік вирішив посвататися до певної жінки, то він може подивитися на неї, щоб це пробудило бажання одружитися з нею.

Умов дозволеності дивитися на жінку всього 6:

1. Без усамітнення з нею	2. Без статевого збудження	3. Якщо переважає думка про згоду	4. Дивитись лише на ті частини, які частіше видно	5. Рішучість посвататися	6. Щоб жінка не виходила в прикрашеному одязі, змащеній пахощами та нафарбованою.
--------------------------	----------------------------	-----------------------------------	---	--------------------------	---

Мусульманин не має права свататися до дівчини, до якої вже сватався інший мусульманин, поки

<p>другий не дасть своєї згоди на це, або поки не відмовиться від одруження з нею.</p> <p>За жодних обставин не дозволяється відкрито свататися до жінки, яка чекає строк іда. Однак дозволяється натякати на це жінці, яка отримала повне розлучення, наприклад, вдові і т.д., оскільки Всевишній Аллаг говорить: «На вас не буде гріха, якщо ви натякнете про сватання до жінок». Приклад натяку: «Я хотів би одружитися з такою, як ти» чи «Не позбавляй мене можливості одружитися з тобою» тощо.</p>		
<p>Правило: до будь-якої жінки, з якою не можна укласти шлюб, заборонено свататися відкрито. Щодо натяку про одруження, то необхідні уточнення.</p>		
<p>Під час укладання шлюбу необхідно провести хутбу Ібн Мас'уда, який сказав: «Посланець Аллага ﷺ навчив нас хутбі на всі випадки життя: “Воістину, хвала належить Аллагу, Його ми вихваляємо, у Нього просимо допомоги та пробачення і шукаємо захисту у Аллага від зла наших душ і наших поганих справ. Кого веде Аллаг прямою дорогою, того ніхто не введе в оману, а кого Він вводить в оману, того ніхто не виведе на прямий шлях. Свідчу, що немає божества, крім Аллага, і свідчу, що Мухаммад – Його раб і Посланець» - і прочитати 3 аяти, які деякі вчені тлумачать як такі:</p>		
<p>1. О ті, що увірували! Бійтеся Аллага належним чином і вмирайте не інакше як мусульмани!</p>	<p>2. О люди! Бійтеся вашого Господа, Який створив вас з однієї людини, створив з нього пару йому і розселив багато чоловіків і жінок, що походять від них обох. Бійтеся Аллага, іменем якого ви просите один одного, і бійтеся розривати родинні зв'язки. Воістину Аллаг спостерігає за вами.</p>	<p>3. О ті, що увірували! Бійтеся Аллага і кажіть праве слово.</p>

Обов'язкові тільки:

<p>1.Пропозиція – слова опікуна, наприклад: «Я видаю за тебе заміж» або «Укладаю шлюбом тебе з...»</p>	<p>2.Прийняття – слова нареченого чи його представника, наприклад: «Приймаю цей шлюб» тощо.</p>
---	--

Тема: умови одруження

Необхідна згода обох сторін, крім:

<p>1. 1. Маленька дівчинка, яку батько примушує до шлюбу.</p>	<p>2. 1. Рабині, яку пан примушує до шлюбу.</p>
---	---

Для одруження необхідний опікун. Пророк ﷺ сказав: **«Немає шлюбу без опікуна».**
 Достовірний хадис, який наводять п'ять вчених.

Більше прав видавати заміж вільну жінку має:

<p>1. Батько і його пращури</p>	<p>2. Потім син і його нащадки</p>	<p>3. Потім найближчі родичі, а серед них - кінцеві спадкоємці.</p>
---------------------------------	------------------------------------	---

В узгодженому хадисі повідомляється: **«Не можна одружитися з жінкою, яка вже побувала одружена, не порадившись із нею, і не можна одружитися з дівчиною, яка ще була одружена, не запитавши її згоди».** Люди запитали: «О Посланець Аллага! Як вона

може показати свою згоду? Він відповів: "Мовчанням". Пророк ﷺ також сказав: «Оголошуйте шлюб». Ахмад.

Оголошення здійснюється шляхом:

Свідчення двох праведних чоловіків	Поширенням весті про одруження	Гра на бубені	І т.д.
------------------------------------	--------------------------------	---------------	--------

Опікуну забороняється видавати жінку за того, хто не є рівним для неї. Грішник не рівня жінки з честю; а араби є рівними один одному. Якщо опікуна немає або він відсутній тривалий час, або він відмовляється видавати дівчину заміж за того, хто є рівним для неї, - шлюб укладає суддя, як про це повідомляє хадис: «*Правитель є опікуном для того, у кого його немає*». Хадіс навели автори «Сунан», крім Насаї.

Необхідно визначити тих, із ким укладається шлюб. Не можна говорити слова: «*Видаю за тебе заміж свою дочку*» - якщо людина має ще дочки. Необхідно назвати наречену на ім'я, за якими або вказавши на неї жестом.

Також необхідна відсутність будь-яких перешкод для шлюбу в нареченому та нареченій, які будуть згадані в темі про заборонені речі при одруженні.

Тема: заборонені речі при одруженні

Мають два види: заборонені назавжди, заборонені на певний термін:

1. Заборонені назавжди	7 кровних родичів	1. Матері і вище	2. Доньки і нижче	3. Будь-які сестри	
		4. Доньки сестри	5. Доньки братів	6.7. Тітки по батькові чи матері, а також тітки батьків	
	7 молочних родичів	Такі самі, як кровні.			
	4 родичів по браку	1. Матері дружин і вище	2. Доньки дружин і нижче, якщо з дружиною був статевий акт	3. Дружини і батька і вище	4. Дружини синів і нижче, як кровні, так і молочні
	І в основі згаданого лежать:	Слова Всевишнього: "Заборонені вам ваші матері..." до кінця аяту.		Слова пророка: « Молочна родинність робить забороненим те саме, що й кровна ». Узгоджений хадис.	

2. Заборонені на визначений термін	У словах Пророка: « <i>Не можна одружуватися одночасно з жінкою та її тіткою з боку батька, а також з жінкою та її тіткою з боку матері</i> ». Узгоджений хадис.
------------------------------------	--

	Зі Словами Всевишнього: «... і одружуватися на двох сестрах одночасно».
	Вільному чоловікові заборонено мати одночасно більше 4 дружин, а рабу - більше 2 дружин. Щодо наложниць, то пан може мати їх стільки, скільки забажає. Якщо невіруючий чоловік одружений на 2х сестрах прийме іслам, йому слід вибрати одну з них; а якщо у нього більше 4х дружин, то йому слід вибрати з них 4х і розлучитися з рештою.

1. Паломниця, доки не завершиться її паломництво.	2. Та, яка чекає термін іди, поки він не закінчиться.	3. Перелюбниця для перелюбника чи чоловіка з честю, поки вона не покається.	4. Дружина, якій дано всі 3 розлучення, поки вона не вийде заміж за іншого чоловіка, який вступить з нею в статеву близькість, розлучиться з нею і вона вичекає новий термін іди.
---	---	---	---

Також заборонені:

Дозволяється тримати 2х сестер одночасно як наложниць, але якщо з однієї з них стався статевий акт, то інша стає забороненою, поки перша не стане забороненою шляхом виходу з-під влади або заміжжя за іншого після звільнення.

Молочна родинність,, що забороняє одруження, встановлюється до відлучення від грудей через п'ять або більше годування.

Таким чином дитина та її майбутні діти стають дітьми годувальниці та братами для «господаря молока».

По молочній стороні заборона поширюється на всіх тих, на кого вона поширюється за кровною родинністю.

Тема: умови при одруженні

Умови при одруженні, торговій угоді та інших взаєминах людей діляться на два види:		
1. Умова за фактом укладання угоди: його потрібно виконати, навіть якщо про це не згадувалося в момент укладання угоди, наприклад, гарне	2. Додаткова умова, яка також має два види:	
	А. Правильне, яке потрібно	Б. Неправильне, яке заборонено виконувати, навіть якщо воно було

ставлення до дружини.	виконувати.	обумовлено у момент укладання угоди.
-----------------------	-------------	--------------------------------------

Умови, які один із подружжя, висувають одна одній, мають два види:

<p>1.Правильні. Наприклад, такі умови дружини, як, не одружуватися з нею ще раз, не мати наложниць, не відвозити її з рідного міста чи країни, збільшити розмір махру чи змісту тощо. Все це підпадає під значення слів Пророка ﷺ:</p> <p><i>«Найбільш гідним (заслужує) виконання є умови, якими ви дозволили (інтимну близькість зі своїми дружинами)».</i> Узгоджений хадис.</p>	<p>2.Неправильні умови. Наприклад, тимчасове одруження (мут'а), шлюб заради дозволу жінки її колишньому чоловікові, та зустрічні шлюби без шлюбного дару (шигар).</p>
---	---

Спочатку Пророк дозволив тимчасові шлюби, але потім заборонив їх.

Також він прокляв мухалліля (що дозволяє) і мухалляля ляху (для кого дозволяють колишню дружину).

Пророк ﷺ заборонив шлюб-шигар, тобто. коли дві людини видають заміж своїх підопічних один за одного без шлюбного дару. Усі хадиси про це є достовірними.

Тема: недоліки при одруженні

Якщо один із подружжя виявить у своєму партнері якийсь недолік [та якість, яка повністю суперечить суті укладення шлюбу], про яку не було відомо до одруження, наприклад:

1. Божевільність, лепра, проказа чи інша подібна хвороба, він може розірвати цей шлюб.	2.Если виявиться, що чоловік імпотент, то йому надається відстрочка до одного року, і якщо нічого не зміниться, то чоловік має право розірвати шлюб.
--	--

Якщо рабиня набула волі, а чоловік її залишився рабом, вона має право вибору:

1. Залишитися з ним.	2. Розійтися з ним.
----------------------	---------------------

Так як про це повідомляється в довгому хадисі 'Айші, в якому вона розповідає історію Баріри: *«Барірі було надано вибір щодо її чоловіка після того, як її звільнили».* Узгоджений хадис.

Якщо шлюб був розірваний:

1. До статевого акту: то махр не виплачується.	2. Після статевого акту: махр стверджується, і чоловік повинен повернути його.
--	--

Книга шлюбного дару

Шлюбний дар – це певний викуп, який є обов'язковим після укладення шлюбу або його дії, що з нього випливає [наприклад, статевий акт помилково (через плутанину)].

[Розділ: законоположення шлюбного дару]

Потрібно зробити його легким (але не скасовувати повністю, і він належить лише дружині).

'Айшу запитали: «Який був розмір шлюбного дару, який давав Посланець Аллага ﷺ? Вона відповіла: *“Шлюбний дар його дружин складав дванадцять окій і нашиш”*. Вона запитала: Ти знаєш, що таке нашиш? Я відповів: Ні. Вона сказала: *“Це половина окії. Це п'ятсот дирхемів”* Муслім.

«Пророк ﷺ звільнив Сафію з рабства, і подарував їй свободу як шлюбний дар». Узгоджений хадис.

Пророк ﷺ сказав одному чоловікові: *“Пошукай бодай залізу каблучку”*. Узгоджений хадис.

Все, що має цінність і може бути передано як оплату, додатне як шлюбний дар, яким би маленьким воно не було.

Якщо шлюб було укладено без встановлення шлюбного дару, то дружині належить середньостатистичний махр.

Якщо розлучення було дано до статевого акту, то жінці належить компенсація від багатого або бідного в міру їх можливостей, оскільки Всевишній Аллаг сказав: *«На вас не буде гріха, якщо ви розлучитеся з дружинами, не торкнувшись їх і не встановивши для них обов'язкову винагороду (шлюбний дар). Обдаруйте їх розумним чином, і нехай багатий вчинить у міру своїх можливостей, а бідний у міру своїх. Такий обов'язок тих, хто творить добро.»*

Шлюбний дар стверджується:

1. Повністю		2. Наполовину за фактом розставання до статевого акту, ініційованого чоловіком, наприклад, розлученням.	3. Відмінюється	
А. По факту смерті	Б. По факту статевої близькості		А. За фактом розставання з ініціативи дружини	Б. Або за фактом розірвання шлюбу через нестачу в жінці.

Чоловік, який дав розлучення дружині, повинен надати їй винагороду як компенсацію моральної шкоди, оскільки Всевишній сказав: *«Розлучених дружин потрібно забезпечувати розумним чином. Такий обов'язок богобоязливих.»*

Тема: подружнє життя

Подружжя повинні ставитись один до одного схвалюваним Шаріатом і звичаями чином: дружнєлюбно, не завдаючи шкоди і не відкладаючи виконання обов'язків один перед одним.

1. Дружина зобов'язана :	2. Чоловік зобов'язаний:
--------------------------	--------------------------

А. Підкорятися йому в статевій близькості	Б. Не виходити з дому та не вирушати у поїздку без його згоди	В. Виконувати такі роботи по будинку, як, наприклад, приготування їжі	А. Забезпечувати дружину	Б. Одягати її відповідно до звичаїв.
---	---	---	--------------------------	--------------------------------------

Всевишній Аллаг сказав: «**Живіть з ними гідно**», а в хадисі говориться: «**Поводьтеся з жінками добре**». Узгоджений хадис. І «**Найкращим з вас є той, хто найкраще ставиться до своєї сім'ї**». Тірмізі.

Пророк ﷺ також сказав: «**Якщо чоловік покличе дружину в ліжку, і вона відмовить йому, і чоловік ляже спати, розгнівавшись на неї, то ангели до ранку проклинатимуть її**». Узгоджений хадис.

Чоловік повинен бути справедливим по відношенню до дружин в: поділ ночей, забезпеченні, купівлю одягу і в усьому, в чому тільки може.

У Хадисі говориться: «**У кого було дві дружини, а він схилився тільки до однієї з них, у День воскресіння з'явиться з паралізованою частиною тіла!**» Узгоджений хадис.

Повідомляється зі слів Анаса: «**Відповідно до Сунни, якщо одружений чоловік одружується з незайманою, то йому слід провести з нею сім ночей, після чого він повинен по черзі відвідувати всіх своїх дружин. Якщо ж він одружується з жінкою, що вже побула заміжня, то йому слід провести з нею три ночі, після чого він також повинен по черзі відвідувати всіх своїх дружин**». Узгоджений хадис.

'Айша сказала: «**Коли пророк ﷺ вирушав у похід, він проводив жеребкування серед дружин, і та, якої випадав жереб, вирушала разом із пророком ﷺ**» Узгоджений хадис.

Якщо жінка відмовиться від своїх прав на проведення ночі з чоловіком, на утримання чи одяг за згодою чоловіка, це дозволено.

«**Савда бінт Зам'ат подарувала свій день 'Айші і Пророк ﷺ проводив з 'Айшею її день і день Савди**». Узгоджений хадис.

Якщо чоловік побоюється неслухняності дружини [тобто. не виконання нею своїх обов'язків перед ним], і ознаки цього вже почали виявлятися, йому слід:				
1. Зробити настанову	2. Якщо вона продовжить своє, то покинути її ложе	3. А якщо вона і тоді не перестане, то вдарити її несильно. У хадисі говориться: « Посланець Аллага не вдарив ніколи в житті нікого своєю рукою: ні жінку, ні слугу ». Муслім. Пророк ﷺ сказав: « Не будьте як ті, що б'ють своїх дружин як рабів, а потім наприкінці дня лягають з ними в одне ліжко ». Узгоджений хадис.		
4. Якщо є побоювання розладу між ними, то суддя відправляє одного суддю з його сім'ї та одного суддю з її сім'ї, які знають обстановку, примирення та розлучення. Якщо обидва побажають примирення, їх примиряють за плату чи щось інше, чи їх розлучають. Як би судді не зробили, їм це дозволено, а Аллаг знає про це краще.				5. Якщо чоловік і тоді не підкориться, то їй дає одне розлучення протягом одного терміну іда.

Примітка: Всевишній сказав: **а якщо вони будуть вам покірні ... і повернуться до правильної поведінки, то не шукайте шляху проти них**, тобто не нагадуйте їм про те, що було, кажучи: **«Ти зробила те, а я сказав тобі так»** - ворушачи минуле. Залишіть все, що пішло позаду.

Питання: яке законоположення, якщо жінка побоюється, що чоловік виявлятиме до неї ворожість?

Відповідь: **«У них обох нічого очікувати гріха, якщо вони укладуть між собою світ»** - тобто самостійно.

Судді, які можуть зробити, як забажають, - примирити чи розлучити, мають певні умови:

1. Чоловіча стать	2. Близька спорідненість	3. Повинні знати Шариат та ситуацію	4. Повинні бажати примирення.
-------------------	--------------------------	-------------------------------------	-------------------------------

Тема: розлучення на вимогу дружини (хуль')

Це розставання з дружиною (через погані взаємини в сім'ї) за викуп від неї або від іншої особи.

В основу такого розлучення лягли Слова Всевишнього: **«І якщо ви побоюєтесь, що вони не зможуть дотриматися обмеження Аллага, то вони обоє не вчинять гріха, якщо вона викупить розлучення».**

Якщо розсудливій жінці не сподобалася вдача чоловіка або його статура, і вона почне побоюватися, що не зможе дотримуватися його прав і своїх обов'язків перед ним, залишаючись разом з ним, то на ній не буде гріха, якщо вона віддасть йому викуп за розставання з нею.

Розлучення за великий або маленький викуп буде дійсним, якщо воно дано тим, чие розлучення дійсне.

Якщо йдеться про жінку, яка не побоюється того, що не зможе дотримуватись обмежень Аллага, то про це повідомляється в хадісі: **«Яка б жінка не попросила розлучення у свого чоловіка без причини, то для неї забороненим стане запах Раю!»** Хадіс навели деякі автори «Сунан». Таку жінку слід застерегти від неслухняності чоловікові, якщо на це немає причин і в їхньому шлюбі все гаразд.

Книга розлучення

Розлучення - це повне або часткове розірвання шлюбних зв'язків.

Види розлучення:

1. Розлучення по сунні з урахуванням:		2. Розлучення-нововведення з урахуванням:	
Стану: Після очищення, в якому не було здійснено статевий акт	Кількість розлучень: Тільки 1 розлучення	Стану: У період менструацій або після очищення, в який було здійснено статевий	Кількість розлучень: Більше одного розлучення за один раз

		акт	
--	--	-----	--

Примітка: питання щодо розлучення слід порушити до вчених, які дають фетви, або на шариатський суд.

Гнів, що дає розлучення, має три ступені:		
Єдиногolosно		Існує розбіжність щодо розлучення, даного між двома згаданими станами, коли людина розуміє, що говорить, але гнів бере над нею гору.
Розлучення дійсне , якщо було дано на початку гніву, коли людина вимовляє слова, але ще може контролювати себе.	Розлучення недійсне , якщо було дано у стані афекту, коли людина не розуміє, що говорить.	

<p>В основу розлучення лягли Слова Всевишнього: «О Пророк! Коли ви даєте дружинам розлучення, то розлучайтесь протягом встановленого терміну». Розлучення протягом встановленого терміну пояснюється в хадисі Ібн 'Умара, який дав розлучення своїй дружині, коли вона мала менструації. 'Умар, хай буде Аллаг задоволений ним, запитав про це Посланця Аллага ﷺ і той відповів: «Накажи йому повернути її, утримати доти, доки вона не очиститься від цієї менструації, а потім і від наступної. А потім, якщо хоче, нехай утримає її при собі або дасть їй розлучення, перш ніж доторкнеться до неї. З таким терміном Всевишній Аллаг велів розводити жінок». Узгоджений хадис. А в іншій версії: «Накажи йому повернути її, а потім дати їй розлучення в період чистоти чи вагітності».</p> <p>«Не виганяйте їх із їхніх будинків, і нехай вони не виходять із них, якщо тільки вони не вчинять явної гидоти».</p> <p>Це вказує на те, що не дозволяється давати розлучення під час менструального очищення або в чистий період, у який відбувся статевий акт, якщо не з'ясується, що жінка вагітна.</p> <p>Розлучення дійсне, [якщо було дано: чоловіком, повнолітнім, розумним, що мав вибір і була дієздатною людиною], за допомогою будь-яких слів, що вказують на нього:</p>	
1. Ясних слів, у тому числі впливає лише сенс розлучення.	2. Натяка, якщо чоловік мав намір дати таким чином розлучення, або якщо обставини вказували саме на розлучення.

Розлучення дійсне, як:

1. Здійснений факт	2. Або у зв'язку з умовою: наприклад, слова: <i>«Коли настане такий час, ти будеш розлучена»</i> - і відразу при здійсненні подібних умов розлучення буде дійсним.
---------------------------	---

Зв'язування розлучення з умовами має кілька положень:		
1. Тільки умова: розлучення дійсне у будь-якому випадку.	2. Тільки клятва: клятва не здійснює розлучення, але необхідно здійснити викуп за неї. Наприклад, слова: <i>«Якщо я заговорю із Зайдом, то розлучуся з</i>	3. Вірогідність наявності обох пунктів: у цьому

Наприклад, слова: «Ти будеш розлучена відразу, як тільки зайде сонце».	дружиною» - маючи на увазі під цим стриманість від близькості. Це вважається клятвою, оскільки між спілкуванням із Зайдом та розлученням з дружиною немає жодного зв'язку.	випадку необхідно дізнатися про намір розлучення, що дає.
--	--	---

[Розділ: повне та часткове (поворотне) розлучення.]

Вільна людина має право на три розлучення.			
Якщо були дані всі три розлучення, то жінка стає забороненою доти, доки вона не вийде заміж за іншого чоловіка, уклавши з ним дійсний шлюб, і вступить з ним у статеву близькість. Всевишній Аллаг сказав: «Розлучення може даватися лише двічі» до Слів: «Якщо він розлучився з нею втретє, то йому не дозволяється одружитися з нею, поки вона не вийде заміж за іншого.»			
Повне розлучення відбувається у 4х випадках:			
1.Вищезазначена ситуація – це 1й	2.Якщо розлучення було дано до статевого акту. Всевишній сказав: «О ті, що увірували! Якщо ви одружуєтеся з віруючими жінками, а потім оголошуєте їм розлучення до того, як ви торкнулися їх, то вони не зобов'язані перед вами чекати на термін».	3.Якщо він був дано в неправильному шлюбі.	4. Якщо його було дано за викуп.

При частковому (поворотному) розлученні жінка зберігає статус дружини, крім питання поділу ночей.
Шаріат наказує оголошувати про одруження, розлучення, повернення і покликати свідків, оскільки Всевишній сказав: «Прикличте свідками двох справедливих чоловіків із вас».
У Хадісі повідомляється: «Три речі сприймаються серйозно, і коли їх вимовляють серйозно, і коли їх вимовляють заради забави. Це – шлюб, розлучення та повернення розлученої». Хадіс привели 4 імами, крім Насаї. [Пряме розлучення дійсне, буде воно дано всерйоз, заради забави або жартома].
У хадісі Ібн 'Аббаса, що зводиться до Пророка ﷺ, повідомляється: «Аллаг пробачає моїй громаді помилку, забудькуватість, те, що зробили вони (з гріхів) під примусом». Ібн Маджі.
[Розлучення примусове, і в стані сильного гніву, коли людина не розуміє, що говорить, недійсна].

Тема: аль-іля, аз-зихар і аль-лі'ан

[Аль-іля заборонений в Ісламі].

Аль-іля – це клятва Аллагом про те, що чоловік відмовляється вступати в близькість з дружиною назавжди або терміном, що перевищує 4 місяці.	
Якщо дружина вимагатиме виконання своїх прав та статеву близькість, то дружину наказують виконати цей обов'язок і надають 4 місяці:	
1.Якщо він вступить у статеву близькість, то повинен викупити за клятву.	2. Якщо відмовився від близькості, то йому наказують розлучитися.

Всевишній Аллаг сказав: «**Ті, які поклялися не вступати в статеву близькість зі своїми дружинами, повинні вичікувати чотири місяці. І якщо вони передумають, то Аллаг – Прощаючий, Милосердний. «Якщо вони вирішать розлучитися, то Аллаг – Той, Хто чує, Знає.»**

Аз-зихар – це слова, сказані дружині, наприклад, "Ти для мене, як спина моєї матері" - або інші подібні слова, що мають на увазі пряму заборону для себе своєї дружини. Це заборонено і є гріховним діянням [проте це не розлучення, а клятва, за яку слід викупити].

Дружина не стає забороненою через подібні слова, проте дружину заборонено наближатися до неї, поки не виконає веління Аллага в Словах: «**Ті, які оголошують своїх дружин забороненими для себе, а потім зрікаються сказаного,**» до кінця аят.

1. Такому слід звільнити віруючого раба, який не має недоліків, які можуть перешкодити роботі.

2. Якщо його немає, то постити протягом 2х місяців постіль.

3. Якщо не може, то нагодувати 60 бідняків.

Немає різниці в тому, чи був зихар простим або обмеженим певним часом, наприклад, місяцем рамадан.

Що стосується заборони собі: наложниці, їжі, одягу чи чогось іншого, то за нього слід здійснити спокуту клятвoporушення. Всевишній сказав: «**О ті, що увірували! Не забороняйте блага, які Аллаг зробив дозволеними для вас**» - і згадав спокуту клятвозлочину за подібні діяння.

Лі'ан

Це процес звинувачення подружжя у зраді. По відношенню до чоловіка, який звинувачує дружину в зраді, застосовується покарання за наклеп у розмірі 80 ударів батоном, якщо він:

1. Не надасть доказів: 4х праведних свідків, за наявності яких стосовно дружини застосовується покарання.

2. Не покличе на себе прокляття, у разі якого покарання не застосовується за наклеп.

Закликати він прокляття слід в такий спосіб, який Всевишній Аллаг згадав у сурі «Світло»: «**ті, які звинувачують своїх дружин...**» остаточно аята.

1. Чоловік виголошує 5 свідчень іменем Аллага про те, що дружина є зрадницею, і говорить після 5 свідчення: «*І нехай Аллаг прокляне мене (чоловіка), якщо я кажу брехню*».

2. Дружина приносить 5 свідчень іменем Аллага про те, що він бреше, і вп'яте каже: «*Нехай обрушиться на мене гнів Аллага, якщо чоловік говорить правду*».

Після лі'на:

1. Покарання чоловіка

2. Відпадає

3. Подружжя

4. Чоловік заперечує своє

скасовується	покарання стосовно дружини	розлучається і стає забороненим один для одного назавжди.	батьківство для ненародженої дитини, якщо про неї згадувалося в лі'ані.
--------------	----------------------------	---	---

Важливі законоположення:

Всевишній Аллаг сказав: **«О ті, що увірували! Уникайте багатьох припущень, бо деякі припущення є гріхом.»** Повідомляється зі слів Абу Хурайри, хай буде Аллаг задоволений ним, про те, що Посланець Аллага ﷺ сказав: **«Остерігайтеся припущень, воістину припущення - найбрехливіша мова».** Узгоджений хадис.

Всевишній Аллаг сказав: **«О ті, що увірували! Нехай одні люди не глузують з інших, адже може бути, що ті кращі за них. І нехай одні жінки не насміхаються з інших жінок, адже може бути, що ті кращі за них. Не ображайте самих себе (один одного) і не називайте один одного образливими прізвиськами. Погано називатися нечестивцем після того, як увірував. А ті, що не покаються, виявляться беззаконниками.»**

Всевишній також сказав: **«Горе всякому хулителю та кривднику».**

Повідомляється зі слів Абу Хурайри, нехай буде Аллаг задоволений ним, що Посланець Аллага ﷺ сказав: **«З людини досить зла, якщо вона зневажає свого брата-мусульманина».** Муслім

Період вичікування після розлучення або смерті чоловіка ('ідда) і період вичікування рабині (істібра)

Ідда – вичікування після розставання з чоловіком через його загибель або розлучення.			
Види розставання, після якого 'Ідда є обов'язковою:			
1. Розставання через смерть	2. Розставання за життя шляхом розлучення.		
	У такому випадку дружина має 2 положення:		
	А. Розлучення після статевої близькості	Б. Розлучення без статевої близькості.	

1. Розставання через смерть			
Якщо чоловік помер, то в будь-якому випадку необхідно почекати 'ідду.		У період 'Ідди з цієї причини жінка зобов'язана тримати жалобу:	
А. 'Ідда вагітної жінки – народження всіх плодів, які перебувають у її утробі, т.к. Всевишній	Б. Якщо жінка не вагітна, то термін її	А. Відмовившись від:	
		Прикрашення одягу	Пахощів
		Б. Залишаючись у будинку, де помер чоловік, і у якому вона проживає. Виходити дозволяється лише у	

каже: «Для вагітних термін встановлено доти, доки вони не дозволяться від тягара».	'іди становить 4 місяці та 10 днів.	Прикрас	Нанесення хни і т.д.	денний час і за потребою, т.к. Всевишній сказав: «Якщо хтось із вас помер і залишить після себе дружин, то вони повинні вичікувати чотири місяці та десять днів»
Це стосується розлучення через смерть і розставання за життя.				

2. Розставання за життя:

А. Якщо розлучення було дано до статевої близькості, то жінка не зобов'язана вичікувати 'ідду, оскільки Всевишній каже: «О ті, які увірували! Якщо ви одружуєтесь з віруючими жінками, а потім оголошуєте їм розлучення до того, як ви торкнулися їх, то вони не зобов'язані перед вами чекати на термін.»	Б. Але якщо статевий акт відбувся або відбулася усамітнення:					
	1.і якщо жінка була вагітна, то термін 'іди завершується з народженням дитини незалежно від тривалості цього терміну.	а якщо вона не була вагітна:				
		2.і в неї бувають менструації, то термін її 'іди - повних три цикли, т.к. Всевишній сказав: «Розлучені жінки повинні вичікувати протягом трьох менструацій.»	3.Якщо у неї не бувають менструації, або це, наприклад, маленька дівчинка, у якої так само не буває менструацій, то їхній термін 'іди становить 3 місяці. Всевишній сказав: «Для тих із ваших жінок, у яких припинилися менструації, якщо ви сумніваєтесь, встановлений для розлучення термін дорівнює трьом місяцям, як і для тих, які не мали менструацій»	4.Якщо у неї бувають менструації, але вони припинилися на час, наприклад, грудного вигодовування, то їй слід дочекатися менструацій і дотримуватися 'ідда згідно з ними.	5. Якщо менструації припинилися з невідомої причини, то необхідно почекати 9 місяців, щоб виключити ймовірність вагітності, а потім почекати 'ідда терміном у три місяці.	6. Якщо після завершення 'ідда за менструаціями з'явилися ознаки вагітності, то не слід виходити заміж, доки сумніви не пройдуть.

Дружина невідомо-зниклої людини повинна почекати, доки суддею не буде винесено рішення про його смерть, а потім необхідно почекати 'ідда.

Забезпечувати потрібно лише:

1.Жінку, яка перебуває у (частковому) розлученні з поверненням	2.Жінку, з якою чоловік розлучився за життя під час її вагітності, т.к. Всевишній сказав: «Якщо вони вагітні, то тримайте їх, доки вони не дозволяться від тягаря».
--	--

Що стосується «аль-істібра» - то це вичікування рабині, з якою пан здійснив статевий акт.

Після цього пана чоловік чи інший пан не можуть вступити з рабиною у статеву близькість:		
1.Поки у рабині не пройде один менструальний цикл.	2.А якщо у неї не буває менструацій, то до закінчення одного місяця.	3.Або до народження дитини, якщо вона завагітніла.

Тема: утримання дружин, близьких родичів та рабів, а також опіка.

Умови, щоб зміст був обов'язковим:			
1.Достаток опікуна	2.Потреба підопічних	3.Однакова релігія, крім при заступництві	4.Щоб він був спадкоємцем підопічного - одержувачем частки, кінцевим одержувачем чи родичем.

Чоловік зобов'язаний гідно утримувати свою дружину, одягати її та надати їй житло в міру своїх можливостей, так як Всевишній сказав: **«Нехай той, хто володіє достатком, витрачає згідно свого достатку. А той, хто стиснутий у коштах, нехай витрачає з того, чим його обдарував Аллаг. Аллаг не покладає на людину понад те, що Він дав їй».** І його змушують виконати цей обов'язок, якщо дружина його цього вимагатиме.

У хадісі Джабіра, який наводить Муслім, повідомляється: **«Ви зобов'язані годувати та одягати їх згідно з прийнятими звичаями».**

Чоловік також зобов'язаний:

1. Забезпечувати своїх незаможних батьків та дітей, якщо він сам є забезпеченою людиною.	2.А також забезпечувати тих, хто отримує його спадщину: отримує частку або є кінцевим спадкоємцем.
--	--

У хадісі повідомляється: **«Раба потрібно забезпечувати їжею та одягом і не покладати на нього непосильну роботу».** Муслім. Якщо він попросить одружити його, то господар зобов'язаний одружити його.

Людина також зобов'язана:

1.Забезпечити свою худобу кормом та водою.	2.І не покладати на них роботу, яка шкодить їм.
--	---

У хадісі говориться: **«Досить буде гріха людині, якщо погубить він тих, кого має годувати».** Муслім.

Опіка - це захист дитини від того, що може завдати їй шкоди, і діяти в її інтересах.

Опіка є обов'язком того, для кого забезпечувати обов'язковий. Однак:		
1. У матері більше прав на сина чи дочку, якщо їй менше 7 років.	2. Якщо дитині 7 років або більше, то:	
	А. Синів дозволяють вибрати між батьками, і він залишається з тим, кого вибрав.	Б. Дочка залишається з тим, хто принесе їй користь, з батьком чи з матір'ю.

Підопічного не залишають із тим, хто не захищає його та не приносить йому користь.

Запитання по книзі сім'ї

Запитання	Вірно	Невірно
<ul style="list-style-type: none"> - Одруження – один із звичаїв посланців. - Одруження – основа здоров'я та чистоти душі. - Якщо чоловік бажає посвататися до жінки, то він може подивитися на неї, щоб це викликало в нього бажання одружитися з нею. - Мусульманину дозволяється перебивати сватання іншого мусульманина. - Одруження для молоді нашого часу краще, ніж добровільний хадж. - Обмеження кількості дітей – це одна з ознак піднесення ісламської умми. - Розумній та розсудливій жінці дозволяється видавати себе заміж. - Іслам здійснюється, але ніхто не здійснюється над ним. - Вагітність – це ситуація, коли заборонено розлучатися. - Якщо чоловік розлучився з дружиною до вступу з нею до статевого акту, то вона розлучається з ним без дотримання 'ідди. - Якщо чоловік зник безвісти, потім дружина дізналася про його смерть, то їй слід вирахувати термін 'ідди з моменту його зникнення. - Той, хто містить, повинен бути спадкоємцем тих, кого він містить: одержувачем частки, кінцевим спадкоємцем або родичем, але не «основою роду». Вони мають бути спадкоємцями. - Мати має переважне право на опіку. - При одруженні достатньо лише укласти угоду про дозвіл. - Розлучення під час менструацій заборонено. - В основі своєї розлучення є з поверненням. - Умовою для повернення дружини є вчинення цього у строк 'ідди. - Термін іля (клятви) в Шаріаті - 2 місяці. - Законоположення аз-зіхара (порівняння з матір'ю) – заборонено. 		

- Приклад повного розлучення – мале розлучення: розлучення до статевого акту.		
- 'Ідди дотримується за будь-якого розставання подружжя.		

- Найкращий спосіб зберегти погляд і статевий орган: одружитися___, зробити хадж___, тримати піст___.
- Потрібно вибирати наречену: релігійну___, хорошого походження___, люблячу___, що народжує___, все перераховане___.
- Натякати на одруження жінці, яка отримала повне розлучення: дозволяється___, не дозволяється___.
- «Пропозиція» - це слова: опікуна___, дружина чи його представника___.
- Відкрито робити пропозицію, жінці, яка вичікує 'ідду: заборонено___, небажано___, дозволяється___.
- Закликати свідків під час укладання шлюбу: бажано___, обов'язково___, дозволяється___.
- Примушувати розсудливу незайману дівчину до шлюбу з тим, хто їй не подобається: дозволяється___, не дозволяється___, обов'язково___.
- Турбота Шаріату про запобігання всіма засобами, що ведуть до гидоти: очевидна___, прихована___.
- Іслам: захищає___, не захищає___, права жінки.
- Хитрощі: роблять___, не роблять___ заборонене дозволим.
- Чоловік одружився з жінкою зі шлюбним даром у 30.000грн., але розлучився з нею з її ініціативи (хуль') натомість на 40.000грн.: дозволяється___, не дозволяється___.
- Розлучення, для якого намір не є умовою: прямий___, непрямий___.
- Приклад розлучення, який буде недійсним без наміру: йди до своїх родичів, ти розлучена.
- Чоловік сказав дружині: «Ти розлучена», бажаючи налякати її: розлучення дійсний, недійсний.
- Розлучення з жінкою під час менструації: дозволяється___, не дозволяється___.
- Спокута за аз-зіхар відбувається: по порядку___, на вибір___.
- Якщо чоловік сказав дружині: "Ти заборонена для мене", то це: зіхар___, розлучення з поверненням___, повне розлучення___.
- Хто здійснив статевий акт до здійснення спокути за зіхар: той здійснив гріх___, на ньому немає гріха, якщо надалі він здійснить спокутування___.
- За відповідністю чи невідповідністю сунні розлучення ділиться на: розлучення за сунні___, нововведення___, все перераховане___.
- Розлучення людини, яка абсолютно не розуміла про те, що говорить і робить: дійсний___, недійсний___.
- Укладання шлюбу за допомогою сучасних засобів спілкування з дотриманням усіх умов та стовпів і

без жартів: дійсно___, недійсно___.

- Позбавлятися опікуна жінки з метою присвоїти її майно: тяжкий гріх___, дозволяється___, небажано___.

- Тимчасова заборона з наступного накладена на одруження: одночасно на двох сестрах___, на більш ніж 4х жінках___, на жінці в термін 'іди___, на рабині в термін вичікування___, на своїй колишній дружині після 3х розлучень___, на паломниці, що здійснює хадж або 'умра___, невіруючому одружитися з мусульманкою___, мусульманинові одружитися з невіруючою___, все перераховане___.

- Види умов, пов'язаних із укладанням шлюбу: умови бувають правильними___, неправильними___, і те й інше___.

- Які умови з наступних є неправильними: шлюб «шигар»___, шлюб заради дозволу колишнього подружжя один для одного___, пов'язувати одруження з умовою в майбутньому___, тимчасовий шлюб___, мут'а___, одруження з наміром розлучитися___.

- Права подружжя: загальні___, права, що належать тільки дружині___, права, що належать тільки дружині___, все перераховане___.

Книга їжі

Загальні правила, пов'язані з їжею:

1. В основі своєї будь-яка їжа є дозволеною.
2. Будь-яка чиста їжа, яка не завдає шкоди здоров'ю, дозволена.
3. Все, що на землі: їжа, пиття, одяг, корисне, дозволено нам.
4. В основі своєї їжі є дозволеною лише віруючим людям, але не решті.
5. Будь-яка погань заборонена, але не все заборонене є нечистістю.
6. Усі морські тварини є дозволеними без винятку.
7. Все, що Законодавець наказав чи заборонив вбивати заборонено вживати.

Етика прийому їжі:

- Пророк ﷺ сказав: «О хлопчику! Згадай ім'я Аллага, їж правою рукою і бери те, що лежить ближче до тебе». Узгоджений хадис.

- «Коли їжу несли, Посланець Аллага ﷺ сказав: «Хвала Аллагу багаторазово, благою, благословеною і постійною хвалою, без Якого ніхто не може обійтися, нашому Господу». Бухарі.

- Пророк ﷺ сказав: «Я не їм спершись на щось». Бухарі.

- «Посланець Аллага ﷺ ніколи не ганьбив їжу. Якщо вона подобалася йому, він їв її, і якщо вона йому не подобалася, він залишав її». Узгоджений хадис.

- «Посланець Аллага їв трьома пальцями і облизував їх після закінчення прийому їжі». Муслім.

- Посланець Аллага ﷺ звелів облизувати пальці і залишати чистим посуд і сказав: «Воістину, ви не знаєте, в якій частині [вашої їжі] благодать». Муслім.

Їжа має два види: тваринного походження та інша:

Їжа не тваринного походження:

А. Зернові, фрукти і т.д. – все можна, крім того, що завдає шкоди, наприклад, отрута.

Б. Усі напої дозволені крім одурманюючих. Такі напої заборонені як і малій кількості, і у великому, так як у хадисі повідомляється: *«Все п'янке заборонено, і якщо один фарак чогось п'янить, то і одна жменя того ж заборонена»*. [Абу Давуд].

Якщо вино перетворилося на оцет, він дозволений.

Їжа тваринного походження має два види:	А. Морська. Все живе і неживе у морі можна вживати, так. Всевишній сказав: «Вам дозволено морський видобуток і їжа» , за винятком отруйних і брудних тварин і тварин, що викликають огиду, наприклад, жаби.	
	Б. На суші. В основі вся їжа на суші дозволена [скот, коні, ящірки, зебра, кролики, гієни, антилопи, страуси, курки та саранча], за винятком того, що згадав Законодавець:	1. У хадисі Ібн Аббаса повідомляється: <i>«Заборонено вживати в їжу м'ясо будь-якого хижого звіра, що має ікла»</i> . Муслім. Сюди відносяться: слон, собака, свиня, мавпа, кішка, ведмідь.
		2. <i>«... і м'ясо будь-якого птаха, що має пазури»</i> . Муслім. [Тобто: сокіл, шуліка, сова і т.д].
		3. <i>«І заборонено вживати в їжу м'ясо домашніх ослів»</i> . Узгоджений хадис.
		4. <i>«Заборонено вбивати 4 створіння: мурахи, бджіл, сорокопуга та удуда»</i> . Ахмад та Абу Давуд. [Правило: будь-яке створіння, яке наказано чи заборонено вбивати священними текстами, заборонено вживати у їжу].
		5. <i>«Заборонено вживати в їжу все погане, наприклад, комахи»</i> , - [і все, що харчується мертвечиною, наприклад, лелека, ворона і т.д].
		6. <i>«Пророк ﷺ заборонив вживати в їжу м'ясо і молоко тварини, яка поїдає нечистоти, поки його не втримають від цього і тричі нагодують чистим кормом»</i> . [Йдеться про таких тварин, які здебільшого поїдають нечисть].
7. А також дітище, що народилося від тварини, м'ясо якої вживають у їжу, та тварини, м'ясо якої не вживається в їжу, наприклад, мул.		

[Примітка: лікування]

Деякі перекази про лікування:

- Пророк ﷺ сказав: "Зцілення приносять три речі: ковток меду, застосування банок та припікання,

але я забороняю членам моєї громади робити припікання". Бухарі.

- Повідомляється зі слів Айші, нехай буде Аллаг задоволений нею, про те, що вона чула, як Пророк ﷺ каже: «Чорний кмин є ліками від усіх захворювань, крім «саам». Тоді хтось запитав: «А що таке саам»? На що Пророк відповів: «Смерть». Бухарі.

- Він ﷺ сказав: "Тальбіна заспокоює серце хворого і забирає з собою частину (його) печалі". Узгоджений хадис. «Тальбіна» - це страва (суп) на основі молока та ячмінного борошна або з висівками. Суп отримав таку назву через свою схожість із молоком.

- Він ﷺ сказав: "Вам слід використовувати цей індійський кист, бо він зцілює від семи недуг, у тому числі і від запалення горла, і від плевриту." Узгоджений хадис.

- Він ﷺ сказав: «Найкраще, ніж ви лікуєтеся - хіджама і кист аль-бахрі». Узгоджений хадис.

- Він ﷺ сказав: «Грюфелі з манни (або ж: подібні до манни), а сік їх – зцілення для очей». Узгоджений хадис.

- Він ﷺ сказав: "Горячка - від жару Геєнни, так охолоджуйте ж її водою". Узгоджений хадис.

- Він ﷺ сказав: «Якщо ви почувете про чуму в країні, не входите до неї; і якщо вона спалахне в країні, де ви залишаєтеся, не йдіть». Узгоджений хадис.

- Він ﷺ сказав: «Хто вранці [натщесерце] з'їсть сім штук аджви, того дня й ночі не зашкодять йому ні отрута, ні чаклунство». Узгоджений хадис.

Деякі перекази про заклинання (рук'я):

- Абу Са'ід аль-Худрі, нехай буде Аллаг задоволений ним, прочитав заклинання старійшині одного народу, який був ужалений. Він прочитав «аль-фатіху», поплывуючи на хворого, і той зцілювався. На подяку за це люди віддали йому стадо овець як винагороду. Дізнавшись про це, Пророк ﷺ сказав: "А як ви дізналися, що ця сура є рук'я? Ви добре вчинили. Виділіть і мені частку з вами!". Узгоджений хадис.

- Повідомляється зі слів Айші, нехай буде Аллаг задоволений нею, що: «Коли Посланець Аллага ﷺ відчував нездужання (або хворів), він читав над собою дві сури («аль-Фалак» та «ан-Нас») і дмухав на себе. А коли він відчував сильний біль, то я сама читала над ним ці сури, брала його руку і проводила їй по тілу, шукаючи благословення в його руці». Узгоджений хадис.

- Вона ж повідомила, що: «Коли пророк хотів лягти в ліжку, він дув на свої долоні і читав три останні сури Корану, а потім проводив руками по своєму тілу». Бухарі.

- Вона ж повідомила, що: «Посланець Аллага велів їй читати для себе заклинання від пристриту». Узгоджений хадис.

- Вона ж повідомила, що: «Пророк ﷺ дозволив (читати) заклинання від (укусів) будь-яких отруйних (істот)». Узгоджений хадис.

- Із заклинань пророка ﷺ:

اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ ، مُذْهِبَ الْبَاسِ ، اَشْفِ اَنْتَ الشَّافِي ، لَا شَافِيَ اِلَّا اَنْتَ ، شِفَاءٌ لَا يُغَادِرُ سَقَمًا

«О Аллаг, Господь людей, що видаляє хворобу, зціли, Ти – Той, хто зцілює, і немає цілителя, крім Тебе, зціли ж так, щоб після цього не залишилося хвороби». Узгоджений хадис.

- З них:

امْسَحِ الْبَاسَ رَبِّ النَّاسِ ، بِيَدِكَ الشِّفَاءُ ، لَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا أَنْتَ

«Зітри хворобу, Господь людей, у твоїй долоні цілення, і ніхто не дарує його, крім Тебе».
Узгоджений хадис.

- З них: сплюнути на вказівний палець, торкнутися ним землі і протерти цим пилом рану чи хворе місце, вимовляючи:

بِسْمِ اللَّهِ، تُرْبَةُ أَرْضِنَا، بِرِيقَةٍ بَعْضِنَا، يُشْفَى بِهِ سَقِيمُنَا، بِإِذْنِ رَبِّنَا

«З ім'ям Аллага. Пил нашої землі разом із слиною когось із нас, і буде цілений наш хворий з дозволу нашого Господа». Узгоджений хадис.

Тема: заклання та полювання

Заклання - проливати кров худоби дозволяється:

1.З шиї, якщо це можливо:

А. Заколів з верхньої частини (ближче до голови)

Б. Або заколів з нижньої частини (ближче до тулуба)

2.Шляхом поранення тіла, якщо тварину неможливо зарізати.

Тварини, м'ясо яких можна вживати, стають дозволеними тільки після заклання, крім риби і сарани.

Умови заклання:

1.Гартуючий повинен бути мусульманином або послідовником Писання (розумним і дієздатним)

2.Заколювати необхідно гостро нагостреним предметом

3.Проливати кров

4. Обрізати весь «хулькун» (дихальні шляхи) та «марі» (стравохід).

5. Згадати при закланні ім'я Аллага.

Ці ж умови необхідно дотримуватися під час полювання, з тією різницею, що можна поранити будь-яке місце на тілі.

Види полювання:

1.Дозволене: полювання при необхідності та з метою вживання в їжу.

2.Заборонене: полювання заради забави.

Мисливська здобичка подібно до всього того, що тікає і що важко заколотити.

За словами Рафі'а ібн Хадіджа повідомляється хадис, що зводиться до Пророка ﷺ, який сказав: «Їжте тварину, якщо її кров витекла і якщо вона була заколота з ім'ям Аллага будь-яким предметом, крім зубів і пазурів, тому що зуби відносяться до кісток, а пазури - це ножі ефіопів». Узгоджений хадис.

Дозволено видобуток дресованого собаки, якщо він:		
1.Вирушає на полювання за командою	2.Зупиняється за командою	3.Не їсть спійману здобич
У цій ситуації господар повинен вимовити "басмалу", відправляючи собаку на полювання.		

Повідомляється зі слів "Аді ібн Хатіма, що Посланець Аллага ﷺ сказав: "Якщо посилаєш собаку, згадай при цьому ім'я Аллага					
1. Якщо після цього ти наздоженеш собаку, поки здобич ще жива то заріж її.	2. Якщо ж ти наздоженеш її і здобич виявиться мертвою, але собака не їла її, то з'їж її.	3. Якщо поруч із твоєю собакою виявиться інший собака, а здобич виявиться мертвою, то не їж її, адже ти не знаєш, який із двох собак вбив її.	4. Якщо ти стріляєш із лука, то згадай ім'я Аллага	5. Якщо після цього ти втрапиш мету з поля зору протягом дня, а коли знайдеш її, то побачиш на ній тільки слід своєї стріли, то з'їж її, якщо захочеш.	6. Якщо ж вона потоне у воді, то не їж її». Узгоджений хадис.

В іншому хадисі повідомляється: «Воістину, Аллаг наказав усе робити добре, і якщо доведеться вбивати, то вбивайте хорошим способом, і коли будете приносити жертву, то робіть це також добре, і нехай кожен з вас [як слід] наточить свій ніж і позбавить тварина від страждань». Муслім.

Він також сказав: «Заклання плода зарізаного тварини вважається закланням її матері». Ахмад.

Тема: клятви і обітниці

Клятва - це твердження чогось через згадку Великого Аллага (або іншого Його імені або атрибуту) певним формулюванням.

Формулювання: за допомогою однієї з частинок клятви (уау, ба, та, ха чи хамза).

Правило: при клятві необхідно спиратися на намір, потім мотив, потім визначення, а потім слова.

Клятва стверджується лише якщо згадувалося ім'я Аллага чи Його якість.

Види клятви:		
1.Клятва ім'ям Аллага:		2.Клятва не ім'ям Аллага - це багатобожжя, і не може бути затверджена.
А. Про минуле	Б. Про майбутнє	

Клятва, за порушення якої належить викуплення, має бути:		
1. Про те, що має бути в майбутньому	2. Ім'ям Аллага	3. З наміром
Якщо клятва принесена про щось уже минуле, то:		
1. Людина бреше, знаючи про це [щоб привласнити собі майно мусульманина], і це «згубна/хибна» клятва (аль-гамус).	2. Якщо людина вважає себе правим, то це буде «порожня/безглузда» клятва (лягв), яка вимовляється без конкретної мети, наприклад, «ні клянуся Аллагом», або «так, клянуся Аллагом».	

Якщо клятва була порушена (пам'ятаючи про неї і за своєю волею), наприклад, здійснивши те, що поклявся не вчиняти, або залишивши те, що поклявся вчинити, то зобов'язується здійснити спокуту:			
1. На вибір:			2. Потім по черзі:
1. Звільнити раба	2. Нагодувати 10 бідняків	3. Або вдіти їх.	Якщо всього цього немає, то тримати піст 3 дні поспіль
Повідомляється зі слів 'Абдуррахмана ібн Самурата, що Посланець Аллага ﷺ сказав: « <i>Якщо ти даси клятву, а потім побачиш, що краще вчинити інакше, то зроби те, що краще, і викупи свою клятву</i> ». Узгоджений хадис.			
В іншому хадисі повідомляється: « <i>Якщо людина поклялася зробити що-небудь і сказала: "...якщо на те буде воля Алага", - то він не вчинить клятвозлочин, якщо порушить клятву</i> » Хадіс привели п'ять шейхів.			

Годування та ті, кого годують, мають три положення:		
1. Визначено предмет пожертвування, але не визначені ті, кому він належить, наприклад, закят аль-фітр.	2. Визначено предмет пожертвування і ті, кому він належить, наприклад, штраф за заподіяння шкоди.	3. Визначені ті, кому належить пожертвування, але не сам предмет пожертвування, наприклад, спокутування за клятвозлочин.

У клятвах необхідно спиратися на:			
1. Не при позові:			2. При позові:
1. Намір того хто клявся	2. Мотив, що спонукав запрягтис я	3. Слова, що вказують на намір та бажання	Окрім випадку позову. У хадисі говориться: « <i>Клятву приносять відповідно до наміру того, хто просить присягнути</i> ». Муслім.

[Обітниця:]
Мовне значення обітниця: взяття мукалляфом він зобов'язання зробити щось необов'язкове..

Види обітниць:	1. Не заради Аллага: велике багатобожжя, наприклад, клятва не іменем Аллага тільки на словах. Така обітниця не стверджується, не обов'язкова для виконання, за порушення не належить викуплення, і за таку обітницю необхідно покаятися перед Аллагом.	
	2. Заради Всевишнього Аллага. Така клятва затверджується і має 2 види:	<p>А. Загальна обітниця, до якої має відношення кожен мусульманин: «Вони виконують обіти», так як мусульманин дає Аллагу обітницю про те, що виконуватиме всі накази і залишатиме всі гріхи.</p> <p>Б. Приватна обітниця щодо конкретної речі або її положення:</p> <p><i>До виголошення – заборонено, т.к. Пророк ﷺ заборонив його давати, адже якби в ньому було благо, то Пророк ﷺ сам би дав його. Однак пророк ﷺ сам не давав таких обітниць і забороняв це іншим, що вказує на їхню недозволеність.</i></p> <p><i>Після виголошення – потрібно виконати чи здійснити спокуту за клятвозлочин. Положення його повністю залежить від категорії:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обітниця покірності: слід виконати, а за порушення слід здійснити спокуту. Наприклад, обітниця про здійснення добровільного намазу за заборонений час. 2. Обітниця неслухняності: заборонено виконати. Необхідно порушити таку обітницю і викупити. Наприклад, обітниця про скоєння чогось забороненого, наприклад, лихослів'я. 3. Обітниця про дозволене: надається вибір виконати, - що краще, або порушити з скоєнням спокутування. Наприклад, обітниця про те, щоб одягнути певний дозволений одяг. 4. Обітниця в гніві або з упертості: має таке саме положення, як обітниця про дозволене, і має на увазі клятву. Наприклад, обітниця про те, щоб залишити місто. 5. Обітниця про небажане: небажано виконувати і бажано порушити з вчиненням спокути. Наприклад, обітниця про те, щоб повертатися на всі боки під час намазу. 7. Проста обітниця: хто дає нічого не називає, і за це необхідно здійснити спокуту. Наприклад, сказати: «<i>Даю Аллагу обітницю...</i>» і промовчати.

Давати обітницю небажано [або заборонено].

Пророк ﷺ заборонив давати обітницю, сказавши: «Він не приносить добре і через нього витягують щось у скупого». Узгоджений хадис.

Якщо людина дала обітницю про щось хороше, він повинен виконати його, так як Пророк ﷺ сказав: «*Хто дав обітницю покірності Аллагу, нехай виконує його, а хто дав обітницю не послухатися Аллага, нехай не слухається Його*». Узгоджений хадис.

Якщо обітниця дана про що-небудь дозволене або замінює клятву, наприклад, обітниця в гніві або з завзятості, або обітниця неслухняності, то:

1.Його не обов'язково виконувати	2.За його невиконання слід здійснити спокуту за клятвозлочин	3. Заборонено виконувати обітницю неслухняності.
----------------------------------	--	--

Різниця між обітницею покірності, обітницею послуху та обітницею не заради Аллага:		
1.Обітниця про покірність Аллагу: Стверджується, тобто. його виконують чи чинять спокутування. Але виконання обов'язкове.	2.Обітниця неслухняності Аллагу: Стверджується, тобто. виконують або чинять спокутування. Але виконання заборонено.	3.Обітниця не Аллагу: Чи не стверджується. Немає ні виконання, ні спокути, але потрібно покаятися, так як це – велике багатобожжя.

Ступені збереження клятви:			
1.Збереження на початку: не даючи безліч клятв	2.Збереження в середині: не порушуючи його, крім деяких винятків	3.Збереження наприкінці: вчиненням спокути після порушення	4. Не даючи клятву не ім'ям Аллага.

Деякі перекази про заборону говорити брехню:

Всевишній сказав: «Не слідує тому, чого ти не знаєш. Воістину, слух, зір і серце - всі вони будуть покликані до відповіді.

Всевишній сказав: "Варто йому вимовити слово, як при ньому виявляється готовий спостерігач."

Пророк ﷺ сказав: «Воістину, правдивість приводить до благочестя і, воістину, благочестя приведе до раю і стане людиною говорити правду, доки не буде записаний перед Аллагом як правдивий. І, воістину, брехливість призводить до гріховності, і, воістину, гріховність приведе до вогню і стане людиною брехати, доки не буде записаний перед Аллагом як запеклий брехун».

Узгоджений хадис.

Запитання по книзі їжі

Запитання:	Вірно	Невірно
<ul style="list-style-type: none"> - Мусульманіну не дозволяється їсти ту їжу, про дозволеність якої не згадано в текстах Шаріату. - Морські тварини дозволені, навіть якщо знайдені мертвими, якщо вони не протухли. - Можна вживати в їжу крокодила, так як це морська тварина. - Консервовані морепродукти можна вживати, якщо вони не зіпсувалися, або, наприклад, сушені креветки. 		

<ul style="list-style-type: none"> - З п'яних речовин заборонено лише те, що називається вином. - Якщо напої або продукти харчування одурманюють лише у великій кількості, то їх невелика кількість дозволена до вживання. - Для споживання морських тварин заклання не є умовою. - Якщо використали метод заклання «нахр», там, де потрібен був «забх» чи навпаки, то заклання не дійсне. - Не допускається поранити тварину, якщо тільки її заклання неможливе. - Для дозволеності тварин заклання є не умовою, а бажаною дією. - Недієздатна маленька дитина може зробити заколення. - Людина може полювати на дичину, щоб продати її і використати виручені гроші. - Паломнику заборонено полювати на рибу. - Дозволяється полювати на свійських тварин. - Тим, хто не є паломниками та перебуває в Мецці, заборонено полювати на тварин на суші. - В основі своєї будь-яка їжа є дозволеною, і ми можемо заборонити лише те, на що вказують докази з Корану та Сунни. - Хто заборонить будь-яку їжу тваринного чи рослинного походження, той має навести доказ, так як в основі будь-яка їжа дозволена. - В основі своєї будь-яка їжа не тваринного походження є дозволеною, якщо тільки не завдає шкоди здоров'ю. - Будь-які хижі тварини, що мають ікла, заборонені, та будь-які птахи, що мають пазурі, заборонені. Будь-яка тварина, яка наказана вбивати, заборонена, і будь-яка тварина, яка заборонена вбивати, заборонена вживати в їжу. - Ісламська релігія велить виявляти милосердя як до людини, так і до тварини. - Для того, щоб загартована тварина стала дозволеною для вживання в їжу, необхідно, щоб кров її потекла. - Обітниця не змінює приречення, не притягує добро і не відводить зло. 		
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Вівця втекла від м'ясника. Він промовив «басмалу» і пустив кулю, яка потрапила в ціль і вбила вівцю: мертвечина, дозволена. - Людина чистила свою рушницю і випадково вистрілила, потрапивши в дичину: мертвечина____, дозволена____. - Мусульманин навмисне пропустив «басмалу» при закланні: мертвечина____, дозволена____.

- Клятва, за яку не обов'язково чинити спокуту, це: клятва про минуле___, про те, про що переважало припущення___, все перераховане___.
- Що заборонено більше: правдива клятва не ім'ям Аллага___, хибна клятва ім'ям Аллага___.
- Будь-які добрі та чисті продукти харчування та напої, що не завдають шкоди здоров'ю: дозволені___, необхідна наявність тексту про дозволеність___.
- Птахи, що мають пазурі: дозволені___, заборонені___, потрібно уточнити: якщо вони полюють за допомогою пазурів, то заборонені, якщо ні, то дозволені___.
- Якщо виявилася поранена тварина, в якій зберігається життя, і потім вона була заколота, то її м'ясо: не дозволено___, дозволено___.
- Тримати тварину в ув'язненні і зробити її мішенню для стрілянини: можна, щоб навчитися стріляти, не можна.
- Якщо було встановлено, що дозволена блага річ завдає шкоди конкретній людині, то щодо неї вона: заборонена___, дозволена___.
- Дозволено___, не дозволено___ заколоту тварину, якщо тільки над нею не було вимовлено ім'я Аллага.
- Людина повинна___, не повинна___ багато присягатися. Повинен___, не повинен___ клястись, якщо тільки йдеться не про щось важливе.
- Людина повинна___, не повинна___ порушити клятву, якщо йдеться про щось хороше.
- За обітницю, в якій нічого не обумовлено: потрібно здійснити спокуту___, не потрібно спокуту___.
- Обітниця неслухняності затверджується___, не затверджується___, але можна___, не можна___ виконувати його, а відбувається___, не відбувається___ відкуплення за клятвозлочин.
- Хто дав обітницю, яку неможливо виконати за всіма параметрами, той має виконати те, що може, і викупити за інше: вірно___, невірно___.

Запитання:	Дозволено	Не дозволено
<ul style="list-style-type: none"> - Зебра - Отруйні тварини: змії, скорпіони, ящірки. - Дітище тварин, м'ясо одного з яких вживають у їжу, а іншого – ні: мул (дітище коня та домашнього віслюка). - Заклання тварини, м'ясо якої можна вживати, для іншої мети. - Мусульманін упіймав зайця за допомогою свого не дресированого собаки. - Мусульманин упіймав газель за допомогою свого дресованого собаки, але той з'їв частину дичини. 		

Книга злочинів

Злочин – це посягання на тіло, яке тягне за собою помсту, матеріальне відшкодування чи спокутування. Воно має два види:			
1. 1. Злочин проти життя	2. 1. Злочин проти частин тіла:		
	А. Поранення		В. Відрізання кінцівок
	Рана на лиці чи на голові	Рана на інших частинах тіла	
		В. Позбавлення будь-якого органу працездатності	

Вбивство не по праву має 3 види:			
1. Умисне, вороже: навмисне злочин, що зазвичай призводить до смерті. Опікуну вбитого надається вибір між: А. Вбивством Б. Викупом		2. Похоже на навмисне: Навмисний злочин, який зазвичай не призводить до смерті	3. Помилкове: ненавмисний злочин: прямий або причинний. За останнє передбачена не відплата, а: А. Спокута з майна вбивці, тобто. звільнення 1 раба, і якщо його немає, дотримання посту протягом 2х місяців поспіль. Б. Викуп родичам: це всі родичі вбитого, близькі та далекі. Викуп розподіляється серед них відповідно до їхнього положення і протягом 3-х років, щороку по одній третині.
Так як Пророк ﷺ сказав: <i>«Якщо в когось убили рідного, то він може вибрати одне з двох: або отримати викуп за вбитого, або віддати вбивці рівним».</i> Узгоджений хадис.			

Умови кровної помсти:			
1. Вбивця має бути мукалляфом (розумним, повнолітнім).	2. Убитий має бути застрахованим від вбивства.	3. Рівність між убивцею і вбитим: у свободі та релігії.	4. Ненародження, тобто батьки не можуть бути вбиті на помсту за дітей, онуків та їхніх дітей.

Умови здійснення відплати:		
1. Заслужив помста має бути мукалляфом (розумним, повнолітнім).	2. Єдиногласність родичів щодо відплати	3. Наказ не переступати кордону при відплаті, завдаючи злочинцеві більшої шкоди.

Три види вбивства та їх становище:		
1. Навмисне	2. Схоже на навмисне	3. Помилкове
Передбачена кровна помста	Не передбачена кровна помста	
Викуп із боку вбивці	Передбачено викуп із боку родичів	

Можуть бути скоєні з наміром із боку вбивці		Здійснюється без наміру
Передбачено серйозний викуп		Передбачено легкий викуп
Є великим гріхом	Є простим гріхом	Не є гріхом
Не передусмотрено искупление	Передбачено викушення (каффара)	

Два правила викупу:

- Викуп не передбачено за будь-яку паралізовану частину тіла. Штраф за подібні каліцтва визначає імам, крім випадку паралізації двох органів: вух і носа.

- Кожен, хто вчинив злочин проти якогось органу тіла, паралізувавши його, зобов'язаний виплатити компенсацію, крім вух та носа, так як їхня краса зберігається навіть після паралічу.

Види компенсацій за вбивство та інші злочини, роз'яснені в хадисі 'Амра ібн Хазма: «Якщо доведено, що людина навмисне і несправедливо вбила правовірного, то її слід стратити, якщо тільки родичі вбитого не погодяться вчинити з нею інакше. І за:

<u>Життя</u>	Викуп за вбиту людину становить сто верблюдів.		
<u>Ніс</u>	Повний викуп, якщо людині повністю відрізали носа,	<u>Язик</u>	Повний викуп
<u>Губа</u>	За губи - повний викуп	<u>Статевий орган</u>	Повний викуп
<u>Яєчка</u>	Повний викуп	<u>Хребет</u>	Повний викуп
<u>Око</u>	Повний викуп	<u>Одна стопа</u>	Половина викупу
<u>Глибока травма голови</u>	Третина викупу	<u>Проникне поранення на тілі</u>	Третина викупу
<u>Травма голови зі зміщенням кісток</u>	15 верблюдів		
<u>Палець</u>	За кожен відрубаний палець на руці чи на нозі - 10 верблюдів		
<u>Зуб</u>	За перелом зуба - 5 верблюдів		
<u>Або нанесення травми з оголенням кістки</u>	5 верблюдів		
За всі органи чуття: слух, зір, нюх - повний викуп.			
Чоловіка слід стратити за вбивство жінки. Якщо ж люди бажають виплатити викуп золотом, то вони мають виплатити тисячу динарів». Абу Давуд			

Деякі види поранень:

1.Глибока травма голови, проникаючи через шкіру	2.Проникаюче поранення на тілі	3.Травма голови зі зміщенням кісток	4.Травма з оголенням кістки.
--	---------------------------------------	--	-------------------------------------

Частини тіла людини мають кілька категорій:

1.Одиночні: мова. Положення: повний викуп.	2. Подвійні: очі. Положення: за обидва – повний викуп, за один – половина.	3.Потрійні: ніс (дві ніздрі та перегородка). Положення: за всі три – повний викуп, і за кожне – одна третина.	4.Четверні: повіки над очима. За все – повний викуп, за одне – чверть викупу.	5. Десятерні: пальці рук. За все – повний викуп, за один палець – десятина викупу.
---	--	---	---	--

Умови обов'язковості кровної помсти:

1.Вбивця має бути мукалляфом	2.Убитий – недоторканим і рівним убивці: у релігії, рабстві чи свободі. Мусульманина не вбивають на помсту за невірющого, а вільного – за раба.	3.Вбивця не повинен бути батьком убитого. Батьків не вбивають на помсту за дітей.	4. Необхідно одностайне рішення родичів-мукалляфів.	5.Гарантія того, що будуть дотримані межі дозволеного під час відплати.
------------------------------	---	---	---	---

Група вбивць може бути вбита в помсту за одного вбитого, а також можна мстити, завдаючи злочинцю таке ж каліцтво, яке завдав він, якщо при цьому будуть дотримані межі дозволеного, т.к. Всевишній сказав: **«Ми вказали їм у ньому: душа – за душу...».**

Викуп за вбивство жінки:

1. Половина викупу за чоловіка	2. За винятком того, що стосується менше однієї третини – у цьому вони рівні.
--------------------------------	---

Деякі перекази про самогубство:

Всевишній сказав: **"Не вбивайте самих себе, адже Аллаг милостивий до вас."**

Пророк ﷺ сказав: *"Того, хто вбив себе чимось у земному житті, у Судний День каратимуть тим, чим він наклав на себе руки"*. Узгоджений хадис.

Вінﷺ сказав: *«Серед тих, що жили до вас, була одна людина, яка отримала поранення. Він не зміг стерпіти біль і, взявши ножа, відрізав собі руку. Через втрату крові він помер. Всевишній Аллаг сказав: "Мій раб випередив Мене (позбавивши себе життя)".* Бухарі.

Більшість самогубств відбувається через розпач і безнадійність. Всевишній же сказав: **«А хто впадає у відчай у милості Господа свого, окрім заблукалих?»**

Деякі перекази про вбивство недоторканного невіруючого (мирного або у договорі з мусульманами):

Пророк ﷺ сказав: «Той, хто вб'є мухада, не відчує пахоців Раю». Бухарі.

Він ﷺ сказав: «Людина, яка вбила невіруючого, що уклала мирний договір з мусульманами, навіть не відчує пахоців Раю». Ахмад, Насаї.

Він ﷺ сказав: «Той, хто надав безпеку людині щодо її життя, потім убив її, то я не причетний до вбивці, навіть якщо вбитий буде невіруючим». Ібн Хіббан.

Види угод з невіруючими:

<p>1.Договір, дотримуваний ними сумлінно: ми повинні дотримуватися у відповідь. Всевишній сказав: «Поки вони вірні вам, ви також будьте вірні їм».</p>	<p>2.Договір, який вони порушили: такий договір розірвано. Всевишній сказав: «Якщо вони порушать свої клятви після укладення договору і посягатимуть на вашу релігію, то боріться з ватажками невіри, бо для них немає присяг. Можливо, тоді вони припинять.»</p>	<p>3.Договір, порушення якого ми побоюємося з їхнього боку: відкидаємо договір. Всевишній сказав: «А якщо ти побоюєшся зради з боку людей, то відкинь договірні зобов'язання, щоб усі виявилися рівними. Воістину, Аллаг не любить зрадників».</p>
---	--	---

Книга покарань

"Хадд" - це покарання, передбачене Шаріатом.

Покарання застосовується лише стосовно:

1. Мукалляфу (розумному, повнолітньому)

2. Тому хто живе по закону

3. Знаючому про заборону.

Застосовує покарання лише:

1. Імам або його представник

2. Пан: може застосувати його за допомогою батоги особливо по відношенню до своїх рабів.

Покарання раба батогом дорівнює половині покарання вільної людини.

[Покарання за перелюб:]

За статеві зносини в статевий орган або задній прохід:

1.Одруженого: одружений який вчинив статевий акт, будучи вільними мукалляфами.

Такого забивають до смерті (як чоловіка, так і жінку).

2.Неодруженого: застосовують 100 ударів батогами і висилають із країни на 1 рік (жінку висилають тільки разом із махрамом).

Однак за наявності таких умов:

1. Чотириразове визнання гріха	2. Або наявність 4х праведних свідків (чоловіків), які відкрито свідчать про гріх.
3. Або вагітність жінки, у якої немає чоловіка чи пана	4. Або ж «Лі'ан» чоловіка, якого дружина не відхиляє.

Всевишній сказав: **«Перелюбника і перелюбницю вдарте сто разів батоном, якщо вони не були одружені».**

Повідомляється зі слів 'Убади ібн Саміта, в хадисі, що зводиться до пророкаﷺ: **«Вчіться у мене! Вчіться у мене! Аллаг визначив для них інший шлях: якщо перелюб вчинили люди, які ніколи не були одружені, то їх потрібно покарати ста ударами батоном і вислати з поселення на рік, але якщо перелюб діяли люди, які вже були в шлюбі, то їх потрібно покарати ста ударами батоном і закидати камінням».** Муслім.

Зрештою, було наказано обмежитися лише забиванням одруженого до смерті, як про це повідомляється в оповіданні Ма'їза та Гамідійки.

Заходи безпеки, які волею Аллага можуть захистити від гріха перелюбства:

1. Богобоязливність і благання. Всевишній сказав: «Якщо Ти не відвернеш від мене їхні підступи, то я поступлюся їм». А пророк ﷺ сказав: «Що б ти не залишив заради Аллага, Він обов'язково замінить це для тебе тим, що краще!» Ахмад	2. Поспішити з одруженням, а якщо немає можливості, то дотримуватися посту.	3. Наказ опускати погляд і уникати місця, у яких неминуча зустріч із жінками, наприклад, ринки.	4. Наказ жінкам носити хіджаб, не говорити з чоловіками м'яко, не усамітнюватися з ними і не вітатися з жінками за руки.	5. Читати суру та історію про Юсуфа, мир йому.
				6. Дотримуватися суспільства праведних людей.
				7. «Що взяв у борг, тим і розплатишся.» Перелюб – це борг.

[Покарання за наклеп]:

Це один із тяжких гріхів. Того, хто обмовив одружену людину, або засвідчив проти неї неповним свідченням:

1. Карають 80 ударами батоном	2. Не приймають його свідцтво надалі	3. Вважають нечестивцем.
-------------------------------	--------------------------------------	--------------------------

За наклеп на неодружену людину передбачено покарання «та'зір».

Під одруженим мається на увазі: вільний, повнолітній, розумний, благочестивий мусульманин.

«Та'зір»

Обов'язковий у разі вчинення будь-якого гріха, за який не передбачено покарання (хадд), ні спокутування (каффара) [тобто за вчинення забороненого або залишення обов'язкового встановлюється покарання на розсуд імаму].

«Покарання за крадіжку»:

Якщо людина вкраде чверть золотого динара або інше майно, еквівалентне цій сумі з місця, де вони зазвичай зберігаються, то:

1. Йому відсікають праву руку, відрізаючи із суглоба долоні.

2. Якщо він повторить крадіжку, то – ліву ногу, відрізаючи із суглоба стопу.

3. Якщо після цього повторить крадіжку, то ув'язнюють, так як відрізати можна лише одну руку та одну ногу.

Всевишній сказав: «Злодії та злодійку відсікайте руки...».

Повідомляється зі слів 'Айші, нехай буде Аллаг задоволений нею, в хадисі, що зводиться до Пророка ﷺ: «(Злодії) відрубують (руку тільки за крадіжку чогось вартістю в) чверть динара і більше». Узгоджений хадис.

В іншому хадисі говориться: «Не відрубують руку за вкрадені плоди та серцевину пальми». Навели автори «Сунан».

«Покарання за розпивання спиртного»:

«Мускір» - це все, що одурманює розум людини, доставляючи йому задоволення, сп'яніння, збудження та звеличення, незалежно від того, напої це (вино) або сухі речовини (наркотики).

«Хамр»- це те, що позбавляє свідомості, і що виготовлено з винограду, свіжих фініків, пшениці, ячменю і т.д.

Пророк ﷺ сказав: «Все п'янке – це хамр». Також він сказав: "Всі напої, які п'янять, заборонені". І він сказав: «Те, що випиває у великій кількості, заборонено і в малій кількості».

Такі кошти заборонені як заради задоволення, так і для вгамування спраги (так як вони викликають ще більшу спрагу), і як ліки. П'яні речовини – це основа всіх поганих вчинків. Всевишній сказав про це: «Воистину, п'яні напої, азартні ігри, кам'яні жертівники (або ідоли) і ворожі стріли є поганою з діянь диявола. Обережно ж її, – можливо, ви досягнете успіху.» Вони небезпечніші за наркотики та інші подібні речовини, і заборонені через велику мудрість, в яку входить те, що це:

1. Гидота з діянь шайтана

2. Сіє ворожнечу та ненависть серед людей

3. Відволікає від згадування Аллага та молитви

4. Позбавляє п'яницю розуму, якого нічого не зупиняє перед скоєнням забороненого.

Законоположення людини, яка розпиває спиртне: суддя застосує до неї тазір, не менше 40 ударів батоном, і більше цього, якщо вважатиме це доречним. 'Умар, нехай буде Аллаг задоволений ним, свого часу ухвалив застосувати 80 ударів батоном.

[Покарання за розбій]:

Всевишній говорить про розбійників: «Воістину, ті, які борються проти Аллага та Його Посланця і прагнуть створити на землі безбожність, у відплату повинні бути вбиті або розп'яті, або у них повинні бути відсічені навхрест руки і ноги, або вони повинні бути вигнані з країни».

Йдеться про розбійників, які нападають на людей, а також займаються розбоєм на дорогах, грабежами та вбивствами:

1. Того, хто вбив і пограбував: вбивають та розпинають.	2. Того, хто вбив, але не пограбував: вбивають, але не розпинають.	3. Тому, хто пограбував, але не вбив: відтинають праву руку та ліву ногу.	4. Того, хто налякав людей, але не вбив і не пограбував: висилають із країни.
---	--	---	---

[Покарання бунтарів]:

Бунтарі (хариджити) – це люди, які мають силу і могутність, виступають проти імаму і мають прийнятне пояснення.

Ті, хто виступає проти імаму, бажаючи змістити його, є бунтарями.

Імам зобов'язаний:

1. Послати людину до повсталих.	2. Відповісти на неприпустимі звинувачення.	3. Розвіяти їх сумніви.
---------------------------------	---	-------------------------

Якщо:

1. Вони перестануть, їх необхідно залишити.	2. Якщо не перестануть, то обов'язково бій проти них, після того, як вони почнуть битися.
---	---

Підлеглі імама повинні допомогти йому у цій битві.

Якщо бій призвело до вбивства (бунтівників) або псування будь-якого їхнього майна, то сторона, що захищається, не несе за це відповідальність.

Якщо хтось із сторони, що захищається, був убитий, то він є шахідом.

Бунтівників, що звернулися до втечі, не наздоганяють, поранених - не добивають, майно - не захоплюється як трофеї, і їх дітей - не беруть у полон.

Жодна із сторін має відшкодовувати збитки, завдані під час війни, ні за вбивство, ні за майно.

Тема: законоположення віровідступника

Віровідступник – це той, хто зрікся релігії Іслам і впав у зневіру вчинком, словом, переконанням чи сумнівом.

Вчені, нехай помилує їх Аллаг, докладно роз'яснили все, що може вивести раба Аллага з Ісламу, і все згадане ними зводиться до заперечення того, з чим прийшов Посланець ﷺ або заперечення частини цього.

Віровідступника [слід вбити відразу ж, якщо тільки імам не побачить користь у відкладенні виконання вироку] закликають покаятися протягом 3х днів, і залишають живими, якщо він повернеться до Ісламу. В іншому випадку його стратять за допомогою меча.

Дії, що призводять до віровідступництва:

1. Слово: ганьба Всевишнього Аллага, Його Посланця ﷺ або релігії Іслам.	2. Вчинок: уклон перед ідолом.	3. Переконавання: віра у наявність співтовариша у Аллага.	4. Сумнів: наприклад, у зневірі юдеїв і християн.
---	--------------------------------	---	---

Як здійснюється покаяння віровідступника:

1. Вимовлення двох свідчень.	2. Визнанням того, що він заперечував, відмовляючись вірити.	3. Відмовою від того, чим виявив зневіру.
------------------------------	--	---

На чолі діянь, що виводять із Ісламу, стоять 10 речей:

1. Долучення до Аллага співтоваришів. Всевишній сказав: «Тобі і твоїм попередникам уже було нав'язано: «Якщо ти станеш долучати співтоваришів, то марними будуть твої діяння». Сюди також належить жертвопринесення не Аллагу.	2. Визнання посередників між собою та Аллагом, до яких благають, у яких просять про заступництво, і на яких сподіваються.	3. Не визнання невірними багатобожників або сумнів у їхній невірності, або визнання правильним їх шлях.	4. Віра в те, що інше керівництво, крім керівництва Пророка, краще і досконаліше.	5. Ненависть до чогось з того, з чим прийшов Посланець ﷺ, навіть якщо людина слідує тому, що ненавидить.
6. Висміювання чогось із релігії Посланця ﷺ або нагороди чи покарання Аллага.	7. Використання чаклунства чи достаток їм. Сюди відноситься приворот і	8. Підтримка невірних або надання їм допомоги проти	9. Віра в те, що деяким людям дозволено виходити за	10. Ігнорування релігії Аллага, не вивчаючи її і не надходячи відповідно до її

	відворот.	мусульман.	межі Шаріату Мухаммада ﷺ	розпоряджень.
--	-----------	------------	--------------------------	---------------

Книга судочинства, позови, доказів та видів свідцтва

Правило: будь-яке управління та діяння, в якому необхідні два стовпи: 1.сила, та 2.довіра.		
Судочинство необхідний людям і є колективним обов'язком [якщо частина людей займається ним, то це знімає відповідальність з інших. Якщо ж від нього відмовляться всі праведники, то всі вони вчинять гріх],тому:		
1.Имам зобов'язаний призначити відповідну людину, яка знає судочинство, розпорядження Шаріату та їх застосування по відношенню до ситуацій, що виникають між людьми.	2.Він має призначити кращого суддю. І таким є той, кому притаманні такі якості, як мусульманин, мукалляф, чоловік, який знає.	3.Індивідуальним обов'язком воно стає для того, хто знає цю справу, якщо немає іншої такої людини, і якщо перша ця робота не відволікає від важливіших занять.

Пророк ﷺ сказав: <i>«Позивач має навести докази, а той, хто відкидає звинувачення, принести клятву»</i> . Пекло-Даракутні.		
Він ﷺ також сказав: <i>«Я суджу з того, що чую»</i> . Узгоджений хадис.		
І він ﷺ сказав: <i>«Хто претендує на якусь майно, той має навести докази:</i>		
1.Або два праведні свідки.	2.Або одного чоловіка та 2х жінок.	3. Або одного чоловіка і клятву (позивача)».
Оскільки Всевишній Аллаг сказав: «В якості свідків покличте двох чоловіків із вашого числа. Якщо не буде двох чоловіків, то одного чоловіка та двох жінок, яких ви згодні визнати свідками» .		
<i>«Пророк ﷺ виніс рішення на підставі клятви позивача та одного свідка»</i> - достовірний хадис, який навели автори «Сунан».		
Якщо позивач не принесе доказів, то:		
1.Відповідач приносить клятву і виправдовує себе.	2.Якщо відповідач ухилиться від клятви, то:	
	А. Судження виноситься з цього ухилення	Б. Або клятву вимагають у позивача. Якщо позивач приніс клятву у тому, що відповідач ухилився від неї, то позивач отримує те, що претендував.

Приписування речей комусь має 3 види:		
1.Твердження: людина приписує річ собі.	2. Визнання: людина визнає приналежність речі іншому проти	3.Свідцтво: людина свідчить про належність речі 2му особі проти 3го.

	себе.	
До доказів належить обставина, що вказує на правдивість одного з провідних позовів сторін. Наприклад,		
1.Предмет позову знаходиться в руках одного з них. Річ належатиме йому, якщо він принесе клятву.	2.Інший приклад: двоє сперечаються щодо майна, яке може належати лише одному з них, наприклад, суперечка тесляра щодо тріски, або коваля – щодо ковальського інструменту тощо.	

Свідоцтво має 2 види:		
1. Прийняття на себе відповідальності	2.Здійснення.	
Законоположення прийняття свідоцтва про себе та його здійснення:		
1.Приймати він відповідальність свідоцтва стосовно прав громадян – це колективна обов'язок.	2.Здійснити його – індивідуальний обов'язок.	
За умови, щоб свідок був праведною людиною, як зовні, так і внутрішньо. «Адль» - це, кого люди згодні визнати свідками, так як Всевишній сказав: «... яких ви згодні визнати свідками ». Не можна свідчити, чого свідок не знає:		
1.Не бачив на власні очі	2.Не чув особисто від того, проти кого свідчить	3.Або не було фактора, за яким можна визначити суть речей, і який є невід'ємною частиною цього/

Пророк ﷺ запитав когось: « <i>Ти бачиш сонце?</i> » Той відповів: Так. "Тоді свідчи тільки про подібне або відмовся".Ібн 'Адді. Всевишній сказав: « Уникайте брехливих промов ». У тому, що перешкоджає свідченню: підозра у хибному обвинуваченні [якщо такої підозри немає, то свідчення приймається], наприклад,			
1. Свідоцтво батьків на користь своїх дітей.	2.Навпаки.	3.Свідоцтво подружжя на користь один одного.	4.Свідчення людини проти свого ворога.

У хадисі повідомляється: « <i>Не приймається свідчення віроломного та віроломного, а також ворогуючого з тим, проти кого свідчить, а також слуги мешканців дому</i> ». Ахмад, Абу Давуд. В іншому хадисі повідомляється: « <i>Хто приніс хибну клятву [Аллагом], щоб таким чином привласнити майно мусульманина, той зустріне Аллага розгніваним на нього</i> ». Узгоджений хадис.

Тема: поділ

Має два види:

<p>1.Примусовий поділ, який не завдає шкоди і в якому не потрібно платити, наприклад, поділ 2-х однакових речей, великих жител та просторих володінь.</p>	<p>2.Поділ із взаємної згоди: яке може завдати шкоди одному з власників, або за якого необхідно заплатити. За такого поділу необхідна згода всіх учасників.</p>	
	<p>1.Якщо одна зі сторін вимагатиме продаж, то потрібно задовольнити вимогу.</p>	<p>2. Якщо ж вони здадуть свою частину в оренду, то необхідно виплачувати орендну плату їхній частині, а Аллаг знає про це краще.</p>

Тема: визнання.

Визнання людиною своєї провини [явка з повинною], вимовляючи при цьому будь-які слова, що вказують на визнання, і за умови, що той, хто зізнається, є мукаляфом.

Це найкращий доказ провини і включає всі напрями: поклоніння, взаємини з людьми, одруження, злочини і т.д.

У хадісі повідомляється: *«Немає виправдання тому, хто визнав провину»* [Ібн Хаджар та інші сказали, що цей хадіс не має основи, однак автор, нехай помилує його Аллаг, згадав його у своїй книзі «Аль-усуль аль-джамі'а» , як правило фікха]. Людина зобов'язана визнавати всі свої обов'язки та права людей, щоб позбавитися відповідальності шляхом їх виконання або отриманням дозволу (не виконувати будь-що). Аллаг знає про це краще.

І нехай благословить Аллаг нашого пана і Пророка Мухаммада, його сімейство та його сподвижників, і нехай Він вітає їх багаторазово.

Коментарі до книги написав автор, який потребує Аллага і сподівається на виправлення своєї релігії та мирського життя: 'Абдуррахман ібн Насир ібн Сі'ді,

Нехай помилує Аллаг його, його батьків та всіх мусульман.

Переписано з основної книги: 3/зу аль-Хіджжа/1359р.х.

І вся хвала Аллагу, з милості якого відбуваються всі добрі справи.

Запитання по книзі злочинів та інших тем

Запитання	Вірно	Невірно
- Чоловіка не вбивають через жінку		
- Опікуну надається вибір: відплата, викуп, пробачення.		
- Групу злочинців не вбивають через одного.		
- Управління судочинством – це найкраще управління, так як саме через		

<p>нього захищають права, недоторканність життя та карають винного тощо.</p> <ul style="list-style-type: none"> - У будь-якій судовій тяжбі необхідно мати докази. - Наш Шаріат дотримується середини між «Людьми Писань» та між «Рішучістю та пробаченням». - Атеїсти і безбожники стверджують, що кровна помста сприяє ще більшим вбивствам, так як якщо вбивця вбив людину, а ми вбили вбивцю, ми втрачаємо 2 людей. Але наша відповідь така: «Так Аллаг засліпив ваші погляди. Всевишній каже: «Відплата рятує вам життя», так як вбивця, знаючи про те, що його страчують, не зважиться на вбивство. Якщо ми стратимо Зайда через вбивство 'Амра, то Халід не вб'є Бакра», а якщо ми залишимо першого, то вбивств побільшає. - Відплата за поранення встановлена за кожну рану, яку можна завдати точно. - Якщо вбивця відомий як запеклий нечестивець, то краще стратимо його. - Встановлення покарань несе велику та безмежну користь, у тому числі це виступає як стримуючий фактор та очищення. 		
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Хто ганьбить пророка – віровідступник: вбивається в будь-якому випадку ____, закликають покаятися__ - Положення управління судочинством: індивідуальний ____, колективний ____, обов'язок. - Приховування свідцтва: небажано ____, заборонено ____, - Можна ____, не можна ____, давати фетву про третю особу. Можна ____, не можна ____, судити третю особу. - Судочинство – це індивідуальний колективний обов'язок. <p>Якщо тільки одна людина підходить на цю роль, то для неї судочинство: індивідуальний ____, колективний ____, обов'язок, так як серед людей більше нема того, хто міг би розсудити їх.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Помилкове свідчення: найтяжчий гріх ____, тяжкий гріх ____, малий гріх ____,
--

Зміст

Передмова до тлумачення.....	2
Передмова автора.....	3
Розділ: [Два свідчення].	6

Книга очищення.....	7
Розділ: види омивання.....	9
Тема: посуд.....	10
Тема: підмивання та етика справлення потреби.....	11
Розділ: [видалення нечисті та нечисті речі].....	13
Тема: опис омивання.....	14
Тема: протирання шкіряних шкарпеток та пов'язок.....	16
Тема: дії, що порушують обмивання.....	17
Тема: які дії роблять купання обов'язковим. Опис купання.....	17
Тема: таямум (обмивання за допомогою землі).....	18
Тема: менструація.....	20
Запитання за книгою очищення.....	21
Книга молитви.....	24
[Умови молитви]	24
Тема: опис молитви.....	28
Тема: земний поклон по причині забудькуватості (суджуду с-сахва), під час читання Корану (ат-тіляуа) та подяки (аш-шукр)..	34
Тема: дії, що порушують молитву, та небажані дії в ній.....	36
Тема: добровільна молитва.....	37
Тема: колективна молитва та її очолення	41
Тема: молитва тих, хто має поважні причини.....	43
Тема: п'ятнична молитва.....	44
Тема: святкова молитва.....	45
Запитання за книгою молитви.....	46
[Книга поховань].....	50
Запитання по книзі поховань.....	53
Книга закяту	54
Розділ: закят з майна.....	56
Тема: закят розговіння.....	58
Тема: категорії людей, яким належить закят.....	59
Примітка.....	61
Питання по книзі	63
Книга посту.....	67
[Примітка].....	69
Запитання по книзі посту.....	72
Книга хаджу.....	74
Хадіс Джабіра, в якому описується хадж Пророка.....	74
Стовпи та обов'язкові дії хаджу.....	77
[Розділ: обряди хаджу].....	79

[Розділ: заборонені дії під час іхраму].....	79
[Умови тавафа (обходу) та ходіння]	82
Тема: жертвопринесення через штраф, у свято курбан-байрам, та з нагоди народження дитини.....	83
[Примітка]	85
Питання по книзі хаджу.....	86
Книга торгівлі.....	88
Умови торгівлі.....	89
Тема: продаж джерел та плодів.....	92
Тема: добровільне розірвання торгової угоди	93
Тема: аванс.....	95
Тема: [завірені угоди]: застава, гарантія, записка.....	95
Тема: арешт майна через банкрутство або з інших причин.....	96
Тема: примирення.....	97
Тема: повноваження, партнерство та частка.....	98
Тема: освоєння необроблених земель.....	100
Тема: найм та оренда	100
Тема: знахідка та підкидьок.....	101
Тема: змагання.....	102
Тема: привласнення чужого майна.....	103
Тема: безоплатне користування та довірене на зберігання.....	103
Тема: переважне право на придбання.....	104
Тема: майно, що не відчужується (вакф)	104
Тема: благодійні угоди: подарунок, дарування, заповіт	105
Запитання по книзі торгових угод	107
Книга спадщини	110
Власники спадщини	110
Встановлення Шаріату щодо кінцевого залишку (та'сіб)	111
[Законоположення «аль-'ауль» (збільшення часток спадщини за нестачі часток усім спадкоємців)]	112
[Інші законоположення]	112
Тема: визволення рабів	113
Запитання по книзі спадщини.....	115
Книга одруження.....	122
Тема: умови одруження.....	123
Тема: заборонені речі при одруженні.....	124
Тема: умови при одруженні.....	125
Тема: недоліки при одруженні.....	126
Книга шлюбного дару	126

[Розділ: законоположення шлюбного дару]	126
Тема: подружнє життя.....	127
Тема: розлучення на вимогу дружини (хуль')	128
Книга розлучення	129
[Розділ: повне та часткове (поворотне) розлучення.]	130
Тема: аль-іляъ, аз-зихар та аль-лі'ан	131
Період вичікування після розлучення або смерті чоловіка («ідда) і період вичікування рабині (Істібра)	133
Тема: утримання дружин, близьких родичів та рабів, а також опіка.....	134
Запитання по книзі сім'ї	135
Книга їжі	137
[Примітка: лікування]	139
Тема: заклання та полювання.....	140
Тема: клятви та обітницї	142
Запитання по книзі їжі.....	145
Книга злочинів.....	147
Книга покарань.....	150
[Покарання за перелюб]	151
[Покарання за наклеп]	152
[«Та'зір»]	152
[Покарання за крадіжку]	152
[Покарання за розпивання спиртного]	152
[Покарання за розбій]	153
[Покарання бунтарів]	153
Тема: законоположення віровідступника.....	154
Книга судочинства, позови, доказів та видів свідоцтва	155
Тема: поділ	157
Тема: визнання.....	157
Питання по книзі злочинів та інших тем	158